

YENİ ÇAĞ

- **Y. Kovalçik:** Komünist hareketin önemli aşaması
 - **T. Bak:** Lenin ve barış, demokrasi, sosyalizm mücadelesi
 - **V. Kotsef:** Anti-komünizmle savaş ortak dâvamızdır
 - **C. Oldriç:** Kamboçya ve Amerikan komploları
 - **Ş. Sardesay:** Hindistan'da politik savaş
 - **L. Mayer:** Batı Alman emperyalizminin gelişmesinde yeni eğilimler
 - **L. Besera:** Amerikan emperyalizminin dış politikası ve Lâtin Amerika
 - **x. x.:** Dergiye gelen mektuplar
- Özel sayfalar**
- **A. Saydan:** 15-16 Haziran olaylarını izleyen gelişmeler

7 (73)
Temmuz
1970

B A R I Ş V E S O S Y A L I Z M P R O B L E M L E R İ

Bu sayımızdaki imzalardan bazılarının kimlikleri:

Tim Bak

Kanada Komünist Partisi Başkanı

Şirinivas Ganeş Sardesay

**Hindistan Komünist Partisi Merkez Sekreterlik
ve Ulusal Konsey Merkez Yürütme Komitesi üyesi**

Venelin Kotsef

**Bulgaristan Komünist Partisi
Merkez Komitesi Sekreteri**

Profesör Lutz Mayer

**Alman Demokratik Cumhuriyeti Alman Ekonomi
Enstitüsü direktörü**

Ceyms Oldriç

İngiliz yazarlarından

Komünist hareketinin gelişmesinde önemli aşama

(1969 yılı danışma toplantısının yıldönümü münasebetiyle)

Komünist ve işçi partilerinin 1969 yılı Moskova danışma toplantısı, son yıllardaki devrimci gelişmenin büyük olayları arasında ilk yerlerden birini alıyor. Bu toplantı üzerinden ancak bir yıl geçmiş bulunuyor. Ama toplantının sonuçları, çağımızın bütün devrimci kollarının gelişmesi üzerinde, emperyalizme karşı yürüttükleri savaşın daha da aktifleşmesi üzerinde, mevcut ortak eylemin yöntem ve biçimlerini genişletme ve yenilerini arama çabaları üzerinde olumlu etkilerini gösterdi. Moskova Danışma Toplantısının gerçekleştirilmesi ve alınan sonuçlar, uluslararası komünist hareketinin gelişmesi bakımından büyük bir önem taşıyor.

Toplantının başarısı ve komünistlerin toplantıyı izliyen çalışmalarının sonuçları, elbette, kendiliğinden elde edilmedi. Bu başarı ve sonuçlar, kardeş partilerin emperyalizme karşı, ve barıştan, demokrasiden, ulusal kurtuluş, sosyalizm ve komünizmden yana savaşlarında sağlayabildikleri semereli işbirliği ve ortak çabaları sayesinde elde edilebildi.

1960 yılı danışma toplantısı ile 1969'daki arasında geçen on yıl boyunca uluslararası komünist hareketi önemli başarılar kaydetti. Bu cümleden olarak, yeni partiler kuruldu, dünyada komünistlerin sayısı ve birçok ülkede etki ve itibarları arttı. Dünya komünist hareketi tümüyle çağımızın öncü politik gücü rolünü oynadı. Ne var ki, bu başarıların yanı sıra, komünistlerin saflarında ciddi güçlükler de başgösterdi, bazı anlaşmazlıklar ortaya çıktı, birlik ve bütünlük zayıfladı. Bunun sonucu olarak, devrimci hareketin bazı halkalarında, emperyalizme karşı savaşta hareket birliği zedelendi ve bundan da, emperyalist gericilik, dünya sınıf savaşı cephesinin ayrı ayrı kesimlerinde karşı-hücumla geçmek üzere ustaca yararlandı.

Toplantının yapılabilmesi, komünist ve işçi partilerinin, birlik ve bütünlüğü aktifleştirme yönünde, ortak amaçlar uğruna savaşı her boyutta

daha da geliştirme yönündeki içten çabalarının ifadesi oldu. Emperyalizme karşı savaşın zamanımız aşamasının istemlerini anlamada görüş birliği sağlama çabası, toplantının hazırlık çalışmalarında ve özellikle 75 komünist ve işçi partisinin katıldığı asıl toplantıdaki görüşmelerde açıklıkla kendini gösterdi. Toplantı, devrimci savaşın temel problemi olan «emperyalizme karşı savaşın zamanımız aşamasındaki ödevleri ve komünist ve işçi partilerinin, bütün anti-emperyalist güçlerin eylem birliği» sorununu en etraflı biçimde ele aldı. Arkadaşça serbest tartışmalar ve kanılara karşılıklı saygı havası içinde, çağımızın önemli sorunlarının toplantı dokümanlarında yansıtılan derin bir tahlili yapıldı.

Toplantının sonuçları, onun örgütlenmesinin uluslararası komünist hareketinin objektif ihtiyaçlarına cevap verdiğini ve yapılması için şartların artık olgunlaşmış olduğunu şüphe götürmez bir şekilde gösterdi.

Toplantının başarısında, kapanış oturumu bildirisinde de belirtildiği gibi, «içtenlik ve kardeşçe dayanışma havası içinde ve herkesin gözü önünde geçmiş, çalışmalarda bütün partilerin hak eşitliğinin ve gerek hazırlık döneminde, gerekse asıl toplantıda kolektif yöntemin titizlikle korunmuş olmasının» büyük payı vardır.

Şimdi, toplantıdan bir yıl sonra, zamanımızın en önemli problemlerini demokratik bir şekilde görüşme şartlarını yaratmakla ortaya koyduğu örneğin, kardeş partilerin eylemlerinde geniş ve verimli bir uygulama alanı bulduğu, komünistlerin çok yanlı nice konferanslarının başarıyla yapılmasına yardım ettiği, ortak tutumlar tesbitinde ve görüş ayrılıklarının sabır ve metanetle giderilmesinde faydalı olduğu kuşkusuz söylenebilir.

Danışma Toplantısı, sonucundan beri geçen on yılın biriktirdiği bütün problemleri bir çırpıda çözmeyi ödev edinmiş değildi ve edinemezdi. Komünist partilerinin devrimci anti-emperyalist hareketin mukadderatı konusundaki yüksek sorumluluk bilinci ve toplantının bütün çalışmalarına hâkim olan gerçek demokratik ve yaratıcı ruh, başlıca şu hususların sağlanmasına imkân verdi:

1969 yılı danışma toplantısı,

– dünya devrimci gelişmesinin zamanımız aşamasındaki en önemli problemlerini Marksist-Leninst açıdan yaratıcı bir tahliden geçirdi; bunu yaparken de, komünist ve işçi partilerinin, kapitalizmden sosyalizme devrimci geçiş dönemi olan çağımızın karakteri, esas muhtevası ve başlıca eğilimleri hakkında çıkardıkları sonuçların doğruluğunu belirtti;

– emperyalizme karşı şimdiki savaşın plâformunu formüle etti ve dünya sosyalist sisteminin, uluslararası işçi ve ulusal kurtuluş hareketlerinin yürüttükleri bu savaşın ana yönünü belirledi;

– bütün anti-emperyalist güçlerin eylem birliğini sağlamanın en önemli şartı ve aracı olan enternasyonal dayanışma prensibinin sarsılmazlığını bir daha gösterdi;

– komünist harekette birlik ve bütünlüğün, Marksizm-Leninizm, proletarya enternasyonalizmi prensipleri temeli üzerinde sağlamlaşmasına önemli bir katkıda bulundu.

Danışma toplantısının kabul ettiği dokümanlarda belirtilen sonuçları, devrimci hareket teori ve pratiğine, komünist ve işçi partilerinin çalışmalarında Marksist-Leninist prensipleri savunma ve geliştirmeye yeni ve büyük katkılardır.

Geçen yıl boyunca tanık olduğumuz dünya gelişmesi, toplantının varlığı sonuçların, bir yandan çağdaş emperyalizmin karakteri, stratejisi ve reel olanakları, öte yandan da emperyalizme ve onun saldırı politikasına karşı mücadelenin daha da aktifleştirilmesi bakımından mevcut muazzam kuvvet kaynakları tesbitlerinin doğruluğunu ve hayati gücünü kesinlikle ispat etti.

Toplantıdan sonra geçtiğimiz şu yıl boyunca, emperyalist memleketler arasındaki çelişkiler keskinleşti. Sayısız gösteriler ve yüzbinlerce kişinin katıldığı diğer yığın savaşı şekilleri altındaki çıkışlarda ifadesini bulan anti-emperyalist ve barıştan yana mücadele atılımları genişledi. Bu mücadele, emperyalizmin kalesi olan ABD’de, sonra Fransa, İtalya, Japonya’da, Lâtin Amerika ve Arap ülkelerinde geniş ölçüler aldı. Emperyalistler-arası çelişkiler ve uçurumlar derinleşti; kapitalist dünyanın ekonomik problemleri daha da keskinleşti.

Toplantı, uyanıklığı arttırma, kuvvetli ve tehlikeli düşman niteliği değişmiyen emperyalizme karşı savaşı daha da aktifleştirme çağrısında bulundu. Son zamanların olayları, emperyalizmin niteliği hususunda kardeş partilerin bu tesbitlerinde haklı olduklarını gösterdi. Amerikan emperyalizminin Kamboçya’ya da daldığı, Viyetnam ve Laos’ta askeri harekâta hız verdiği, İsrail’in Arap ülkelerine saldırısını durmadan teşvik ettiği, Küba’ya karşı yeni yeni provokasyonlar tertiplediği, bu suretle de dünyada harp tehlikesini artırdığı günümüzde, danışma toplantısının kabul ettiği «Viyetnam’a bağımsızlık, hürriyet ve barış!» çağrısı, «Barışı savunma beyannamesi» ve Arap halklarının haklı savaşını destekleme deklârasyonu gibi belgeler aktüel bir anlam ve önem kazandı. Bu önemli belgeler, ABD’nin ve onun emperyalist talancılık müttefiklerinin saldırıganlık politikasına karşı savaşta dünya kamuoyunun seferber edilmesine büyük ölçüde yardım etti.

Emperyalizmin saldırıganlığının arttığı bir gerçektir. Ama zamanımızda halkların bu saldırıganlığı geriletme yetenek ve azminin kat kat arttığı da tartışma götürmez. İşte bundan ötürü, toplantı dokümanının ortaya

koyduğu derin bir devrimci iyimserlikle dolu sonuçlama hükmü bütün canlılığını korumaktadır: «Emperyalizm kaybedilmiş tarihsel teşebbüsü tekrar ele geçirmekten âcizdir, çağdaş dünya gelişmesini geri düdürebilecek güfte değildir. İnsanlığın gelişmesinin ana yolunu, dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı, bütün devrimci güçler belirlemektedir.»

1969 Moskova Danışma Toplantısının sonuçları, çağdaş dünyanın yeni sosyal-politik tablosunu tamamiyle yansıtmaktadır. Yaşadığımız devirde, dünya devrimci sürecinin derinleşmesi, sosyal-ekonomik değişim tempo-larının olağanüstü hızlanması sayesinde, bugün yeryüzü nüfusunun $\frac{1}{3}$ 34'ünün yaşadığı sosyalist ülkeler dünya sanayi üretiminin hemen $\frac{1}{3}$ 40'ını vermektedir.

Danışma Toplantısının fikirleri hayatın ve toplumsal yaşantının yokla-masından geçmekte ve doğrulanmaktadır. Sosyalist ülkelerin komünist-leri, halkları, yeni toplumu kurma, ekonomi ve kültürü geliştirme, emek-çilerin maddi refahını yükseltme sorunlarını başarıyla çözüyorlar. Birçok sosyalist ülkede, toplumsal üretimin etkinliğini daha da artırmayı amaçlı-yan ekonomik reformlar yapılıyor. Bilimsel-tekniksel devrim sonuçlarının etrafli biçimde uygulanıp geliştirilmesi ve bunlardan daha tam faydalanıl-ması yönündeki tedbirlerin hayata geçirilmesine özellikle dikkat ediliyor. Dünya sosyalist sisteminin ekonomik gücü bütünyle durmadan artıyor. Ve toplantıda belirtildiği gibi, bu güc, sosyalist sistemin anti-emperyalist kuvvetleri birleştiren ortak dâvaya katkısında çözümleyici etkeni teşkil ediyor.

Sosyalist ülkelerde komünist partileri, milyonlarca emekçinin, bilinçli tarihsel yaratıcılık sürecine, toplum ve devlet yönetiminin her günkü çalışmalarına daha geniş ölçüde celbedilmesi yönünde de çabalar sar-fediyorlar. Sosyalist demokrasinin daha yetkin hale getirilerek kökleştiril-mesi süreci de devam ediyor.

Sosyalist ülkeler topluluğunda ekonomik entegrasyon tedricen geliyor, onların işbirliği ve karşılıklı yardım şekilleri daha da mükemmelleşiyor. Bu yılın Mayıs ayında hükümet yöneticileri düzeyinde yapılan Ekonomik Yardımlaşma Konseyi XXIV. Toplantı dönemi oturumlarında, çözömlenmesi sosyalist ülkelerin politik ve ekonomik işbirliğinin bundan böyle de geliştirilmesine yardım edecek olan çok önemli sorunlar ele alındı. Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti'nde konsolidasyon sürecinin, dünya sosyalist sisteminin güclenmesi bakımından büyük bir önemi vardır.

Dünya sosyalist sistemi anti-emperyalist savaşta çözümleyici kuvvettir, yeryüzünde bütün ilerici toplumsal gelişmenin esas dayanağıdır. Geçtiği-miz yıl içinde, halkların kurtuluş savaşı, Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist devletlerin mütemediyen artan desteğini görmüşür.

Danışma Toplantısı, çağdaş kapitalist toplumu karakterize ederek, kapitalizmin istikrarsızlığının gittikçe büyüdüğünü, bütün çelişkilerinin keskinleştiğini ve buna karşılık *uluslararası işçi hareketi* mücadelesinin yeni atılımlarla ilerlediğini belirtti. Örneğin, son on yıl içinde, gelişmiş kapitalist memleketlerdeki grevlere katılanların toplamı iki kat, hattâ daha fazla arttı. Geçen 1969 yılında birçok kapitalist memlekette yeni yeni sosyal-politik bunalımlara tanık olduk. Yine 1969 yılında yapılan grevlere toplam olarak 60 milyon emekçi katıldı. İşçi sınıfının, geniş emekçi yığınlarının, komünist partileri önderliğinde, yalnız ekonomik durumlarını iyileştirme istekleriyle kalmayıp politik istekler de ileri sürdükleri savaşı görülmedik ölçülere ulaştı. İtalya, Fransa, Japonya, Birleşik Amerika, İspanya, Batı Almanya, Arjantin, Şili vb. gibi kapitalist memleketler emekçilerinin güçlü çıkışları, Danışma Toplantısında varılan şu sonucun parlak bir göstergisi oldu: Emekçiler esas çıkarlarını savunurken, bir yandan sosyal haklar ve demokratik özgürlükler için de mücadele yürütmektedirler. Emekçilerin ileri sürdükleri istekler, gittikçe artan bir kesinlikle, doğrudan doğruya tekelleri sermaye egemenliği sistemine ve onun politik iktidarına karşı yönelmektedir. Gençlik bu mücadeleye günden güne daha aktif olarak katılmaktadır. İşçi sınıfının yürüttüğü mücadelenin ölçü ve atılımları, bugün bazı memleketlerde artık ilerici güçler için elverişli bir politik durum meydana getirmektedir.

Danışma Toplantısı, *ulusal kurtuluş hareketi* problemleri üzerinde de uzun uzun ve dikkatle durdu, önemli sonuçlar çıkardı. Aradan geçen zaman da bu sonuçların doğruluğunu gösterdi. Şimdi ulusal kurtuluş savaşının gelişmesinde en önemli süreç, onun anti-kapitalist sosyal muhtevasının özleşmesidir. Kurtulan ülkelerin emekçi yığınları, ulusal kurtuluş uğrunda savaşı, bir sistem olarak kapitale karşı yürütülen sosyal kurtuluş savaşıyla gitgide daha bilinçli ve kararlı biçimde birleştirmektedirler. Toplantı, bu ödevin yerine getirilmesi yollarına şöylece işaret etmiştir: Halk yığınlarının aktifleştirilmesi; şehir emekçilerini, köylüleri, gençliği, aydınları, şehir orta tabakalarını, demokratik ordu ve din çevrelerini, bütün yurtsever ve ilerici kuvvetleri birleştirebilecek bir koalisyon meydana getirilmesi; bilhassa proletaryanın ve onun devrimci öncüsünün rolünün durmadan artırılması . . .

Yeni bir dünya harbini önlemenin, onun fatal kaçınılmazlığı gibi bir fikri hayattan ve zihinlerden çıkarıp atmanın ve sosyal sistemleri değişik devletlerin barış içinde yanyana yaşamalarını kökleştirmek için gerekli reel koşulları yaratmanın mümkün olduğunun toplantı tarafından bir daha doğrulanması, dünyanın geleceği için ilkesel bir önem taşımaktadır. Bu sonuç, yeryüzünde bütün barış taraftarlarını, emperyalizmin saldırganlık plânlarına karşı, ve sürekli barıştan, güvenlikten, halklar arasında iyi komşuluk ilişkilerinden yana savaşı daha da aktifleştirmek için esinlemektedir.

Avrupa'ya gelince, bu kıtanın bütün memleketlerinin ilerici toplumsal güçleri, kıtada güvenliğin teminat altına alınması uğruna, mevcut sınırların ve hitlerizmin hezimete uğratılması sonucu olan politik durumun Batı Almanya tarafından tümüyle tanınmasını sağlamak uğruna mücadelelerine sürekli ve sistemli olarak devam etmektedirler. Kardeş partilerin uluslararası danışma toplantısı, emperyalizme karşı savaşta imkânların durmadan arttığını belirtmiş ve bu imkânları hayata geçirme, bütün anti-emperyalistlerin sınıksız saf tutmalarını sağlama yolunu da göstermiştir. Komünist ve işçi partileri temsilcileri tarafından bu danışma toplantısına sunulan ve dünyanın bütün komünistlerini, emperyalizme karşı olan herkesi, barış, özgürlük ve ilerilik savaşında eylemlerini birleştirme çabalarını geliştirmeye davet eden çağrı, aktüelliği gittikçe artan kalıcı bir belgedir.

Uluslararası komünist hareketi geniş anti-emperyalist cephenin daima temeli olmuştur ve temeli olarak da kalmaktadır. Bu hareketin problemlerini, Danışma Toplantısı, büyük bir dikkatle ele almıştır. Sözcülerin konuşmalarında ve toplantıda kabul edilen dokümanlarda, bugünkü dünyada komünist hareketinin sıkı birlik ve topluluğunu sağlamlaştırma ve politik rolünü artırmanın en önemli prensipleri formüle edilmiştir. Bu prensiplerin başlıcaları, ortak düşmana karşı ve ortak hedefler uğrunda savaşta komünist partilerinin tevkücut halinde hareketinin sağlanması; ulusal ödevlerle enternasyonal yükümlerin doğru bir biçimde bağdaştırılması; partilerin başına-buyruklu ve hak eşitliğine saygı gösterilmesi ve işçilerine karışılmaması; sağ ve «sol» revizyonizme karşı amansız bir mücadele yürütülmesi; Marksizm-Leninizme, proletarya enternasyonalizmine sadakatle bağlı kalınmasıdır.

Komünist partileri, hareketimizin gelişme yolundaki güçlükleri ve engelleri görüyor ve gerçekçi bir gözle değerlendiriyorlar. Bu partiler sınıksız saf tutarak kenetlenmek, emperyalizme karşı savaş daha boyutlu geliştirmek ve çağımızın bütün devrimci güçlerini bu savaşta birleştirmek için, Danışma Toplantısının fikirlerini eylemde hayata geçirmeye kararlıdır. V. İ. Lenin'in yüzüncü doğum yıldönümünün kutlanması, anti-emperyalist güçlerin Lenin bayrağı altında birleşmelerinin tarihte ölçüleri bakımından eşine raslanmamış olan bu gösterisi, Danışma Toplantısı kararlarını hayata geçirme azminin parlak bir ispatı olmuştur. Toplantıda oybirliğiyle onaylanan «V. İ. Lenin'in yüzüncü doğum yıldönümü» bildirgesi, kardeş partilerin, Lenin jübilesini, kendi devrimci eylemlerine hız vererek, saflarını genişletip sağlamlaştırarak, enternasyonal bütünlük uğrunda mücadeleyi kuvvetlendirerek kutlamalarına katkıda bulunmuştur. Komünistlerin, Lenin tarafından yazılmış temel eserleri okuyup kavramakla teorik bilgilerini artırma çabaları artmış ve genel teorik düzeyleri yükselmiştir.

Marksist-Leninist teoriyi yaratıcı olarak geliştirmek, bilimsel komünizmden sapmalara ve ödün vermelere karşı yürütülen sebatlı mücadeleyle kopmaz bir biçimde bağlıdır. Bilindiği gibi, bu fikir, 1969 Danışma Toplantısı tarafından bilhassa kuvvetle belirtilmiştir.

Toplantıya katılanlar, sağcı ve «sol» oportünizme karşı, milli sınırlılık ve şovinizme karşı azimli bir mücadele gereği sorununu da kesinlikle ortaya koydular. Kardeş partiler sözcülerinden çoğu konuşmalarında, Çin Komünist Partisi'nin Maoçu yönetiminin şimdiki serüvenci hareket hattını, sosyalist ülkelerin ve kardeş partilerin emperyalizme karşı savaşlarında elbirliği yapmalarını baltalama denemelerini esaslı ve gerekçeli olarak eleştirdiler.

Danışma Toplantısının fikir muhtevası ve sonuçları, komünistlerin saflarında ideoloji ve prensip titizliğinin artmasına yardımcı bulundu. Marksizm-Leninizmden ödün vermenin çeşitli biçimleriyle ve oportünist tereddütlerle ideolojik-politik mücadelenin tam da bu toplantı ve sonuçları etrafında gelişmesi rasgele değildir.

Toplantıda, kardeş partilerin mücadele tecrübelerini daima kollektifçe genelleştirmenin ve dünya devrim hareketinin bütün kollarının karşılaştıkları sorunlara bilimsel çözüm ve cevaplar bulmanın önemi özellikle belirtildi. Geçtiğimiz yılın tecrübesi, bunun, yalnız Marksist-Leninist teorinin yaratıcı olarak geliştirilmesi hususunda değil, aynı düşünce ve amaçta birleşen komünistler arasında gerçek karşılıklı anlayışa ulaşılması hususunda da biricik doğru yol olduğunu yeniden gösterdi. Danışma Toplantısından sonra, aktüel problemlerin ele alındığı birçok uluslararası teorik konferanslar ya Kardeş partiler temsilcileri arasında iki yanlı, bölgesel ve çok yanlı toplantılar sıklaştı. «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi yazı kurulu da özel bir toplantı tertipledi.

Danışma Toplantısı, dünya komünist hareketinde önemli bir aşama, halkların emperyalizme karşı savaşına hız veren güçlü bir etken oldu. Toplantının değerlendirmelerini ve vardığı sonuçları her günkü çalışmalarında uygulamak suretiyle hissedilir başarılar sağlayan komünistler, toplantıdan sonra daha da gelişen komünist hareketi saflarında sınıksız kenetlenme eğiliminin tam başarıya ulaşması için olağanüstü bir çaba harcamaktadırlar.

Emperyalizmin bütün çırpınılarına rağmen, sosyalizm güçleri tarihsel ileri hareketlerine devam ediyorlar. İşte, 1969 yılı Danışma Toplantısının, dünya komünist hareketinin daha öncekileri izliyen bu forumunun önemi ve etkisi, geçtiğimiz yıl içinde, azalmak şöyle dursun, belgelerinin yansıttığı fikirlerin hayata geçirilmesiyle daha da artmaktadır. Proletarya enternasyonalizminin sembolü olan, komünistlerin yürüttükleri mücadelede

safları birleştirme ve sımsıkı kenetlenmeye yardım eden, bütün anti-emperyalist güçlerin elbirliğiyle hareket etmeleri için yeni koşullar yaratan bu toplantı, değişik kıtalarda daha iyi bir gelecek uğruna, demokrasi ve sosyalizm uğruna cansiperane bir savaş yürütenlerin yeni zaferler yoluna ışık tutmaktadır.

Y. Kovalçik

H. Laborde

M. Harmel

P. Entjes

Lenin ve barış, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin yeni sorunları

T İ M B A K

Kapitalizmden sosyalizme geçiş çağının şimdiki tarihsel döneminde komünist ve işçi partileri, hayatın önlerine çıkardığı karmaşık birçok yeni problemi çözmek zorundadırlar. Yeni sorunların çözümünde Lenin'in eserlerinden yararlanılamıyacağını, zira Lenin hayatta iken böyle yeni problemlerin belirmemiş olduğunu ileri sürenler haklı değildirler. Sınıf savaşının yeni ödevlerini Lenin'in ışığı altında aydınlatmanın mümkün olmadığı, çünkü bu ödevler karşısında Lenin'in eserlerinin eskimiş bulunduğu görüşü de yanlıştır. Lenin'in devrimci teorisi, objektif toplumsal gelişme süreçlerinin ve sınıfsal ilişkilerin, hareket halinde ve diyalektik bağlantıları içinde bütün yönleriyle sistemli ve bilimsel tahlillerinin ürünüdür. Bu yüzden, yeni problemlere yaratıcı yaklaşım, mutlak surette, Lenin'in tahlil metoduna dayanmalıdır.

Lenin'in gerçekliği inceleme ve bilgi metotlarını iyi öğrenmemiz şarttır. O, Marks ve Engels'in teorisine dayanarak, emperyalizmin ortaya çıkmasıyla sosyalist devrim kanunlarının başka türlü belirmeye başladığı sonucuna varmıştır. Bu sonuç, dünya tarihinin ileri hareketinde büyük bir rol oynamıştır. Çağımızdaki olayların aldığı yol, Büyük Oktobr Devrimi zaferinin ürünleridir ve Lenin'in dâhiyâne öngörüşünün inandırıcı kanıtlarıdır. Marksizm-Leninizm öğretisiyle silâhlanmış olan işçi sınıfının devrimci müfrezeleri (komünist partileri), insanlığı, barış, demokrasi ve sosyalizmin zaferine doğru götürmektedirler.

Büyük Oktobr Devrimi'nin ürünleri

1917 Oktobr Devriminden önce emperyalizm, dünyada mutlak bir egemenliğe sahipti ve yeryüzünün tüm emekçilerini sömürüyordu. Ve bu koşullar içinde devrim hareketi, değişik toplumsal düzenli devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları sorunu ile karşı karşıya bulunmuyordu. Bu problem, ancak, Büyük Oktobr Devrimi'nin zaferi emperyalizmin mutlak egemenliğine son vermesi üzerinde belirdi.

Günümüzde, dünya sosyalist sisteminin varlığı sayesinde, emperyalizmin dünya termo-nükleer harbiyle tarihin tekerleğini geri çekirme denemeleri yapmasına engel olunabilir ve bu, son derecede önemli bir ödevdir. Kapitalist ülkelerdeki devrimci proletarya, sömürge ülkelerin ve yakın bir geçmişte sömürge köleliğinden kurtulmuş olan memleketlerin anti-emperyalist güçleri, halkların bütün tabakalarına mensup gerçek barış savaşçıları, sosyalist devletlerle birlikte bu ödevi gerçekleştirme savaşına katılmış bulunmaktadır.

Rusya'da meydana gelen objektif özgün koşullar yüzünden bu ülkede sosyalist devrim, Batı'daki devrimci gelişmeyi fersah fersah aştı. Lenin, dünya sosyalist devriminin, ancak sebatlı ve devamlı savaş sonucunda gerçekleşeceğini görüyordu. Ekim Devrimi'nden sadece dört ay sonra, genç Sovyet Cumhuriyeti'nin işçi ve köylülerine şu öneride bulunmuştu: «Uygar, en modern teknikle donatılı, çok iyi örgütlenmiş dünya emperyalizmi devî karşımıza dikilmiş bulunuyor. Onunla savaşmamız gereklidir» (Bütün eserleri, cilt 35, sayfa 395–396).

Emperyalizm, kendisiyle «savaşmamız gereken» bu «dev», bugün, hâlâ kuvvetlidir. Fakat o zamanki gibi değil. Çünkü, sömürgelerinden çoğunu ve dünya pazarındaki mutlak egemenliği kaybetmiş bulunuyor. Ve darbeler yedikçe, yenilgilere uğradıkça daha tehlikeli bir hale gelmesine, saldırganlığını daha fazla artırmasına rağmen, artık, dünya gelişmesinin yönünü belirleyebilecek yetenekte değildir. Parazitizmi ve bütün sistemiyle çürümekte olması yüzünden durmadan zayıflamaktadır. Bu, önüne geçilmez bir süreçtir; çünkü, dünya sosyalist sistemi hızlı tempolarla gelişmekte ve bütün demokratik düşünceli insanlar, onun kuşkusuz üstünlüğünü görmektedirler.

Değişik toplumsal sistemli devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları uğrunda yürütülen mücadele gitgide daha gerekli hale gelmektedir. Askeri sanayi komplekslerine sadakatle bağlı olan Pentagon'daki çılgın Amerikan emperyalistleri ve müttefikleri emperyalizmin gücünün zayıflamasını ve çürümesini önlemek için, henüz bütün imkânlar elden gitmemişken, bir darbe indirilmesi gerektiği kanısındadırlar. Polonya Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri V. Gomulka yoldaş, 1969 yılında Moskova'da yapılan Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı'nda çok haklı olarak şöyle demişti:

«Harp ve barış sorunu, çağımızın en önemli problemi olarak kalmaya devam etmektedir. Çağımızın tüm temel anlaşmazlıkları, bu sorunun çözümüyle ilgili mücadelenin mihveri etrafında toplanmış bulunmaktadır. Bu mücadelenin kesin sonucu hakkında hiç kimse kehanette bulunacak durumda değildir. Sosyalizm ve barış güçleri bir dünya harbinin çıkmasını önleyebilecekler midir; yoksa tabiatı icabı saldırgan olan emperyalizmin saldırı çabaları sonucunda, sosyalizmle kapitalizm arasındaki kesin kuvvet denemesi bir harbin ateşleri içinde mi olacaktır? Bu sorunu tarih çözecektir, halk yığınlarının mücadelesi çözecektir.»

Mücadelenin şimdiki yeni ve daha karmaşık aşamasında, Lenin'in önerilerini kendimize kılavuz edinmeliyiz. Gelişmenin daha yüksek aşamasına geçmek için her statükodan yararlanmalıyız. Komünist ve işçi partileri, emperyalizme karşı yürütülen savaşî genişletmek ve güçlendir-

mek için her olanaktan faydalanmalıdırlar. Yeni bir dünya harbinin önlenmesi ve bütün ülkelerin sosyalizme geçebilmeleri için, bu, son derecede önemli bir şarttır.

İşçi sınıfı ve ulusun yönetimi

Komünist ve işçi partilerinin karşı karşıya bulundukları yeni problemler ve yeni ödevler, her memlekete göre değişir. Çünkü her ülkede üretim ilişkileri, yaşayış koşulları ve devrim savaşının düzeyi çeşitlilik arzeder. Hatta en gelişmiş kapitalist ülkelerde bile çağımızda o kadar çok yeni problem ortaya çıkmıştır ki, bunların bir makale çerçevesi içinde açıklanması imkânsızdır. Biz, yeni sorunların çözümünde Lenin'in fikirlerinin rolünü belirtmek için sadece birçok tipik örnek üzerinde duracağız.

Kapitalizmden sosyalizme dünya çapında geçiş çağı olan zamanımızda devrimci proletaryanın ödevlerinin değiştiğini ortaya koyan bu örneklerden biri, kapitalist ülkelerde *ulusun yönetimi* sorunudur. Kapitalizmin doğuşu çağında kapitalist sınıfın egemen çevrelerinin çıkarlarıyla ulusal çıkarlar arasında belirli bir uygunluk vardı. Ulusun gelişmesi ve biçimlenmesini belirleyen de bu uygunluktu. Bugün böyle bir uygunluk yoktur. Emperyalizmin gitgide çürümesi ve parazitliğinin her alanına yayılışıyla birlikte, kapitalist sınıfın ve özellikle, Lenin'in «malî dalaverelerin dâhileri» diye nitelediği kapitalist zümrenin kendi ulusuna karşı nihilizmi artmak tadır.

Önceleri kapitalist sınıfı ulusal egemenlik prensibinin koruyucusu idi. *Sınıf olarak*, kendi ülkesinin gelişmesini, ham madde kaynaklarını ve bunlardan faydalanılmasını, pazarlarını ve uluslararası taahhütlerini ulusal kontrol altında bulundurmak ve bu ulusal kontrolü titizlikle korumak için mücadele ediyordu. Zamanımızın kapitalistleri ve bunların politik uşakları, ulusun kontrolünü, tekelci kapitalin büyük uluslararası konsorsiumlarında partnörlükle değiştirdiler. Artık ulusun kendi yolunu seçme ve kaderini belirleme hakkı baltalanmaktadır. Zira, ülke ekonomisinin kontrolü, giderek, yabancıların eline, ekonomik bütünleşmesinin «diğer partnörlerinin» eline geçmektedir.

Kanada'daki hâkim sınıf, ulusal çıkarların kontrolünü, yabancıların eline vermiş bulunmaktadır. Ulusal ekonominin ve doğal kaynaklardan birçoğunun gerçek kontrolü, yirmi yıl gibi kısa bir süre içinde, merkezi Amerika Birleşik Devletlerinde olan büyük uluslararası tekellerin eline geçmiştir. Yarım düzüne tekel kliği ve bir hayli «malî dalavere dâhisi» bu işten muazzam servetler yapmışlardır. Bunlardan bazıları, Birleşik Amerika'daki tekellerde direktörlük koltuklarına yerleşmek üzere Kanada'dan ayrılmıştır.

Kanada ekonomisine hâkim olan Amerikalıların kârları ve aşırı-kârları o kadar büyüktür ki, faizlerin, Birleşik Amerika'daki ana korporasyonlara devrinden sonra her yıl artan paralar, Kanada ekonomisi üzerindeki kontrolü daha fazla artırmaya bol bol yetmektedir.

Politik hâkimiyet, ekonomik hâkimiyetin kaçınılmaz bir sonucudur. Bu iş, esas hatlarıyla kolaycacak gerçekleştirilmektedir. Amerika kapitalinin politika, maliye, ticaret ve sanayi alanındaki yüzbinlerce ajanı Kanada'da «iyi niyetli kanadalı kapitalistler» olarak faaliyet göstermekte ve seçimlerde, Birleşik Amerika emperyalistlerinin amaçlarına uygun bir politikayı yürütecek insanların iktidara gelmesini sağlamaya çalışmaktadırlar. Bu yüzden, Kanada hükümetinin politikası ile Birleşik Amerika hükümetinin politikası arasında bu derecede benzerlik bulunması hiç de hayretle karşılanacak bir şey değildir.

Kanada halkının acı tecrübesi, emperyalizmin çürüyüş dönemindeki durumunu karakterize eden süreçteki örneklerden sadece bir tanesidir. Diğer kapitalist ülkelerde bu süreç öylesine kuvvetlidir ki, birçok ulus, hatta harp ve barış sorununda bile kendi kaderini belirleme hakkını tamamiyle kaybetmiştir.

Halkların çıkarları, emperyalist harplere ve gelişmiş kapitalist ülkelerde ulusal üretimden daha büyük bir hızla gelişen parazitliğe son verilmesini, memleketlerin hayatına özgü çılgınca gerginliğin ortadan kaldırılmasını, halklarda yarınlarının güvenlik altında bulunduğu ve yarınlarına güvenle bakma duygusunun yeniden yaratılmasını, bilimsel-tekniksel devrimin insanlığın hizmetine verilmesini gerektirmektedir. Bugün, devlet-tekel kapitalizmi politikasının sadece reddedilmesi, onun anti-demokratik karakterinin ve ulusun hayati çıkarlarına ihanetinin sadece açıklanması (böyle açıklamalar gerekli ve önemli olmasına rağmen) yeterli değildir. İşçi sınıfının devrimci güçlerine öncülük eden komünist ve işçi partileri, teoriden pratiğe geçiş gibi hayati bir olayı gerçekleştirmek ve *ulusu yönetme sorumluluğunu* üzerlerine almak için daha fazla çalışmakla görevlidirler. Kanımızca, ulusu felâkete sürükleyen tekelcilerin nihilist politikalarına karşı somut demokratik programla halkın karşısına çıkılması, bu programın geniş ölçüde benimsenmesini sağlamak için ajitasyon yapılmalı, bütün demokratik araçlardan ve bu arada mücadele sürecinde belirecek olanlardan yararlanılmalıdır. Ulusun ideolojik yönetimi ancak bu suretli ele alınabilir.

Emperyalist harplere ve ulusal zenginliklerin gaddarca çarçur edilmesine karşı halkın büyük çoğunluğunu birleştirmek için, komünist ve işçi partileri, Marks'ın deyişiyle «halkın egemenliği prensibine karşı olan her şeyi» ortadan kaldırma görevini benimsemelidirler. Bu genel ödevin gerçekleştirilmesi yolunda geniş bir halk hareketi yaratmak için de bazı

özel ödevlerin çözülmesi gerekmektedir. Yalnız biçimsel ekonomi politığe dayanan bazı aşırı devrimciler, çağımızın bu yeni ödevlerini burjuva reformu olarak nitelemekte, hatta bunların sosyalizm uğrındaki devrimci savaştan tehlikeli bir uzaklaşma olduklarını ileri sürmektedirler. Bu türlü aldanişları somut duruma göre değerlendirmeliyiz. Kendi partilerinin öne sürdüğü bazı tekliflerin teorik doğruluğundan endişe eden bazı işçilerin itirazları saygı ile karşılanmalıdır. Lenin, ulusal sorunun incelenmesi sırasında ortaya çıkan böyle durumlar karşısında şöyle demişti: «... Böyle yoldaşlarla aramızda çıkan uyuşmazlıkları asla prensipler üzerinde bir anlaşmazlık saymıyacağız. Mesele, sadece, şıarlarımızın politik bakımdan açık ve teorik bakımdan iyice düşünülmüş olmasıdır» (c. 30 s. 26). Fakat şüpheler ce itirazlar, çoğu zaman, sosyalizmle emperyalizm arasındaki tarihsel mücadele sırasında yürütölen ekonomik ve politik faaliyetlerin sınıfsal muhtevasında meydana gelen değışiklikleri anlayamıyan insanlarda belirlemektedir.

Tek cephe

Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı ana-belgesinde, emperyalizme karşı, demokrasi ve sosyalizm uğrunda yürütölen üç yönlü mücadele arasında kopmaz bağlar bulunduğuna önemle belirtilmektedir. Bu karşılıklı diyalektik bağ şöyle aydınlatılmıştır:

«Bir ölkenin ekonomisinde tekellerin rolünü kesinlikle kısıtlıyacak, büyük kapitalin egemenliğine son verecek ve sosyalizm uğrındaki savaşın sürdürölmesine en elverişli olanakları sağlıyarak köklü politik ve ekonomik dönüşömlere yolaçacak bir politik ittifakta bütün demokratik akımları birleştirmek için elverişli koşullar, tekellere ve emperyalizme karşı eylem birliği yapılması sırasında yaratılır. Bu demokratik ittifakın başlıca gücü işçi sınıfıdır. Yukarıda gösterilen amaca, her şeyden önce, işçi sınıfının ve geniş halk tabakalarının türlü biçimlerde yürütecekleri güçlü yığınsal eylemlerin yardımıyla ulaşılır. Parlamentarizmin bütün olanaklarından yararlanan komünistler, demokrasi ve sosyalizm savaşında en önemli koşulun, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin yığınsal hareketini yaygınlaştırmak olduğunu belirtirler.»

Bu kısa sentezde, emperyalizmi ve yeni bir emperyalist harbe başlıyacak bütün güçleri yenilgiye uğratacak olan savaşın doğrultusu gösterilmiştir. Bu savaşın biçimlerini önceden belirtmek, şüphesiz ki, imkânsızdır. Şu veya bu memlekette çeşitli aşamalarda bu savaş biçimleri, barış ve sosyalizm savaşçıları lehinde aralıksız olarak değışen sınıfsal güçler arasındaki oranın somut koşullarına göre belirlenecektir. Fakat şu durum şimdiden gözler önündedir: Kapitalist ölkelerde anti-monopolist ve anti-emperyalist savaşa katılan işçilerin ve diğör demokratik güçlerin sayısı ve enerjileri günden güne öylesine artmaktadır ki, bunu birkaç yıl önce

akıldan bile geçirmek imkânsızdı. İşçi sınıfı, tekeli (monopolist) kapitalin kötülükleri karşısında büyük atılımlarla harekete geçmekte, kendi haklarını savunmayı aşan istekler ileri sürmektedir. Bu istekler, sadece en âcil ihtiyaçlarının karşılanmasını değil, aynı zamanda, üretim alanında meydana gelmekte olan köklü değişimlerin ortaya koyduğu yeni olanakları da kapsamaktadır.

Bütün dünyadaki emek insanlarının hayranlığını kazanan ve emekçilerin yeni potansiyel olanaklarını ortaya koyan İtalya ve Fransa'daki muazzam grevler, örgütlü olmanın gücünü gözler önüne sermiştir. Kapitalist ülkelerde «beyaz yakalılar» diye anılan öğretmenler, devlet memurları ve benzerleri de sık sık grev yapmaya başlamışlardır. Birleşik Amerika'da geçen Mart ayında posta memurları grev ilân etmişler ve ilk defa sarı sendika yöneticilerine karşı gelerek, maaşlarının en kısa zamanda yükseltilmesini istemişlerdir.

Sendikalı işçilerin aktiflikleri artmıştır. Bunların eylemleri Amerika Birleşik Devletleri hükümeti ve silâhlı kuvvetlerinin Çin Hindindeki canavarlıkları karşısında harekete geçen geniş halk yığınlarının eylemlerinden daha örgütlüdür. Buna rağmen, bütün bu hareketler, emperyalizme ve askeri sanayi kompleksine karşı gittikçe genişleyen mücadeleden bileşik kısımleridir. İşçi sınıfının gittikçe genişleyen mücadelesiyle isteklerinin artışı, Lenin'in «gerçekten devrimci ve kendiliğinden mücadeleye girişen sınıf» diye nitelediği durumun tohumlarını görmektediriz.

Emperyalizmin bunalımı gittikçe artmaktadır. Kapitalizmin mali sistemi daimi sarsıntılar içindedir, ve bu sarsıntılar, büyük kapitalistler arasında panik yaratmaktadır. Emperyalist hükümetlerin ve maliyeciler ekserlerinin, döviz sisteminde gittikçe büyüyen çatlakları «kâğıt altın»la kapamaya çalışmaları, durumu kurtarmak için sarfettikleri gayretlerin ne kadar boşuna olduğunu göstermektedir. Emperyalist sistem itibarını kaybetmektedir. Bunu açığa vuran birçok olaylar vardır. Örneğin Peru'da «İnterneyşinil petroleum» ortaklığının mülkiyeti devletleştirilmiştir. Peru hükümeti, «Standart Oyl»dan, bu memleketin yıllardır sömürdüğü petrolüne ve ödemediği vergilere karşılık birkaç yüz milyon dolarlık bir istekte bulunmuştur. Böyle devletleştirmeler, önümüzdeki yıllarda yalnız Latin Amerika'da değil, kapitalist âlemin öteki ülkelerinde de olacaktır.

Lenin şunu ispat etmiştir: Kapitalistlerin, stratejik maddeleri tekelleştirme çabalarıyla bu maddelerin bulunduğu memleketlerdeki halkların ulusal çıkarları arasındaki çelişkiler, emperyalist sistemin karakteristik özellikleridir. «Kapitalizm geliştikçe, ham madde yetersizliği arttıkça, rekabet ve bütün dünyadaki ham madde kaynaklarını ele geçirme yarışı

şiddetlendikçe, sömürge savaşları da amansız bir hal alır» (c. 27, s. 380). Bugün biz bu gerçeği doğrulayacak daha fazla kanıt bulabiliriz. Birleşik Amerika'nın ve diğer bir kısım emperyalist devletlerin tekelleri, az gelişmiş ülkelerin doğal servetlerini ve sanayi gelişmelerini kontrolleri altına geçirmek suretiyle, yeni-sömürgecilik hâkimiyetlerini oralara fantastik bir hızla yaymaktadırlar. Sömürge bağımlılığından yakın bir geçmişte kurtulmuş halklar, bu süreç sırasında, tekrar çeşitli tekелci grupların ağına düşmektedirler. Öte yandan bu süreç, ulusal bilinçleri uyanmakta olan halkların direnişini hızla artırmaktadır.

Gelişmekte olan ülkelerin halkları, doğal zenginlikleri üzerindeki kontrolü tekrar ellerine almakta ve bu suretle, ulusal bağımsızlıklarını ve ekonomilerinin gelişmesini sağlama bağlamaktadırlar. Komünistler, sömürge köleliğinden kurtulan halkların böyle eylemlerini daima desteklemektedirler. Gelişmekte olan ülkelerdeki komünistlere ve işçi sınıfına, kendi uluslarının bütün demokratik güçlerini birleştirme çalışmalarında ve yabancı tekellerin mülkiyetini devletleştirmesi için kendi hükümetlerine baskı yapma alanında devrimci girişimlerle yardımda bulunmak, emperyalist devletlerdeki komünistlerin ödevleri arasındadır. Proletarya enter-nasyonalizmini pratikte gerçekleştirme yolu budur.

Sosyalizm ve demokrasi

Emperyalist devletlerde devlet-lekel kapitali, halk yığınlarının demokratik haklarını, özellikle sendikaların haklarını kısıtlamak için her fırsattan yararlanmaya çalışmaktadır. Bütün emperyalist devletlerde buna karşı yürütülen ve gittikçe büyüyen hareket, harp kundakçılığına karşı savaşın bileşik bir bölümüdür. Gericilerin «bütün cephe boyunca» giriştikleri saldırılar ve tekellerin, emekçi haklarını kısıtlama çabaları, işçi sınıfının, demokrasi ve ilerleme uğrunda mücadele eden diğer halk tabakalarının savaşım yeteneklerinin güçlenişi karşısında duyulan korkunun bir sonucudur. Tekellerin demokrasiye saldırıları, ancak, işçi sınıfının tüm anti-emperyalist güçlerle ittifak halinde, demokrasiyi daha fazla geliştirmek, halkın haklarını genişletmek, işçi sınıfının ve müttefiklerinin ülkenin politik hayatındaki mevzilerini ve rolünü kuvvetlendirmek için başarılı bir mücadele yürütmesi suretiyle bozguna uğratılabilir.

Barış ve demokrasi güçleriyle emperyalist irtica güçleri arasında sonuç belirleyici savaşların yürütüldüğü zamanımızda, Lenin'in, demokrasi mücadelesinin zorunluluğu hakkındaki sözleri büyük bir önem kazanmış bulunmaktadır. Lenin, «Sosyalist devrim ve halkların kaderlerini belirleme hakkı» başlıklı ünlü tezlerinde şöyle demektedir: «Sosyalist devrim, yalnız tek bir eylem ve tek bir cephenin sadece bir tek çarpışması değildir, şiddetli sınıfsal anlaşmazlıkları kapsayan uzunun bir çağ, ekonomik ve politik bütün sorunları içine alan tüm cepheler boyunca devam eden

ve ancak burjuvazinin üretim araçları mülkiyetinden yoksun edilmesiyle sonuçlanan uzun çarpışmalar serisidir... Demokrasi uğrunda her alanda, ardıcıl ve devrimci bir savaş yürütmeyen proletarya, burjuvaziye karşı zafer kazanmaya hazırlanamaz» (c. 27, s. 253).

Gelişmiş kapitalist ülkelerde komünist ve işçi partilerinin parlamento eylemlerini aktifleştirip yetkinleştirmeleri, günümüzde, demokrasiyi genişletme mücadelesinin ayrılmaz bir bölümüdür. Bu iş, hiç şüphesiz, yığınların diğer savaş eylemleri biçimlerinin yerini alamaz. Ve sosyalizm, sadece parlamentarizm eylemlerinin yardımıyla de kurulamaz. Fakat bazı ülkelerde geniş emekçi yığınlarının ve halkın diğer demokratik ve barışçı tabakalarının demokratik hakları genişletme ve emperyalist irticayı dizginleme mücadelesine katılmalarını sağlama alanında parlamento eylemleri önemli bir yardımcı araçtır. Bundan başka, birçok ülkede, parlamento mücadeleleri yolu ile sosyal-demokrasi saflarında ayrışmalar olmakta, komünistlerle solcu sosyal-demokratlar arasında eylem birliği olanakları doğmakta ve bu eylem birliği, o ülkelerin politik hayatında önemli bir etken olarak rol oynamaktadır.

Emperyalist memleketlerde emperyalist harbi kundaklayanlar yola getirildikten ve barış içinde yanyana yaşama politikasına taraftar güçler kuvvetlendirildikten sonra, geniş emekçi yığınları, ilerici aydınlar ve halkın diğer tabakaları arasında, parlamento demokrasisinin genişletilebileceği ve parlamentodaki güçler oranının solcu eğilimler yararına değişebileceği inancı artacaktır. Bu süreç, elbetteki, geniş demokratik halk hareketine çok sıkı bağlarla bağlıdır. Olayların böyle bir gelişme yönü alması olanağını gözönünde bulunduran komünist ve işçi partileri, daha karmaşık yeni yeni ödevleri çözmek zorunda kalacaklardır. Lenin'in işçilere ve özellikle, burjuva demokrasisin «iyilikleri» ve parlamento maskesi hakkında gerçek-dışı propagandalar yapmış olan Karl Kautski'nin etkisi altında kalan Almanya ve Avusturya işçilerine şu özlü tavsiyeleri, yukarıda sözü geçen ödevleri çözmeye anahtarıdır: «...feodalizme kıyasla muazzam bir tarihsel ilerleme olan burjuva demokrasisinden yararlanmanız gerekir. Fakat, bu «demokrasi»nin burjuva karakterini, tarihsel şartlılık ve yetersizliğini hiçbir an unutmamalısınız» (c. 37, s. 390).

Lenin'in tavsiyeyeri, *devrimci* parlamento faaliyeti için en doğru kılavuzdur. Komünist ve işçi partileri, burjuva demokrasisinin sınıfsal muhtevasını mutlaka belirtmeli ve işçi sınıfı ile demokratik müttefiklerinin, seçilir devlet organlarında neden burjuvazinin yerini almak istediklerini izah etmelidirler.

Kapitalist toplumdan sosyalist topluma yalnız parlamenter mücadele yolu ile devrimci geçiş belki de imkânsızdır. Lâkin çağımızda komünist

ve işçi partilerinin, emperyalizme karşı, barış, demokrasi ve sosyalizm uğrındaki mücadeleyi güçlendirmek için parlamento faaliyetinin bütün olanaklarından yararlanmaları gerekir.

Sendikaların yeni ödevleri

Zamanımız, sendikaları da yeni ödevlerle karşı karşıya getirmektedir. Bilimsel-tekniksel devrimin ve üretim süreçleri üzerindeki etkilerinin sonucu olarak, sendikalar, hemen hergün çok ağır problemleri çözmek zorunda kalmaktadırlar. Emperyalizmin çöküşü çağında devlet politikasının sorumluluğunu sendika hareketine yüklemek için çabalar harcanmaktadır. Zamanımızda emperyalist ülkelerin karakteristik bir niteliği olan zincirleme enflasyonların ve süregen hayat pahalılığının sorumluluğunu sendikalar yolu ile işçi sınıfına yıkmak için yapılan uğraşlar bunun tipik bir örneğidir. Çeşitli ülkelerde başvuru ve sadece biçimleri bakımından birbirinden farklı bulunan bu gayretlerle güdülen amaç, işçilerin, «enflasyonla mücadele» bahanesiyle yaşayış düzeylerinde yapılan indirmelere sessizce boyuneğmelerini sağlamak ve enflasyonun bütün halka getirdiği felâketlerden işçi sınıfının sorumlu olduğu iftirasını geniş yığınlar arasında yaymaktır.

Emperyalist memleketlerdeki sendikaların liderlerinden çoğu böyle bir politikaya karşı gerçek bir savaş yürütmeye yanaşmıyorlar. Bunlar, sendika üyelerinin yaşayış düzeyini düşürmek için hükümetin aldığı tedbirlerin memurlara, köylülere ve küçük işletme sahiplerine aynı derecede dokunmadığını bahane ederek, sözü geçen tedbirleri, sadece gürültülü, fakat faydasız protestolarla karşılamakla yetinmeyi tercih ediyorlar. Böyle tutumların, girişilen tedbirlerin kaldırılmasında hiçbir etkisi olmayacağı meydandadır. Sendika üyelerinin protestolarına doğru hedefler göstermek lâzımdır. Birçok ülkede toplumsal hayatı temelinden sarsan ve halkın büyük çoğunluğuna felâketli sonuçlar getiren enflasyonlar devam edecek midir, yoksa durdurulacak mıdır? Sendikalar, hükümeti, enflasyonu durdurmaya zorlamalıdır. Aksi halde kendileri bu politikanın ilk kurbanları olacaklardır.

Sendikaların karşı karşıya bulundukları en yeni problem, «gelişmenin sıfır temposu» adı verilen görüşle bağlıdır. Bu formülün taraftarları, doğa! ortamın sanayi üretimi yüzünden zehirlenmekte olduğunu söyliyerek, gayri safi ulusal ürünün bir düzeyde tutulması gerektiğini ileri sürüyor ve bu suretle ekonomik faaliyetin, tekelleri tarafından dikte edilen çerçeve içinde sınırlandırılması görüşünü savunuyorlar. Kaçınılmaz olarak işgücünün azaltılması amacını güden bu gibi tedbirler, kapitalizmin dengesiz ekonomik gelişme kanununu bile ortadan kaldırabilir. Ne var ki, emperyalizmin bu niyetleri gerçekleşmeyecektir.

Egemen sınıfın tüm entrikalarını başarıyla sonuçsuz bıraktıracabilmek için, kapitalist ülkelerdeki sendikaların aktif politik güc haline gelmeleri, emperyalizme karşı çetin bir mücadele yürütmeleri, emekçilerin çıkarlarını azimle savunmaları lâzımdır.

Gençliği savaşa yöneltelim!

Kapitalist ülkeleri komünistlerinin zamanımızdaki ödevlerinden biri de, geniş gençlik tabaları arasında Leninizmi yaymaktır. Lenin, «Ne yapmalı» adlı kitabında, üniversite gençliğinin Marksizme karşı ilgilerinin artış nedenini şöyle izah etmektedir: «Bu derin ilgi, hiç şüphesiz, yalnız bir teori olarak Marksizmi değil, aynı zamanda «ne yapmalı» sorusunun cevabını da ve düşmana hücumu geçiş çağrısını da kapsıyordu» (c. 6, s. 100).

Lenin'in bu sözleri bugün de önemini korumaktadır. Zamanımız gençliği, savaş eylemlerinde geniş atılımlar yapmaktadır. Bu, onun başlıca özelliklerinden biridir. Öte yandan, devlet-tekel kapitalizmi de boş durmamakta, gençlerin teorik anlayışlarını bulandırmak için büyük çabalar harcamaktadır. Fakat, gençliğin kesin eylemleri gittikçe şiddetlenmektedir. Bütün nüfus içinde gençliğin sayısı da hızlı tempolarla artmaktadır. Kanada'da 1971 yılında 25 yaşına kadarki gençlerin sayısı bütün nüfusun yarısını bulacaktır. Bu yaş grubu arasında işsizlik, daha şimdiden bütün halk arasındaki işsizliğin iki mislini bulmuştur. Gençliğin «unutulan kuşak» haline gelme tehlikesi belirmiştir. Gençlik arasında aktif çalışmalar yürütmek ve onları anti-emperyalist mücadelenin çeşitli biçimlerine celtirmek, komünist ve işçi partilerinin ertelenmez ödevidir.

Daha sebatlı ve ardıcıl bir ideoloji mücadelesi yürütmek, somut politik eylem biçimlerini yaygınlaştırmak, karşı tarafın öne sürdüğü iddiaları çürütmek lâzımdır. Zamanımızda devrimci proletaryanın birliği ancak bu yoldan sağlanabilir. Emperyalizme karşı yürütülen mücadelede işçi sınıfının öncü müfrezelerini ulusun bütün demokratik güçlerinin yöneticisi durumuna yükseltmek son derecede önemli bir ödevdir. Barış, demokrasi ve sosyalizm savaşının şimdiki tarihsel aşamasında çözmekle yükümlü olduğumuz bellibaşlı ödevler, işle bunlardır.

Anti-komünizmle savaş ortak dâvamızdır

VENELİN KOTSEF

Toplumsal gelişmenin amansız kanunları ve devrimci işçi sınıfının, dünya emek ordusunun azimli savaşları sayesinde XX. yüzyıl, insanlığın sosyal ve ulusal son ezgi biçiminden kurtulma, sosyalizm ve komünizmin üstüngelme yüzyılı olmuştur.

Dünyanın bugünkü durumu, Komünist ve İşçi Partileri 1969 Moskova Danışma Toplantısında varılan temel sonucu, bugün insanlığın gelişimindeki ana yolun dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı ve tüm devrimci güçler tarafından belirlendiği sonucunu tamamiyle doğrulamaktadır. Çağımız, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır.

Emperyalizm tarihsel inisiyatifi tamamiyle elden kaçırmıştır. Ne var ki mevzilerini kaybetmesine rağmen, zayıf kalmış, tehlikesiz bir hale gelmiş, zararsız bir «mukavva kaplan» değildir. Hâlâ güçlü ve kahpe bir düşmandır. Halklara karşı cinayetler işlemeye gücü yetmektedir. Amerikan emperyalizminin Viyetnam, Komboçya ve Laos'taki saldırısı, ABD tarafından desteklenen İsrail'in yayılma eylemleri, Alman Federal Cumhuriyeti'ndeki revanşçı güçlerin aktifleşmeleri bunu açıkça göstermektedir. Emperyalizm dünyada gerginliği artırmakta, silâhlanma yarışını hızlandırmaktadır.

Emperyalizmin global stratejisi, şimdiye kadar olduğu gibi bugün de, askeri saldırılarla, politik ve ideolojik kundaklıklarla, İkinci Dünya Harbi'nden sonra dünyada sosyalizm ve ulusal kurtuluş yararına meydana gelen tarihsel değişiklikleri ortadan kaldırma amacını gütmektedir.

İlerici güçlerle gerici güçler, sosyalizmle emperyalizm arasındaki savaş bugün toplum hayatının her alanında keskinleşmektedir. Hele gerçek hümanizmin, yani komünizmin ideoloji ve pratiğinin, sömürgecilik, kölelik ve cehalet ideolojisinin karşısında cephe aldığı ideoloji alanında bu savaş bütün şiddetiyle devam etmektedir.

Emperyalizmin *ideoloji kundakçılığı rolü, global stratejisinin çerçevesi içinde incelenirken*, bu kundakçılığın her şeyden önce sosyalist dünyasına karşı politik ve askeri baskıyı kolaylaştırma aracı olduğu göz önünde bulundurulmaktadır. Başka bir deyişle, ideolojik kundakçılık emperyalizmin saldırı ve karşı-devrimler genel cephesinin ayrılmaz bir bölümü, devrimci dünya anti-emperyalist sürecinin yönetici gücü ve dayanağı olan sosyalist devletleri parçalamak ve yok etmekle ilgili emperyalist

plânlarının önemli bir unsurudur. Asıl amaç, bir yandan, dünya sosyalizmini bir sistem olarak parçalamak, diğer yandan da, sosyalist toplumu «aşındırmak», yozlaştırmaktır.

Emperyalizmin ideoloji kundakçılığının başlıca silâhı, burjuva milliyetçiliği, anti-komünizm ve anti-sovyetizmdir. Bunların yardımı ile sosyalist devletleri Sovyetler Birliği'ne cephe aldirtmaya, yüce proleter enternasyonalizmi prensibini, işçi sınıfı ve bütün emekçilerin uluslararası dayanışmasını yıkmaya çalışmaktadırlar. Emperyalizm, alçakça taktiğini, milliyetçilik ve anti-sovyetizm eylemlerini kolaylaştırıp aktifleştirebilecek bir şekilde âyarlamaktadır. Başkan R. Nikson, «70 yıllarında Amerika Birleşik Devletleri'nin dış politikası» başlıklı program-mesajında, önümüzdeki yıllarda sosyalist memleketlerde ayrılıkçı güçlerin daha fazla kışkırtılmasının, bu memleketlerin ulusal «özelliklerinin» sosyalist topluluğa karşı konmasının ABD için büyük önem taşıdığını belirtmektedir.

İkinci ve üçüncü dereceli anti-komünistler daha açık konuşuyorlar. ABD Başkanının danışmanı H. Kisincer, 1969 yılında yayınlanan «Amerika'nın dış politikası» adlı kitabında türlü fikirler ortaya atıyor, burjuva milliyetçiliği ve anti-sovyetizm yardımı ile sosyalist ülkelerin birliğini parçalamak için çeşitli fikirler öne sürüyor, hazır reçeteler ortaya koyuyor. Doğu Avrupa sosyalist ülkelere karşı kundakçılıkta Batı Avrupa emperyalist devletleri yönetici çevrelerinin daha aktif olarak katkıda bulunmalarını öneriyor. Sosyalist ülkelerin birliğine karşı NATO politikasında koordinasyonun artırılmasını istiyor. Ona göre, Doğu Avrupa'da sosyalizme karşı savaşta belirebilecek elverişli olanaklardan daha iyi yararlanmak için Doğu Avrupa ile ilişkilerde başlıca rolü Batı Avrupa oynamalı, ABD da bütün dikkatini Sovyetler Birliği ile ilişkiler üzerine yoğunlaştırmalıdır. Ve bu iş bölümü sorunu, NATO'da «resmî, sistemli ve yüksek düzeyde» incelenmelidir.

Kısacası, Birleşik Amerika, sosyalist ülkeler topluluğuna emperyalizmin ideolojik ve politik yoldan sızması için elverişli olanaklar aramakta, bu suretle o ülkelerde anti-sosyalist güçleri aktifleştirmeye, karşı-devrimler örgütlemeye çalışmaktadır. ABD, Atlantik Paktındaki müttefiklerini işte bu yıkıcı faaliyetlere daha fazla sürüklemeye çabalamaktadır. Birleşik Amerika'ya böyle bir taktik gereklidir, çünkü Doğu Avrupa sosyalist ülkelere karşı yürüttüğü yıkıcı eylemleriyle iyice gözden düşmüştür.

Günümüzde sosyalist ülkeler arasında objektif birlik ve beraberlik eğilimleri gittikçe kuvvetlenmekte ve bu durum emperyalistleri endişelen-dirmektedir. Milliyetçilik ve anti-sovyetizm propagandalarının gittikçe daha açık ve daha küstahça bir hal alması, bu endişenin ifadesidir. Emperyalistlerin bu uğurda izledikleri gerçek amaç, Alman Federal Cumhuriyeti'ndeki HDB-HSB Dış Politika Komisyonu Başkanı E. Mayaneka

tarafından açık ve seçik şöyle formüle edilmiştir: «Milliyetçilik bir bombadır . . . Bana kalırsa gerekli çözüm, ancak milli egoizmi körükleme yolu ile mümkündür.» Fakat, Mayoneka, emperyalist blok söz konusu olunca bu blokun birlik ve beraberliğinden yanadır ve: «Doğunun çeşitli merkezlere bölünmesi Batının da bölünmesini gerektirmez» demektedir. Mayoneka, emperyalistlerin, milliyetçilik ve liberalizm propagandasıyla, komünist partilerini «Leninist prensiplere bağlı partiler» olmaktan uzaklaştırmak amacını güttüklerini de açıkça itiraf etmektedir.

Burjuva ideologları, bu arada, sosyalist devrimde ve yeni toplum kuruculuğunda komünist partisinin yönetici rolüne, sosyalist demokrasi sisteminde demokratik santralizm ve proletarya diktatörlüğü prensiplerine karşı da kuduzca bir kampanya açmışlardır. Kısa görüşlü sınıf düşmanınız, komünist partilerinin eylemlerinde Leninist norm ve prensiplere kayıtsız şartsız bağlılığın, sosyalist düzenin sağlamlığının temeli, halkların emperyalizme karşı sosyalizm ve komünizm için savaşında yeni başarıların güvencesi olduğunu gayet iyi anlamaktadır.

Emperyalist irticaı ve onun ideoloji silâhşörleri, aynı nedenlerle proletarya enternasyonalizmi prensibine de şiddetle saldırıyorlar. Amerikan profesörlerinden Moris «Uluslararası komünizm ve Amerikan politikası» adlı kitabında şöyle diyor: «Enternasyonalizm kalkarsa ortada ne kalır? Komünist partileri uluslararası bağlarından yoksun olunca, nüfuzlarını koruyup artırmak için, kendilerini saran koşullara boyun eğmek zorunda kalacaklar. Belki başarı elde edeceklerdir. Ama komünist olarak kalacaklar mıdır? Sizin anlıyacağınız, enternasyonalizmin her türlü komünist hareketin temel taşıdır.» Görüldüğü gibi düşmanımız durumu akıllıca değerlendirmektedir. Biz de bundan gerekli sonuçları çıkarılmaktayız.

Emperyalizm, sosyalist ülkelere karşı *ideolojik kundakçılık yöntem ve araçlarını* durmadan yetkinleştirmektedir. Çağsal anti-komünistler halk aleyhtarı saldırgan niteliklerini ustaca maskeleyememektedirler. Emperyalizmin ideoloji merkezlerinde, sosyalist ülkelerdeki insanları sosyalizme, sosyalist ülkelerin partilerine ve devlet yönetimine karşı kıskırtmak için, beyin yıkayıcı çeşit çeşit yöntemler hazırlanmaktadır. Anti-komünistler, sosyalist ülkelerin politik ve sosyal hayatını «liberalleştirmek» için çalışmaktadır. Yine aynı amaçlarla, türlü türlü aşırı sol, trotskist, anarşist ve benzeri eğilimleri bilimsel komünizmin teori ve pratiğine saldırtıyorlar.

Burjuva propagandası, emekçilerin sınıfsal ve devrimci bilincini zayıflatmak, onları, ilerici toplumsal idealden yoksun bırakmak ve burjuva sosyal doktrinlerini benimsemeye hazırlamak için, ve yine yıkıcı emellerle, ideolojilerin gereksiz olduğu fikrini geniş ölçüde yaymaktadır. Aslında

bu, sosyalist ülkelerde halk yığınlarını Marksizm-Leninizm ideolojisinden uzaklaştırıp, onlara, sosyalist toplum düzenine, yüce komünizm idealine taban tabana zıt olan burjuva ve küçük burjuva görüşlerinin şu veya bu biçimlerini kabul ettirme çabasından başka bir şey değildir. İşte bu yüzden ki, her birimize, bütün sosyalizm kurucularına, anti-emperyalist savaşçılara Lenin'in dediği gibi «fikir açıklığı, görüş berraklığı ve prensipli doğrultu» şimdi son derecede gereklidir.

Anti-komünizmin bugün sosyalist ülkelere karşı kullandığı taktik, tamamiyle psikolojik harp, yığınsal demagoji ve aldatma prensipleri üzerinde hazırlanmış olan propaganda teorisine dayanmaktadır. Sosyalizm düşmanları, ideoloji savaşında bu teoriye büyük bir önem vermektedir. Amerikan burjuva sosyologlarından M. Çukas «Propaganda olgunlaşıyor» adlı kitabında bunu gayet açık bir şekilde dile getirmiştir. «Kamu oyunu gizli ve dolaylı olarak hazırlamak için» «aldatma stratejisini» teklif eden M. Çukas, «İnsanların beynini ancak böyle bir strateji sayesinde bağımı hele getirebiliriz. Cepheden açık saldırılarla buna ulaşamaz» demektedir. Bu adam riyakârlığın, yalanın, emekçilerin «dostu» ve «iyiliğini düşünür» gibi görünmenin «aldatma stratejisi» arsenaline bol bol alınmalarını önermektedir.

«Marksizmin Batı kültürü ile bütünleşmesi» dedikleri semeresiz çabalar çağsal anti-komünizmin özelliklerindendir. Marksizme cepheden saldırılar, onu sükûtle geçiştirmeler ya da açıkça ve budalaca inkâr etmeler artık hiçbir sonuç vermiyor. Bunu anlayan gerici burjuva teorisyenleri, şimdi Marksizmi, komünizmin taban tabana zıddı olan «Batı kültürü»nün başka bir çeşidiymiş gibi göstermeye çalışarak gözden düşürme yolları araştırıyorlar.

Sosyalist ülkelere ve Marksizm-Leninizm öğretisine karşı savaşan «liberal» burjuva teorisyenleri, Marks'ı kendilerine göre yorumlamakta, Lenin'i Marks'a karşıt göstermeye çabalamaktadırlar. Bunlar, kendilerini de «tek yönlülüğe» ve «gereksiz aşırılığa» karşı savaşan «marksistler» olarak göstermeye yeltenmektedirler. Aşırılık sözü ile kast ettikleri şey, Marksizm-Leninizmin temel devrimci ilkeleridir.

«Liberal» burjuva ideologları ile anti-komünistlerin bu meselede birleştikleri gayet belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Anti-komünistler de şimdi sık sık «kısmen» Marksist rolünde görünmektedirler. Örneğin, Amerikan sosyologlarından G. Nimayer, Birleşik Amerika'da düzenlenen «Marks ve Batı âlemi» konulu uluslararası bir sempozyumda anti-komünist meslektaşları önünde şöyle demiştir: «Hepimiz Marksistiz. Biz, Marks'ın teşhisini kabul ediyoruz, fakat öngörülerini hayırlı!» Burjuva ideologları arasında böyle bir akımın belirmesi, çağsal dünyada Marksizm-Leninizmin muazzam etkisinden, önu alınamayan çekici gücünden düşmanlarımızın

bir hayli ürtüklerini göstermektedir. Bu, Lenin'in şu sözünü bir kez daha doğrulamaktadır: «Tarihin diyalektiği şu sonucu veriyor: Marksizm teorisi-nin üstün gelişi, düşmanlarını Marksist kılığına bürünmek zorunda bırakı-yor» (Toplu eserleri, cilt 23, s. 3).

Günümüzde, bilindiği üzere, «konverjensiyon» teorisi geniş ölçüde yaygınlaştırılıyor. Fakat bu anti-komünist teori de emperyalist irtica ve ideologlarını tatmin etmiyor artık. Amerikan sosyologlarından B. Volf 1969'da çıkan «iktidarın ideolojisi» adı kitabında, bunun, kapitalizmi, komünizmle aktif bir savaşa çağıracağı yerde, pasif bir beklemeye çağır-dığını söylüyor.

Günümüzde «endüstriyel toplum sonrası», «işçi sınıfının devrimci güc olmaktan çıkması», Marksizmin «plüralizasyonu» vb gibi anti-komünist görüşler de yayılmıştır. Burjuva sosyolojisi, sözde, bilimsel-tekniksel devriminin sosyal antagonizmi, sınıf savaşını ve sosyal devrimi ortadan kaldırdığı, özel mülkiyet düzenini tedavi ettiği ve ebedileştirdiği hayalini aşılarmaktadır.

Ekonomi politikte muhaliflerimiz pazar sosyalizmi denen görüşün kabulünü öneriyorlar. Bununla güdülen amaç, sosyalist ülkelerde plânlı ekonomik son vermek, pazar düzensizliğine yol açmak ve toplumsal mülkiyeti yok etmektir.

Son zamanlarda, bilimsel-tekniksel devrimin gelişmesi, toplumsal hayatın karmaşılaşması, sosyal süreçlerin çok daha dinamikleşmesi karşısında Batıda da, gelecekle ilgili öngörü modellerinin hazırlanması zorunluğu ortaya çıkmış, fütüroloji denilen geleceği görme bilimi belir-miştir. Tabiat bilgisinin, matematiğin, teknolojinin, tıbbın, ekonomik hayatın çeşitli kollarının, taşıtın, ulaşımın ve benzerlerinin gelişimine dair öngörüler hazırlanmakta ve küçümsenemeyecek değerli başarılar elde edilmektedir. Fakat burjuva fütüroloji temsilcilerinden çoğu Marksizm-Leninizme saldırıda bundan da yararlanmaya çalışıyorlar. Örneğin, onların iddiasına göre Marks, Engels ve Lenin'in öngörülleri gûya gerçekleşmemiş, Marksizm-Leninizmde öngörme karakteri yokmuş. Bu gibi iddialar hiçbir esasa dayanmaktadır. Tarihin tüm gidişi ve dünyanın bugünkü gelişim dönemi bunu yalanlamaktadır. Bu görüşü ortaya atanlar, bulundukları anti-komünist mevzilerde bilimsellik niteliğini kaybetmişler-dir. Onlar emperyalist burjuvazinin hayallerini gerçekmiş gibi göstermeye çalışmaktadırlar. Bugün ancak görüp anlamak istemiyen bir kimse, tarihin Marks ve Lenin'in gösterdikleri doğrultuya göre geliştiğini inkâr edebilir. Artık insanlığın üçte biri kapitalizmin zincirlerini kırmış, sosyalizm yolunu tutmuştur. Marksizm-Leninizm fikirleri gittikçe artan yeni yeni mil-yonlarca insanı sarmaktadır, bütün dünyada Lenin'in yüzüncü doğum yılının kutlanması bunu gayet parlak ve inandırıcı bir şekilde yeniden göstermiştir.

Anti-komünizm, topluma olumlu hiçbir şey vermeye muktedir değildir.. Tam tersine, yalnız olumsuz ve yıkıcı amaçlara yöneltilmiştir. Bu yüzden de, araştırmalarını anti-komünizm yararına yapan burjuva fütürologları, insanlığa az çok yararlı, bilime dayanan olumlu perspektifler önerecek durumda değildirler. Kendilerinin uydurdukları ve «Endüstriyel sonrası toplum» dedikleri, kapitalizmin de, sosyalizmin de yerini alacağını söyledikleri toplumda da emek verimliliğinin ve tüketim ürünlerinin artması sonucunda yeni yeni yabancılaşma ve kölelik biçimleri meydana gelecektir.

Burjuva uygarlığı, nesnelerin mülkiyet ve tasarrufunu dokunulmazlaştırmaktadır. Çünkü bu düzen, mal fetişizmidir, emek ürünlerinin üreticilerine egemenliğinin fetişizmidir. Sosyalist devrim, üretim araçları özel mülkiyetini kaldırmakla, emeğin sömürülmesini yoketmekle yabancılaşmanın temelini yıkmakta ve bu suretle de insanın tam kurtuluşu için gerekli olan bellibaşlı koşulları yaratmaktadır.

Kapalist memleketlerde işçi sınıfını ve bütün emekçileri sosyalizm perspektifinden yoksun etmek, devrimci sınıfsal savaşı zayıflatmak için burjuva sosyologlarının ve bu arada revizyonistlerin yabancılaşma tezin-den de yararlanmaya çalıştıkları görülmüyor.

Devrimci işçi hareketinin ve bilimsel komünizmin eski düşmanı siyonizm, son zamanlarda açıktan açığa aktifleşmektedir. Komünistler, emperyalizmin körüklediği anti-semitizme kesinlikle karşıdır. Fakat anti-semitizmin uluslararası emperyalist çevrelerle sıkı sıkıya bağlı bulunan büyük Yahudi burjuvazisinin ideolojisi ve pratiği olan siyonizme karşı savaşla hiçbir ilişkisi yoktur. Amerikan ve dünya emperyalizmi ile İsrail'deki gerici grupların geniş ölçüde destekledikleri siyonizm, şimdi emperyalizmin, barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm güçlerine karşı savaşında bir vurucu kuvvet haline gelmiştir. Anti-Sovyetizmi ve anti-komünizmi körüklemeye siyonizm son derecede aktif bir rol oynamaktadır.

★

Anti-komünizm, her tarihsel dönemde emperyalist burjuvanın stratejik ve taktik emellerine en büyük bir sadakatle hizmet eden müttefikleri ve yöntemleri buluyor.

Günümüzde emperyalizmin ideoloji kundaklılığı, türlü türlü revizyonistlerle oportünistler ve diğer döneklerin bu işe katılmaları göz önüne alınarak düzenlenmektedir. Sağcı ve «sol» revizyonistlerin aktif yardımı olmadan anti-komünizmin yıkıcı faaliyetlerinde başarı şansı yoktur. Revizyonistler, sosyalizm dâvasına ihanet eden bu burjuva uşakları, Marksizm-Leninizme aykırı, sözde devrimci ve küçük burjuva fikirciklerini işçi ve kurtuluş hareketine aşılama suretiyle anti-komünistlere bir hayli hizmet etmektedirler.

Anti-komünizm ideolojıları ile revizyonistler, politikada Sovyetler Birliği'ne, ideolojide de Marksizm-Leninizme karşı mücadelede yakınlaşmaktadır. «Sosyalizmin insancillaştırılması», «poli-marksizm», «nasyonal komünizm» ya da «sosyalizmin türlü modelleri» maskesi altında Fişer, Garodi, Şık ve benzerleri tipinden insanlar, kapitalist ülkelerde devrimci direnişin zayıflatılması, sosyalist ülkelerde de «erozyon» ve «sessiz» bir karşı-devrimin gerçekleşmesi için sınıf düşmanlarımızın her şeyden çok muhtaç oldukları görüşleri savunmaktadırlar.

Emperyalist burjuvazi, global stratejilerini gerçekleştirme alanında revizyonistlerden gördükleri hizmete büyük değer vermektedirler. Anti-komünistler ve revizyonistler sosyalist ülkelere ve komünist partilere karşı savaşta birbirlerini desteklemektedirler. En büyük burjuva gazete ve dergileri, sayfalarında, revizyonistlere seve seve yer vermektedir. Milyonlarca seyircisi ve dinleyicisi olan televizyon ve radyolar da onların hizmetindedir. Burjuva yayınevleri, sağıcı ve «sol» revizyonistlerin anti-marksist görüşlerini propaganda eden büyük tirajlı sözde bilimsel kitaplar yayınlamaktadırlar.

Revizyonizmin, ona karşı tam zamanında kesin bir savaş yürütülmezse sosyalist ülkelerde de aktifleşebileceğini tecrübeler göstermektedir.

«Sol» revizyonistler uluslararası komünist hareketine büyük zarar getirmekte ve emperyalizme hizmet etmektedirler. Marksizmin «çinleştirilmesi» bayrağı altında, gerçekte bilimsel komünizm teorisine, sosyalist ülkelerin birlik ve beraberliğine ve bütün devrimci anti-emperyalist güçlere karşı savaşmaktadırlar. Bunlar, sosyalist topluluğunun birliğine ve özellikle Sovyetler Birliği'ne karşı yürüttükleri savaşta, açıktan açığa Leninizme karşı gelmekte, asıl kendi görüşlerinin Marksizmde «yeni bir çağ» açtığını iddia etmektedirler. Fakat bu görüşler, küçük burjuva, milliyetçi, hatta ırkçı görüşlerin eklektik karışımından başka bir şey değildir. Pratikte, sosyalizmin kazanımlarını tehlikeye düşürmekte, halkların devrimci anti-emperyalist savaşını tehlikeli bir yola sürüklemektedirler.

Sosyalist ülkelere ve kardeş partilere karşı mücadele yürüten güçlerin revizyonizmden başka aktif bir yardımcısı da zamanımızdaki sosyal demokratlardır. Hâlen sosyal demokrat partilerinden bir haylisinin yönetmenleri, komünizme ve sosyalist ülkelere karşı savaşı başlıca ödev olarak ortaya koyuyorlar. Emperyalizm, emekçileri ve özellikle aydınları ve genç kuşakları yozlaştırmada sosyal demokrasiden geniş ölçüde yararlanıyor. Sosyalist Enternasyonalin Haziran 1969'da İngiltere'nin İstborn şehrinde yapılan XI. Kongresi de bunu göstermiştir. K. Çernets (Avusturya) tarafından okunan «Sosyalist ülkelerde ve komünist partilerde durum» başlıklı raporda sosyalist ülkelerdeki politik rejimi temelden değiştirmek için mücadele bir doğrultu olarak öne sürülüyor ve aydınların esnek bir

taktikle «liberalleşme»ye doğru itilmesi öneriliyor. Raporcu, Sosyalist Enternasyonal'in, sosyalist ülkelerde aydınlar arasındaki «liberalizasyon» süreçlerini dikkatle izleyip incelediğini söylemektedir. Ona göre bu süreçler olumludur, fakat proletarya diktatörlüğünün kaldırılması, ancak, «liberalizasyonun» aydınlar arasından işçi sınıfı arasına kaydırılmasıyla mümkün olabilecektir. İşte burjuvazinin uçakları, ağırlığı bu noktaya veriyorlar. Onun için Lenin'in belirttiği gibi, «Emperyalizmle savaş oportünizme karşı yürütülen savaşla sıkı sıkıya bağlı değilse, boş lâftan ve aldatmadan öteye geçemez (c. 27, s. 424).

Emperyalizmin ideoloji kundaklığı git gide daha çok Balkanlardaki sosyalist ülkelere ve her şeyden önce bu ülkelerin Sovyetler Birliği ile olan dostluğuna karşı yöneltiliyor.

Batı Alman anti-komünizmi stratejilerinden biri olan V. Mayer «Güney-Doğu Avrupa'da yeni milliyetçilik» adlı kitabında (1968 yılında yayınlanmıştır), okuyucuları, Balkanların geleceğinin SSCB ile değil, Batı Avrupa ile işbirliğinde olduğuna inandırmaya çalışıyor ve «Batı Avrupa ekonomik nedenlerle Balkanlara muhtaçtır, Avrupa kültürel topluluğunun bir parçası olarak Balkanlar da Avrupaya muhtaçtırlar» diyor.

Balkan yarımadasında sosyalist ülke olarak Bulgaristan Halk Cumhuriyeti bütün Avrupa devletleriyle ekonomik, bilimseltekniksel, kültürel ve turistik bağlarının gelişmesini istemektedir. Varşova Antlaşması'nın diğer üyeleriyle birlikte BHC, genel bir Avrupa güvenlik konferansının toplanması çağrısında bulunmuştur. Biz önceleri olduğu gibi şimdi de, özellikle Balkan devletleriyle işbirliğinin daha da genişletilmesinden yanayız. Bununla beraber BHC, devlet olarak varlığının temelini, ulusal egemenlik ve bağımsızlığının garantisini SSCB ve diğer sosyalist ülkelerle kardeşçe birlik, dostluk ve işbirliği ilişkilerinin sürekli olarak sağlamlaştırılmasında görmektedir. Bunu dün de böyle görmüş, yarın da böyle görecektir. Biz Batı Almanya'da bazı revanşist çevrelerin Balkanlar hakkındaki iştahlarını biliyoruz, barışçı güçler bunlara karşı kesin bir savaş yürütegelmişlerdir ve savaşıacaklardır. Bu savaş, Avrupa'da gerginliği ortadan kaldırma, genel barış ve güvenliği sağlama savaşıdır.

Emperyalistler ideolojik yayılımlarında Bulgaristan'a büyük bir önem veriyorlar. Batı basını, radyo ve televizyonları, her gün, her saat sosyalist Bulgaristan'a, Bulgaristan Komünist Partisinin politikasına, Sovyetler Birliği ve diğer kardeş sosyalist ülkelerle dostluğumuza iftiralar savuruyor, dil uzatıyorlar. ABD'nin casusluk merkezleri ve Avrupa'daki bazı kapitalist devletler tarafından yönetilen bir çok radyo istasyonu, halkın dediği gibi, öküz altında buzağı aramak için Parti politikasını ve sosyalizm kurucu-

luğunu büyütle gözden geçiriyorlar. Bunu anlamak için Bulgaristan'a ve diğer sosyalist ülkelere karşı yöneltilen «Hür Avrupa» yayınlarını dinlemek yeterlidir. Bu apaçık anti-komünizm borusu, Bulgaristan, Macaristan, Polonya, Rumanya ve Çekoslovakya için haftada 540 saat yayın yapmaktadır, ABD şimdi de güney hududumuzda Avrupa'nın en güçlü radyo istasyonunu kurmaktadır, ve belli ki, bu radyo merkezi sadece Bulgaristan aleyhtarı propaganda ile yetinmeyecektir.

Düşmanın daha fazla aydınlarla genç kuşaklar arasına sokulmaya çalıştığını biliyoruz. Sanat ve kültür alanında yozlaşmış akımları propaganda etmek suretiyle, güzel sanat aydınlarını sosyalist realizm metodundan ayırmak, kültür cephesini «liberalleştirmek», güzel san'at eserlerini ideoliden uzaklaştırmak vb gibi demagogik sloganlarla aydınları yanıltma amacı gütmektedir. Ideoloji cephesinde Partinin yönetici rolünü, sanatta partililik ve halkçılık prensiplerini baltalamak için boşuna, umutsuzca çaba harcamaktadırlar.

Düşmanlar, bozguncu ideolojik eylemlerinde turizmden de geniş ölçüde yararlanıyorlar. Kapitalist ülkelere gelen turistlerden bazıları, halkın belirli zümreleri ve milliyetçi grupları arasında bozguncu çalışmalara yelteniyorlar.

Emperyalist propagandası, vatandaşlarımızın kapitalist ülkelere yaptıkları gezilerden de Bulgaristan aleyhine yararlanmaya çalışıyor. Bulgar uzmanlarından, kültür adamlarımızdan, sporcularımızdan birçok kimseler satın alınmaya çalışılmış, yurtlarına ihanet teklifleriyle karşılaşmışlardır. Bulgaristan'a karşı ideoloji kundakçılığının daha başka biçimleri de var; iyi ama, onlar da başarısızlıkla sonuçlanıyor. Emperyalistlerin memleketimiz emekçileriyle gençlerinin moral ve politik bakımdan bozulmaları yolundaki çalışmaları hiçbir sonuç vermiyor. Bunu, Bulgaristan'a karşı kundakçılığı düzenleyenlerin kendileri de bazan itiraf etmek zorunda kalıyorlar. Örneğin, bir süre önce Amerikan gazetelerinden «Neyork tayms», Bulgaristan için «Balkanlarda sosyalizmin kalesi» demiştir.

Bulgaristan Komünist Partisi, her türlü oportünizme karşı aralıksız ve barışmaz bir savaş yürütülmeden sosyalist toplumun, bütün komünist hareketin başarılı olarak gelişmeyeceği görüşünü kesinlikle savunmaktadır. BKP Merkez Komitesi Birinci Sekreteri ve BHC Bakanlar Kurulu Başkanı T. Jivkof yoldaş: «Biz Bulgar komünistleri, Leninizm bayrağı altında daima ön safta yer aldık. Bundan kıvanç duyuyoruz. Şunu belirtmek, hem hakkımız, hem de ödevimizdir: Çağımızdaki komünizm hareketinde kimin gerçek devrimci (yani Marksist-Leninist), kimin revizyonist ve oportünist olduğu, Lenin'e ve Leninizme karşı tutumu ile anlaşılır» demiştir.

Bulgaristan Komünist Partisi, saflarına burjuva ideolojisinin sızmasını ve oportünist görüşlerin belirmesini önlemenin, emekçilere ve genç kuşaklara Marksist-Leninist dünya görüşünü benimsetmekle mümkün olduğunu biliyor. BKP Merkez Komitesi, Marksizm-Leninizmi bütün halkın sağlam ideolojisi haline getirmek için git gide daha etkili tedbirler alıyor. Denebilir ki, gelişmemizin ideolojik yönleri her parti plenumunda inceleniyor. Aydınların politik eğitime büyük önem veriliyor. San'atçı birliklerinde parti örgütlerinin sağlamlaştırılması, genç edebiyatçı ve sanatçıların komünizm fikirleriyle eğitilmesi için tedbirler alınmaktadır. Bu tedbirlerin başlıca anlamı, sanatta sınıfsal ölçünün sağlamlaştırılması, sosyalist realizm metodunun devamlı olarak uygulanmasıdır. Son yıllarda memleketimizde kültür yönetimi için toplumsal-devletsel karma organların meydana getirilmesini bu bakımdan olumlu olarak değerlendiriyoruz. BKP Merkez Komitesinin bu tedbirlerini bütün edebiyat ve sanat adamları çok iyi karşılıyor ve saflarını parti ve partinin Marksist-Leninist politikası etrafında daha da sağlam olarak sıklaştırıyorlar.

V. İ. Lenin'in 100. doğum yıldönümünün kutlanması, kardeş komünist ve işçi partilerinin 1969'daki Moskova Danışma Toplantısının belgelere geçen sonuçlamaları, burjuva ideolojisi ve anti-komünizme karşı daha geniş bir hücumla geçmek, bilimsel komünizm fikirlerini sosyalist ve kapitalist ülkelerin emekçileri arasında daha fazla yaymak için yeni olanaklar açmıştır. Bu olanaklardan yararlanılması, şüphesiz, Marksist-Leninist partilerin bu alandaki *çalışmalarının koordinasyonu* derecesine çok bağlıdır.

Günümüzde emperyalizm, sosyalist ülkelere, komünist partilere ve bütün ilerici güçlere karşı yürüttüğü ideolojik ve politik savaşta geniş araştırma merkezleri şebekesine dayanmaktadır. Ve muazzam bir propaganda makinesinden, bilim ve tekniğin en yeni ulaşımlarından yararlanarak yürütmektedir bu savaşı.

Komünizme karşı savaş sorunlarıyla sadece Birleşik Amerika'da yüzlerce özel merkez, enstitü, büro, kurul ve birçok devlet dairesi uğraşmaktadır. Federal Almanya'da 90'dan fazla enstitü ve dernek, bu sorunlara göre ihtisaslaştırılmış ve «Ostvorşung» adı altında bir sistem haline getirilmiştir. İdeoloji kundaklığı için emperyalist devletler her yıl milyarlarla dolar harcamaktadır.

Emperyalistleri çeşitli yönlerinden hırpalayan pek çok çelişkilere rağmen, onlar, ortak bir dil bulmayı, sosyalist ülkelere, Marksist-Leninist partilere, komünist ideolojisine karşı tek bir platformda birleşmeyi becerebiliyorlar.

Batıda mantar gibi biten ve finansmanı özel kapital tarafından yapılan pekçok uluslararası anti-komünist dernekten başka, emperyalist devletlerin anti-komünist faaliyetlerinin hükümet seviyesinde sıkı bir koordinasyonu da mevcuttur. İktidar çevreleri, ideoloji kundakçılığı ile uğraşan ortak organlar meydana getirmede, finansmanında, kadro yetiştirip onlardan yararlanmada, tecrübe alış-verişinde, enformasyon vesairede entegrasyonu gerçekleştirmektedirler.

Emperyalist devletlerin NATO, SEATO ve diğer askeri-politik blokların genel kurmay örgütlerinde psikolojik harp için uzun vâdeli ve operatif plânlar hazırlayan özel şubeler vardır. NATO, SEATO ve diğer askeri-politik blokların genel kurmay örgütlerinde Asya Halkları Anti-komünist Birliği, Asya Hristiyan Anti-komünist Birliği, Dünya Anti-komünist Birliği ve benzerleri gibi uluslararası gerici merkezler emperyalistler tarafından cömertçe finansman ediliyor. Kardeş partilerin 1969 yılı toplantısında, emperyalizmin, uluslararası devrim hareketi içindeki farklardan yararlanarak, saflarını parçalamaya çalıştığı, bu amaçla kendi ideoloji makinesini, yığınsal haber araçlarını, anti-komünizmin hizmetine, sosyalizm ve tüm ilerici güçlere karşı yürütülen mücadelenin emrine verdiği belirtilmiştir.

Bütün bunlar uyanık olmamızı, emperyalist ideoloji kundakçılarına ve onların küçük burjuva yardımcılara tam zamanında kesinlikle karşı koymamızı, Lenin'in «en modern ve en gözâlıcı kıyafetlere de bürünse, her türlü burjuva ideolojisine karşı bıkip usanmadan mücadele etmeliyiz...» sözünü daima hatırlamamızı gerektirmektedir.

Sosyalist ülkelerin ideoloji cephesinde bütünleşmeleri dünya sosyalist sisteminin yeni gelişme döneminde objektif bir zorunluluk haline gelmektedir. Partilerimiz ve halklarımızın ekonomi, politika ve savunma alanlarında çabalarını daha fazla birleştirmeleri bu bütünleşmenin karakteristik belirtisidir. Gelişmiş sosyalist toplum meydana getirilmesinde sosyalist ülkeler arasında her türlü ilişkilerin daha da geliştirilmesinin gerekli ve kaçınılmaz olduğunu tecrübe göstermektedir. Anti-komünizme karşı geniş ve etkili bir hücum, ancak, Lenin'in partisi SBKP'nin ve Sovyetler Birliği'nin öncülük ettiği güçlü uluslararası Marksist-Leninist ideoloji cephesinin bütün kollarındaki çalışmaların koordinasyonu ve sıkı bir işbirliği sayesinde başarıya ulaşabilecektir.

Böyle bir hücumu örgütlemek için bizim son derecede elverişli objektif koşullarımız vardır. Hak ve adalet komünistlerden yanadır; halklar, sosyal adalet için, aydın bir gelecek için savaşmaktadırlar. Anti-komünizm bütün insanlığın düşmanıdır. Toplumsal-siyasal savaş meydanında anti-komünizm, tamamıyla, kendisini doğuran sınıfın (emperyalist burjuvazinin) çıkarlarına hizmet etmektedir. Anti-komünizm, tüm emperyalist gericilerin

yararına olarak, çağımızın bütün ilerici güçlerini, uluslararası işçi sınıfını, kurtuluş hareketini, genel demokratik hareket güçlerini bozguncu ve karşı-devrimci etkisi altına almaya çalışmaktadır. İyi ama, anti-komünizme karşı savaşta Marksist-Leninistlerin bütün dünya halklarının çoğunluğunu teşkil eden muazzam bir ordusu vardır. Ve anti-emperyalist hareketin daha da aktifleşmesine, barış, demokrasi, ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesinin çıkarlarına tamamiyle uygun atılımlarla anti-komünizme karşı savaşmak başlıca ödevimizdir. Bugünkü gelişme aşamasında, sosyalist ülkelerin önünde bilimsel-tekniksel devrimin ve ideoloji cephesinde keskinleşen sınıf savaşının ortaya çıkardığı yeni sorunlar belirmektedir. Sosyalist devrim ve sosyalist toplum kuruculuğu sorunları memleketlerimizin özelliklerine göre, Marksizm-Leninizm açısından teorik olarak aydınlatılmaya muhtaçtır. Partimiz şunu memnunklıkla belirtir: «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi, sosyalizm kuruculuğu sorunları ile ilgili tecrübe değiş tokuşu için, anti-komünizme, sağcı ve «sol» revizyonizme karşı savaşta etkili bir araç olan teorik araştırmalar düzenleyen değerli bir Marksist-Leninist tribündür.

Hayatın öne sürdüğü yeni sorunları olumlu ve yaratıcı bir şekilde çözümlerken burjuva ideolojisine karşı nasıl savaşılması gerektiğinin en güzel örneğini Lenin'de bulmaktayız. Burjuva ideologlarının çözümlenmemiş sorunlarla spekülasyonlarına meydan vermemek için, partilerimizin bütün yeni sorunları zamanında çözümlemeleri son derecede önemlidir. Beliren sorunlara ilk olarak cevap vermekle biz, ileride de inisiyatif elde tutacağız. İdeoloji cephesinde daimi olarak gerçek hücumda bulunacağız, Marksizm-Leninizmi geliştirip zenginleştireceğiz. Sınıf düşmanımızın birleşik güçlerine karşı Marksist-Leninist ideoloji cephesinin başarılı hücumları için ana yolun bu olduğuna partimiz bütün varlığı ile inanmaktadır.

Devlet-tekel kapitalizminde, yeni ve bir hayli önemli bir çelişki belirmiştir. Bu, Moskova Danışma Toplantısının vardığı sonuca göre, «bilimsel-tekniksel devrimin ortaya çıkardığı olanaklarla, bu olanakların bütün toplumun çıkarları yararına kullanılması yoluna kapitalizmin yükselttiği engeller» arasındaki çelişkidir. Teorisyenlerimizin, kolektif olarak, bilimsel-tekniksel devriminin sosyal, örgütsel, ideolojik ve manevi yönlerini işleme-leri gerekmektedir. Önümüzde duran yeni sorunların yaratıcılıkla çözümlemesine «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisinin düzenlediği teori konferansları, şüphesiz, değerli katkıda bulunacaktır. Önemli ve aktüel konuların geniş bir bilimsel forum tarafından işlenmesi, partilerimize ve özellikle bu alanda yeteri derecede hazırlıklı kadrosu bulunmayan partilere ideolojik bir yardım olacaktır. Kardeş partilerin kolektif çabaları sayesinde, Marksizm-Leninizm öğretisinin yaratıcı niteliğinin, inandırıcılığının ve belirgin biçimlerinin daha da gelişeceğine, komünist adaletin dünyada daha da çekici olacağına hiç şüphe yoktur.

Sosyalist ülkeler kardeş partilerinin merkez komiteleri, ideoloji sekreterleri arasında geçen Şubat ayında Sofya'da yapılan karşılaşmanın, sosyalist topluluktaki ortak Marksist-Leninist ideoloji cephemizin birlik ve beraberliğine pratik bakımdan önemli bir katkı olduğunu BKP memnunklukla belirtir. Bunu verimli yeni girişimlerin izleyeceğine inanmaktayız.

Kardeş partiler anti-komünizme karşı savaşta geniş ölçüde işbirliği yapmaktadırlar. Bu alanda SBKP'nin büyük bir rolü olmaktadır. V. İ. Lenin'in 100. doğum yıldönümü münasebetiyle Moskova'da yapılan törenli toplantıda SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri L. İ. Brejnev, raporunda, bununla ilgili olarak şöyle demiştir: «Emperyalizmin ideolog ve politikacıları, komünistlere karşı yoğun bir yıkıcı faaliyete girişmişlerdir. Komünist cephesinin birliğini zayıflatmak için her türlü çareye başvuruyorlar. Bütün bunlar komünistlerin burjuva ideolojisine karşı aktif savaşının güçlendirilmesini ve dünya çapında daha faal olarak işbirliği yapmalarını gerektirmektedir.»

Marksist-Leninist partilerin ideoloji alanındaki işbirliğinin sağlamlaştırılıp genişletilmesi, anti-komünizme, sağcı ve «sol» revizyonizme karşı savaşı son derecede etkileyecek, yüce komünist dâvamızı daha büyük bir süratle ileri götürecektir. BKP'nin inancına göre, biz komünistler ancak bu yoldan yürümekle enternasyonal ve yurtseverlik borcumuzu tamamiyle yerine getirmiş oluruz.

Çin Hindi'nde Amerikan saldırısına karşı

Avrupa kapitalist memleketleri komünist partilerinin toplantısı

Avrupa kapitalist memleketleri komünist partileri temsilcileri 15 Mayıs günü Paris'te bir toplantı yaptılar. Bu toplantıya, Almanya Komünist Partisi, Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi, Avusturya Komünist Partisi, Belçika Komünist Partisi, Danimarka Komünist Partisi, İspanya Komünist Partisi, Finlândiya Komünist Partisi, Fransız Komünist Partisi, Büyük Britanya Komünist Partisi, Yunanistan Komünist Partisi, İrlanda Komünist Partisi, İtalyan Komünist Partisi, Lüksemburg Komünist Partisi, Portekiz Komünist Partisi, San-Marino Komünist Partisi, İsveç (sol) Komünist Partisi, İsviçre Emek Partisi temsilcileri katıldılar.

Kıbrıs ve Norveç kardeş partileri heyet göndermeye muvaffak olamadılarsa da, toplantı fikrini ve konusunu benimseyip desteklediklerini bildirdiler. Alman Komünist Partisi, çalışmalarına katılamadığından ötürü esef duyduğu bu toplantı ile tamamen hemfikir olduğunu bildirdi. Hollânda Komünist Partisi ancak bir gözlemci ile katıldı. Bu gözlemci Çin Hindi'ndeki emperyalist saldırısına karşı kendi memleketinde yürütülen mücadele hakkında bilgi verdi ve toplantı tarafından yapılacak teklifleri partisine bildireceğini söyledi.

Yayınlanan bildiride, toplantının çalışmaları hakkında şöyle deniyor: Toplantıya katılanlar Çin Hindi'nde meydana gelen ve gayet tehlikeli karmaşık durumla ilgili olarak acele tedbirler alınması gereğini tesbit ettiler ve bu yoldaki eylemlerin koordinasyonu sorununu görüştüler. Ve şu kararları aldılar:

– Amerikan emperyalizminin saldırısına karşı kahramanca direnen Çin Hindi halklarının politik, moral ve maddi bakımlardan desteklenmesi;

– Amerikan askeri birliklerinin Güney Viyetnam'dan ve bütün Çin Hindi ülkelerinden derhal, tamamen ve kayıtsız-şartsız çekilmesinin istenmesi;

– halk yığınlarının, kendi memleketlerinde, hükümetlerini, Amerikan saldırısını suçlamaları yönünde etkilemek üzere baskılarını artırmaları.

Toplantıda, Avrupa kapitalist memleketleri halklarını uyanık bulunmaya dâvet eden çağrı oybirliğiyle kabul edildi. Bu çağrıda, Amerikan emperyalizminin Kamboçya'da saldırı harbini bütün Çin

Hindi yarımadası ölçüsünde genişletmekte olduğuna, yıkmakta ve öldürmekte gemi azağına, böylelikle uluslararası durumu çok tehlikeli biçimde ağırlaştırdığına işaret edilmektedir.

Çağrıda, ABD hükümetinin saldırgan davranışları ve milletlerarası jandarma rolü oynama yeltenişleri kesinlikle suçlandıktan sonra şöyle denilmektedir:

«Viyetnam'da olduğu gibi, Kamboçya'da da, Amerika'nın şimdiye kadarki hezimetlerini harbi genişletmek suretiyle örtme yeltenişleri başarısızlığa mahkûmdur. Zafer, burada ortak savaşta kenetlenerek kahramanca direnen, Sovyetler Birliği'nden ve diğer sosyalist ülkelerden, işçi sınıfından, barış ve kurtuluş kuvvetlerinden destek gören halklarındır.»

Yine çağrıda belirtildiği gibi, bu harbe derhal son verilebilir. Çin Hindi halkları tarafından ileri sürülen teklifler bu olanağı kapsamaktadır.

«Halkların özgürlüğüne ve barışa kasteden emperyalizmin saldırganlığı genişledikçe, Avrupa kapitalist ülkeleri komünist partileri milletlerarası komünist hareketinde eylem birliğinin kuvvetlendirilmesi için ellerinden geleni yapacaklardır; çünkü bu partiler, bütün komünist ve işçi partilerinin ortak çabalarının anti-emperyalist güçlerin hepsini başarıyla birleştirme dâvasına yardım edeceği kanısındadırlar.»

Toplantıya katılanlar, Viyetnam Emekçiler Partisi'ne, Güney Viyetnam Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne, Laos Yurtseverler Cephesi'ne ve Kamboçya Ulusal Birlik Cephesi'ne birer mektup gönderdiler. Bu mektupta Avrupa kapitalist memleketleri komünist partilerinin, enternasyonal ödevlerini yerine getirerek, ortak düşmana, yeni aşamasındaki Amerikan emperyalizmine karşı savaşa fiili bir katkıda bulundukları belirtilmektedir. Toplantıya katılanlar, Avrupa kapitalist memleketleri başkentlerinde ve diğer büyük şehirlerinde mitingler yapılmasını öngören bir plânı da açıklamışlardır. Bu mitingler şu şiarlar altında geçecektir: «Emperyalist saldırılarına son!», «Amerikalılar, Çin Hindi'nden dışarı!», «Viyetnam, Laos, Kamboçya halklarına bağımsızlık!», «Bütün dünyada barış!»

Mektupta, Çin Hindi halklarının bağımsızlık uğrunda savaşıyla dayanışma ifade edilmekte ve bu halkların dâvasının mutlaka muzaffer olacağı inancı belirtilmektedir.

Kamboçya ve Amerikan komploları

CEYMS OLDRIÇ

Kamboçya'ya Amerikan saldırısının aylar boyunca çalışılarak bütün ayrıntılarıyla önceden hazırlandığı gözle görülen bir gerçektir; Birleşik Amerika'nın askeri ve politik stratejisi hakkında bir dereceye kadar bilgi sahibi olanlar için de, bu harekâtın her açıdan ve bütün aşamalarıyla peşinen düşünülmüş olduğunu kavramak güç değildir. Bilindiği gibi, Amerikan metodu, Vaşington'un diplomatik ve askeri aksiyonlarının hazırlanmasında elektronik hesap tekniğinden de faydalanmaktadır. Bu da, problemlerin çözümünü etkileyen bütün faktörlerin Pentagon'da önemli kararlar alma kertesinde peşinen değerlendirildiği anlamına gelir.

Bundan ötürü, Kamboçya'daki saldırıya, herhangi bir ihtiyacın tahrik ettiği alelâde bir istilâ hareketi denemez. Ve bu askeri müdahaleyle ilgili kesin kararın, elektronik makineyle değil, insanla, yani kurmay generaller veya Başkan ya da hepsi tarafından alındığı da apaçık ortadadır.

Bu girişimin bütün sorumlusu Başkan Nikson'un fiilen üzerine almış olması, meselenin aslını değiştirmez. Fakat Kamboçya'daki saldırı hareketini plânlamış olan kişilerin düşünme tarzının önemi vardır.

Beyaz Saray veya Pentagon'da, bu konuda ne kadar toplantı ve oturum yapıldığını, bu harekâtı hazırlayan kişiler arasında yemeklerde ve gece-yarılarında kadar ne gibi konuşmalar geçtiğini kestirmek pek de güç değildir. Sayısız konsültasyonlara herhalde birçok örgüt çağırılmış, birçok problemin çözümüne çalışılmış, kimileri mahallinde bilgi edinip, raporlar dinlemek üzere Viyetnam'a gidip gelmiştir. Nihayet, kararlaştırılan ve esasları tesbit edilen plân, bütün diğer askeri plânlar gibi, kısacık formüller halinde ve yaklaşık olarak, Pentagon'un tipik mavi kâğıtlarına şöyle geçirilmiştir:

1. Prens Sihanuk'un tarafsız hükümeti tasfiye edilecek;
2. Merkezi İstihbarat Teşkilâtı yardımıyla, Kamboçyalılarla Kamboçya'da yaşayan Viyetnam azınlığı arasında düşmanlık alabildiğine körüklenecek;
3. mümkün olduğu kadar büyük miktarda kuvvetle Mekong Deltası'na girilecek;
4. köylerde ve kentlerde, halk arasında korku ve panik yaratmak için, elden geldiği kadar tahribat yapılacaktır;
5. Kamboçya topraklarında olabildiği kadar içerilere sokulduktan sonra, Amerikan ordusunun çekilmeye hazır olduğu süsü verilecek (bunun için ayrıca karar alınacak);

6. Kamboçya'da, Mekong Deltası'nın bir kısmını işgal etmiş olan Güney Viyetnam askerleri bırakılacak;

7. Çin Hindi'nde ulusol husumet ve uzlaşmazlıklar körüklenecek;

8. Kamboçya'daki saldırı harekâtının başarı veya başarısızlığına göre ve olayın uluslararası yankıları gözönüne alınarak, Laos'a karşı girişilecek benzeri bir hareketin plânlanmasına da başlanacak . . .

Bu plân belki bizim bir yazar olarak nispeten mübalâgalı bir tahminimiz gibi görünebilir. Ama basında Amerikan politikacı ve generallerinin fikirlerini yansıtan haber ve yazıları okursanız, Kamboçya'daki bütün harekâtın karakterini kavramak üzere, Londra'da çıkan «Tayms» ve «Gardian» gazetelerindeki gibi tebliğleri iyice incellerseniz, bu benim tahmini tesbitlerim size herhalde mübalâgalı gelmiyecektir. Kaldı ki, Kamboçya'daki Amerikan müdahale ve istilâsı, benim nitelediğimden çok daha müthiş, daha kaba ve daha makyavelistçedir.

Viyetnam'daki Amerikan silâhlı kuvvetleri, uygar ulusların bir harp halinde gözettikleri kayıtların hemen hemen hepsini silkip atmışlardır. Müdahaleciler, sivil halka karşı tarihin görmediği ölçüde kimya silâhları, bilyalı bombalar, napalm bombaları kullanıyorlar. Amerikan askerleri, kendi ağızlarıyla de itiraf ettikleri gibi, nice mâsum kadın ve çocukları, gözlerini bile kırpmadan kurşunlayarak, süngüliyerek, ezerek, yakarak öldürüyorlar.

Vaşington yönetici çevreleri ve Saygon'daki kuklaları, güya Kamboçya'yı komünizmden kurtarmak için bu yeni istilâyâ giriştiklerini söylüyorlar. Bu sözümona gerekçe, vaktiyle Hitler'in ileri sürdüğü bahaneye – ikizmiş gibi – benzemektedir.

Vaşington hükümeti, yine bu mantıkla, güya Kamboçya'da bazı muazzam ve gizli «Viyetkong üsleri» bulunduğu bahanesini uydurmuş bulunuyor. Başkan Nikson aynen şöyle diyor: «Bu üsler ele geçirildikten ve tahrip edildikten sonra harekât sona erecek ve Amerikan birlikleri Kamboçya'dan çekilecektir.» Evet, Nikson böyle diyor ama, bu askeri birlikler bunca zamandır yakıp yıktıkları Kamboçya topraklarında henüz bir «Viyetkong üssü»nün izine bile raslamış değillerdir. Londra'da çıkan «Tayms» gazetesinin Saygon muhabiri Maykıl Hornsbi'nin 16 Mayıs'ta yayınlanan şu haberi gayet anlamlıdır: «(Kamboçya'da) artık bir de Güney Viyetnam'ın efsanevi komünist karargâhının meydana çıkarılması kalmıştır. Ve artık birleşik bir komuta merkezinin varlığından dem vuran yoktur.»

Tabii, Kamboçya'da bir «Viyetkong birleşmesi»nin varlığına dair de hiçbir gerçek kanıt yoktur ellerinde. Buna rağmen, Snul şehri, Viyetnam çetelerini barındırdığı bahanesiyle bombalanarak yerle bir edilmiştir.

Batılı muhabirler bombardımandan sonra harabeye dönen bu şehre vardıkları zaman, ortalıkta birkaç kadın ölüsü ve paramparça çocuk cesetleri görmüşler, fakat Güney Vyetnam Kurtuluş Cephesi'ne dair en küçük bir işarete bile raslamamışlardır.

«Tayms» gazetesinin özel muhabiri Mirey Seyl, mahut «Viyetkong mevzileri»ne dair bir blöfü büyük bir ustalıkla açıklıyor. Anlattığına göre, «yüksekçe bir Budist tapınağı, ağaçlar arasında dikmeler üzerinde çatıştırılmış evleri ve bir balçık kulübeyi andıran okuluyla» tipik bir Kamboçya köyü olan Phom Tasuos'ta bir Amerikan teğmeni ile görüşmüş. Amerikalılar girdikleri zaman bu köyde kimse yokmuş. Seyl, teğmene sormuş: «E, ne buldunuz burada?» Teğmen cevap vermiş: «Viyetkong barakaları ve mevzileri!» Seyl, Budist tapınağı rahiplerinin oturduğu barınakların kastedildiğini anlamış. Ama teğmen kestirip atmış: «Burası Viyetkong'un propaganda merkezi!» Seyl demiş ki: «Bu daha ziyade okula benzemiyor mu?» (Netekim, karatahtada o gün okunan derse dair yazılar hâlâ duruyormuş.) Teğmen köyün uzun ve çamurlu su arkını kastederek, «Bu da herhalde Viyetkong askerlerinin talimi için kazılmış bir engelleme çukuru olsa gerek!» demiş. Gazeteci yine itiraz etmiş: «Domuzların yuvarlandıkları serinleme çukuru değil mi?» Nihayet, teğmen iyice sinirlenerek sormuş: «Peki, düşmanın bu pirinç stokuna ne buyrulur?» Stok dediği de, ortahalli bir evde buldukları bir torba pirinçten ibaretmiş. Seyl bunun olağan karşılanması gerektiğini, zira Kamboçyalıların esas olarak pirinçle beslendiklerini söylemiş.

Evet, Kamboçya'da muazzam bir «Viyetkong üssü» bulunduğu efsanesine aklı başında hiç kimse inanamaz. Zaten kimsenin inanması veya inanmaması da umurlarında değildir. Vaşington, düpedüz Göbels'in fantezi düşkünlüğü ile ipe-sapa gelmez uydurmalar ortaya atmaktadır.

Ne var ki, Amerikan saldırısının en müthiş tarafı, kötü propagandacı yalanı değil de, saldırının kendisi ve tahribatıdır. 12 Mayıs'ta Maykıl Hornsbî'nin Saygon'dan verdiği şu haberi okuduk: «Kamboçya'nın güneybatısında geçen olaylarda beklenmedik ve dramatik bir dönüme tanık oluyoruz. Ülke topraklarına giren Güney Vyetnam ordusunun etkili bir savaş gücü olarak belirmesi, saldırıda yeni bir unsur teşkil ediyor.» Bu ordunun Kamboçya'ya dalmasının, buradaki Vyetnamlıların güvenliğini sağlamak gibi bir bahaneye dayandırılmak istendiğine işaret eden «Tayms» muhabiri şöyle devam ediyor: «Bunlardan yüzlercesi, bildiği gibi, Kamboçya askerleri tarafından öldürülmüştür, ve şimdi mültecilere yardım unsurunun çok daha geniş askeri harekâtın sadece bir kısmı olduğu apaçık ortadadır. Çünkü Amerikalıların 30 güne kadar askerlerini geri çekme vaadi, Güney Vyetnamlıları bağlamıyor.» Hornsbî'nin tahminine göre, gerçekte, Saygon ordusu Amerika'nın dileği ve onayı ile Kamboçya'da kalacaktır. Bir başka deyişle, Amerikan plânı, Saygon

kuklalarının Kamboçya'nın bir kısmını benimsemeyi amaçlıyan yayılma emellerini teşviki de öngörmektedir.

14 Mayıs tarihli «Tayms» gazetesinde yayınlanan Saygon kaynaklı bir haberde, Kamboçya'da özel görevli Güney Viyetnam birliklerinin komutanı general Do Kao Tri'nin şu sözleri naklediliyor: «Kamboçya ordusu Viyetkong'a karşı savaşıyor. Zannederim ki, onlar Viyetkong'tan ziyade bizden korkuyorlar. Ve herhalde bizim niyetlerimize güvenmiyorlar.» «Tayms» gazetesinde ertesi gün yayınlanan bir haberde de, Saygon kukla hükümeti askerlerinin Kamboçya güney-batısında büyük bir bölgeyi ele geçirdikleri ve burada kalmak niyetinde oldukları bildiriliyordu.

Birleşik Amerika'nın politikası besbellidir. Bu bir ayır-buayr politikasıdır. Vaşington, şovinizmle ve zorbalıkla Kamboçya'da politik ve sosyal bir keşmekeş yaratmak istemektedir. Gerçekte, bu politika, gerilerken bile daima çatışma ve düşmanlıklar yaratmayı gözetken İngiliz emperyalizminde alınmadır.

Kamboçya'da kendi halinde yaşamakta olan yüzbinlerce Viyetnamlı, şimdi zorla Güney Viyetnam kesimlerine sürülmüş bulunuyor. İngiliz basınının haberlerine bakılırsa, bu insanların Güney Viyetnam'ın hiçbir bölgesinde yerleşip tutunamayacakları anlaşılıyor. Londra televizyonunun haber filmlerinde gösterdiği sahneler, hıncahnıç insan yüklü şileplerin nehir boyunca hareketi ve varılan iskelede daha önce oralandaki kamplara ulaştırılmış olanların yeni gelen kafilenden çok daha acıklı durumları unutulur gibi değildir. Bunların durumları ancak Filistin göçmenlerinininki ile kıyaslanabilir.

İnsan, Kamboçya'daki müdahale, istilâ ve hergünkü olaylar hakkında ne kadar haber ve yazı okursa, o kadar sık ve o kadar büyük bir hiddetle şunu sormaktan kendini alamıyor: Bütün bu faciaya ne zaman son verilecek? Bunu Amerikalıların kendileri de hergün soruyorlar. Aynı zamanda Amerikan gazetelerinde, Çin Hindi'nde şimdi ne yapmak gerektiği sorunu içinden nasıl çıkacağını düşünen Başkan Nokson'un «can çekişmesi»ne dair yazılar okuyoruz. Bunlara bakılırsa, biz, Amerika Cumhurbaşkanı'na nerdeyse acımalıyız; zira bu Başkan Amerikan ordusuna Kamboçya'ya hücum emrini, bu bölgenin savunmasız köyleri üzerine bomba yağdırma emrini, binlerce mâsum insanı evsiz-barksız bırakıp göçe zorlama ve dilenciye döndürme emrini verirken, güya vicdanına aykırı bir harekette bulunmuştur.

Frans-Pres'in Kamboçya muhabiri Con Sueyn, aralarında bulunabildiği Amerikan ve Saygon birlikleri hakkında 16 Mayıs'ta şu haberi verdi: «Tongıl Bet ormanları önündeki, sahra dürbünüyle seçilebilen Viyetkong mevzilerine bazı üniformalı kişiler daldılar. Bir Viyetkong askeri esir alındı. İleri karakol komutanı binbaşı Sem, bu esiri olduğu yerde kurşunladıklarını söyledi.»

Kamboçya'da böyle cinayetlerin haddi hesabı mı var? Ve acaba bunlar sayın Başkana ve danışmanlarına «vicdan azabı» vermekte midir?

17 Mayıs tarihli «Sandi Tayms» gazetesinde Mirey Seyl'in yazdığına göre, Çin Hindi'nde olup bitenler, gerçekte, Birleşik Amerika'nın bu yarımadanın haritasını değiştirme denemesinden başka bir şey değildir. Seyl şöyle devam ediyor: «Fakat, böyle bir deneme için, bir milyondan fazla Viyetnamlının kaderi bir yana, 40 bin Amerikan askerini feda etmenin gereği olup olmadığı sorulabilir. Bir de bize, güya «can çekişme»sinden ötürü Amerika Cumhurbaşkanı acımamız salık veriliyor. Hadi canım sen de!»

Senatör Fulbrayht, «Sandi Tayms»ın Vaşington muhabiri Henri Bredin'a verdiği mülâkatta, Çin Hindi'ndeki harbin Amerika için felâket olduğunu söyledi. Amerikan politikasını gerçekte kendisi de esas hatlariyle tutan Bredin şunları yazdı: «Birleşik Amerika'nın Viyetnam'da yürüttüğü harbe Amerikalıların artık tahammülü kalmamıştır. Birçok Kongre üyesi, Cumhurbaşkanı'nın Birleşik Amerika Anayasasının hükümlerini çiğnemekle bizzat kanunsuzluk örneği verdiğini söylemektedirler . . . Memleketi huzura kavuşturacağına, mevcut parçalanmışlığı daha da keskinleştirmiş ve anarşi tehlikesini daha artırmıştır.» Bu «anarşi» sözcüğü burada «hal-kin direnişi» sözü yerine kullanılmaktadır.

Amerikan gençliği, Cumhurbaşkanı, Amerika'nın geleceğinin Nikson'un geleceği olmadığını haykırıyor. Fakat gençliğin Viyetnam harbine karşı, Kamboçya'daki müdahale harbine karşı direnişi hiç de sürekli ve sistemli değildir. Bu direniş, Amerikan hayatı için karakteristik olan politik çelişkilerden ötürü çok karmaşık ve çapraşıktır. Yalnız şurası açıktır ki, Birleşik Amerika'da yeni kuşak, Conson'un, Nikson'un, general Abrams'ın ve Saygon kuklalarının harbine katılmak istemiyor. Amerikan gençliği bu pratik meselede gerçek bir birlik gösteriyor ve duyduğu büyük hiddet içinde, Viyetnamlılara ve Kamboçyalılara ateş eden silâhların namflularına göğüs germeye hazır bulunuyor.

Başkan Nikson'un şeytani oyunlarının, entrika ve yalanlarının sonucu, artık ona kimsenin inanmaması olacaktır. O, Kamboçya'nın «ikinci Viyetnam» olmayacağını, Amerika'nın Çin Hindi'nden askerlerini tedricen geri çekeceğini vaatmiştir. Ama bu vaatlerinin hiçbirini de tutmamıştır. Bildirildiğine göre, Başkanın dostları ve bakanları bile, izlediği politika yüzünden tecrit olmasından memnun değillerdir.

Bu politika devam edebilir. Tehlike de buradadır. Mademki Kamboçya'ya müdahale önceden titizlikle plânlanmıştır, o halde daha başka saldırgan adımlar atılmıyacağını kim temin edebilir? Nikson şimdi ne söylerse söylesin, bütün dünya onun hareketlerini haklı bir kuşkuyla izliyecek ve daima en kötü ihtimalden sakınacaktır. Kaldı ki, daha yeni

saldırgan adımlar atılacağına dair emareler vardır. Kamboçya'yı istilâ harekâtı başladığından birkaç hafta sonra «Tayms» gazetesinin Vientian'-dan aktardığı tüyler ürpertici bir habere göre, Laos Savunma Bakanlığı sözcüsü, Güney Viyetnam askeri birliklerinin «temizlik» maksadiyle Laos'u da işgal etmelerinin gerekli olacağı kanısında bulunduğunu söylemiştir.

Önce Kore, sonra Viyetnam, arkasından Kamboçya . . . sonra da Laos . . . ve kimbilir daha da ötesi nereye varır!

Geleceğin ne göstereceği, dünya kamuoyunun Amerikan saldırganlığına karşı direnişine bağlıdır. Dünyanın hemen hemen bütün büyük başkentlerinde, Kamboçya'daki Amerikan müdahalesine karşı yığinsal gösteriler yapılmış, toplumun hemen hemen bütün tabakaları bu istilâya enerjik olarak «hayır!» demişlerdir.

Bütün dünyada gerici ile demokratik ilerici güçler arasında çetin bir mücadele yürütülmektedir. İnsanlığı işte bu demokratik ilerici güçler, iradelerini halka silâh zoruyla dayatabileceklerini ve yalana dayanarak iktidarlarını ayakta tutabileceklerini zanneden bu makyavelist barbarlardan kurtaracaktır.

Hindistan'da politik savaş

Ş RİNİVAS GANEŞ SARDESAY

Hindistan'da politik savaş yeni biçimler alıyor. Olayların en başta geleni, Hindistan Ulusal Kongre'si (HUK) içinde şiddetlenen ve ülkede ilerici ve gerici kuvvetlerin kutuplaşmasını hızlandıran bunalımdır. Geçen yılın Kasım ve Aralık aylarında bu bunalım, HUK'nin, her biri kendi kongresini yapan iki apayrı partiye bölünmesiyle yeni bir safhaya girmiştir.

HUK'nin parlâmento grubunun bölünmesi de kaçınılmaz oldu. Grubun 220 kadar parlâmento üyesinin dahil bulunduğu daha büyük kısmı Başbakan İndira Gandhi'ye bağlı kalmakta, 60 kadar parlâmento üyesinden ibaret olan ve Hindistan'da «sendika» diye anılan azınlık grubu da HUK'nin bölünmesinden önce parti yönetimi kadrosunda bulunan yeminli gericilerden meydana gelmektedir.

HUK'nin bölünmesinden sonra İndira Gandhi grubunun, daha önceki gibi partinin tümüne, parlâmentoda oy çoğunluğuna sahip olmaması, durumun ciddiyetini artırmaktadır. Partiden kopan küçük grubun muhalefetten yana geçmesiyle, iktidar partisi ile muhalefetin milletvekili sayısı bakımından oranı 220'ye karşı 299 olmuş bulunuyor. Hindistan'ın bağımsızlığına kavuşmasından beri ilk defa olarak, parlâmentoda azınlık durumunda bir merkez hükümeti vardır. Bu böyle olsa da, hükümet, «sendika»nın ve müttefiklerinin hükümetçe güvenoyu istenmesini önerdikleri parlâmento kış dönemi çalışmalarında durumun üstesinden gelebildi. Hattâ bu güvenoyu önergesi, 146'ya karşı 307 oyla, yani HUK'nin bölünmeden önce de elde edememiş bulunduğu bir çoğunlukla reddedildi. Böylece, sağcı gericilerin, İndira Gandhi hükümetini düşürmeyi ve politik egemenliği ele geçirmeyi amaçlıyan komplosu büyük bir başarısızlığa uğradı.

Eski iktidar partisinin hâlen azınlıkta bulunan bir kısmının parlâmentoda nasıl destek görebildiği sorulabilir. Destek görebildi, çünkü en yüksek egemenlik organı olan parlâmentonun tarihinde ilk defadır ki, demokratik, ilerici ve sol partilerin çoğu üyeleri ve birçok bağımsız milletvekili, «Sendika» ve onun müttefikleri olan «Svatantra» ve «Cahn Sangh» gibi sağcı gerici partiler tarafından hükümetin güvenoyu istemesi teklif edildiği zaman, İndira Gandhi hükümetinden yana oy kullandılar.

Hindistan problemlerini yeteri derecede tanımayan okuyucular için, memleketimizin geleceği bakımından bu olayların ne kadar önemli sonuçları olabileceğini tahmin etmek zordur.

1885 yılında kurulan Hindistan Ulusal Kongre Partisi milyonlarca Hintliyi kahramanlık ve fedakârlık ruhunda eğitmiştir. Bu parti, örneğin memleketimizi hürriyete götüren Tilak, Gandhi ve Nehru gibi seçkin liderler tarafından yönlendirilmiştir. Ulusal bağımsızlığımızı kazandığımızdan beri geçen yirmi iki yıl içinde, Hindistan Ulusal Kongre Partisi ana burjuva partisine dönüşerek yavaş yavaş etkisini kaybediyordu. Böyle de olsa, bu parti, 1967 yılına kadar gerek merkezde, gerekse ülkenin çoğu eyaletlerinde iktidar üzerindeki tekeli koruyabilmişti. Ve aynı dönem içinde, memlekette halk yığınlarının yoksulluğu artıyor, HUK hükümetinin politikasından hoşnutsuzluk büyük ölçüler alıyordu. Bir yandan Hindistan Komünist Partisi ve diğer sol güçler etkilerini bir hayli genişletmiş ve artırmış bulunuyorlardı. Bu arada, Hindistan'ın yabancı gerici kuvvetleri tarafından desteklenen büyük çiftlikçileri, prensleri ve büyümekte olan tekeli burjuvazisi, başlıcaları «Cahn Sangh» ve «Svatantra» olan sağcı gerici partilerini meydana getirmişlerdi.

HUK'nin içinde, başlıca tekeli burjuvaziyi ve büyük çiftlikçileri temsil eden gerici kanat ile, tekeli olmayan burjuvaziyi temsil eden çevreler arasındaki çatışma günden güne daha da sertleşiyordu. Bunun sonucunda HUK 1967 genel seçimlerinde kuvvetli bir darbe yedi, birçok eyalette oy kaybederek azınlığa düştü, parlâmentodaki çoğunluğu da sadece 40 üyeliğe indi. Bu seçim yenilgisi parti içinde varolan ve genel politik nitelik alan bunalımı daha da derinleştirdi. Bu bunalım, bağımsızlığımıza kavuşmamızdan sonraki tarihimizin bütün bir dönemini kapsadı ve gerek politik, gerekse ekonomik gelişmemizde büyük değişimler ve atılımlarla bağlı yepyeni bir dönemin başlangıcı oldu.

Aşağı yukarı üç çeyrek yüzyıl boyunca HUK ile Hindistan halkı arasında tarihsel olarak belirlenen sağlam ilişkiler meydana geldi. Ne var ki, Hindistan'da her politik parti — ister sağcı, ister solcu veya merkezci olsun —, HUK'nin bölünmesi sonucunda memleketin durumunu yeniden değerlendirmeye ve bu parçalanmanın doğurabileceği bütün zararları hesaba katarak kendi politikasını tesbit etmeye başladı.

Artık belirttiğimiz gibi, HUK Partisinin her iki bölümü, geçen yılın Aralık ayı sonunda kendi ulusal kongrelerini yaptılar. «Sendika», dayanağı bellediği Ahmadabat'ta, İndira Gandhi'nin taraftarları da Bombay'da kongrelerini topladılar. Bu kongrelerin sonuçları nedir? Tarafsız gözlemciler göre, her şeyden önce, bölünmeden evvel HUK üyeleri tarafından seçilmiş olan delegelerin çoğu Bombay'daki kongrede hazır bulunmuşlardır. Her yıl yapılan ulusal kongreler arasında kalan dönemlerde partinin politikasını belirleyen HUK Genel Hindistan Komitesi üyelerinin çoğunluğu da başbakanıdan yana çıkmışlardır. Ölçüleri bakımından bütün ülkede işler böyle cereyan etmiştir.

Yine bu kongrelerin gösterdiği bir gerçek de, «Sendika»nın, Gucarat, Maysur ve Tamilnant eyaletleri delegelerinin çoğunu arkasından sürükleyebilmesi, diğer eyaletlerde de HUK aktivistlerinin önemli bir kısmının desteğini kazanabilmiş olmasıdır.

Geniş halk yığınlarına gelince, bunlar, İndira Gandhi'yi ilerici bir yönetici saymaktadırlar. İndira Gandhi'nin halk arasında, «Sendika» liderleri için hayal bile edilemeyecek kadar büyük bir otoritesi vardır.

«Sendika» taraftarlarının kongresinde yapılan konuşmaların ve alınan kararların esasını, Başbakan İndira Gandhi'ye azgınca yapılan hücumlar teşkil ediyordu. «Sendika»nın bütün yönetim kadrosu, yardımcıları ve hattâ başkanı, memleketi «kızıl felâket»e sürükleyecek bir yolda yürüttüğü iddiasıyla, başbakana hücumlarda bulundular. Bu arada, İ. Gandhi'yi hedef tutan hakaret dolu sözler ve anti-sovyetik konuşmalar da eksik değildi. «Sendika»nın yöneticilerinden biri aynen şunları söyledi: «Kızı, babasının (yani Cavaharlal Nehru'nun) başladığı ölümcül politikayı devam ettiriyor!» Kongre'ye başkanlık eden kişi de, partisinin izlediği politikanın, her araca başvurarak, İndira Gandhi hükümetini düşürme amacına yöneltileceğini gizlemeye de lüzum görmedi.

«Sendika» taraftarlarının kongresinde, aynı zamanda, Hindistanda artık çoğunluğun tek parti yönetimi devrinin sona erdiği ve koalisyonlar devrinin başladığı kanısı da açıkça ifade edildi. «Sendika»nın, «Svatantra» ve «Cahn Sangh» ile ittifak olanakları arayacağı, zira bunları «demokratik ve yurtsever partilerle fikir birliğinde yol arkadaşları» saydıkları düpedüz ima edildi. Bu gibi konuşmalar, «Svatantra» ve «Cahn Sangh» partileri liderleri tarafından elbette sevinçle karşılandı.

Sıradan insanlar tarafından, sanayi kodamanlarının temsilcisi ve büyük toprak sahiplerinin çıkarlarının savunucusu sayıldıklarını gözönünde tutan «Sendika» liderleri, kongrede ekonomi politik hakkında karar alırken, faaliyetlerini bir demagoji şalına bürüme yolunu tuttular. Ekonomi politik hakkındaki kongre kararında, yabancı ve yerli tekelci sermaye problemine bir tek sözle olsun değinmediler. Devlet sektörünün genişletilmesi sorununa ve HUK'nin daha önceki kongresinde kabul edilen 10 maddelik ekonomi programına üstünkörü değindiler, amma toprak reformu ve küçük çiftçilere yardım konularında sözü enine boyuna uzattılar. İlginç bir nokta da, kongrede bu karar tasarısını görüşenlerin «radikal sosyalist şiarlar taraftarlığı»na istihza ile bakmaları ve buna karşılık, gerici burjuvazinin bütün fikir silâhlarını kullanarak «üretimin artırılmasını amaçlayan pragmatik bir politika»ya çağırımlarıdır.

«Sendika» ve HUK Partisinde onun ardından giden kısım, böylelikle, memlekette sözümona «komünizm tehlikesine ve İndira Gandhi hükümetine

karşı ortak cephe kurma çabasındaki» gerici partilere bayraktarlık râlünü benimsediler.

HUK'nin İndira Gandhi taraftarı üyelerinin Bombay'da yaptıkları kongrenin ise, daha karmaşık bir mahiyeti vardı. Bu kongrenin sonuçları, İndira Gandhi taraftarlarının fikirleri ve tutumu hakkında daha önce bizim partimizin yaptığı değerlendirmeyi doğruladı. (Partinin bu bölümüne çoklukla «gerçek» ya da «yeni» Hindistan Ulusal Kangre'si denilmektedir.) Bunlara, pek tabii, bütün deklârasyonlarına rağmen, sal veya «sosyalist» de denemez. HUK, yeni çehresi ve mahiyetiyle de ulusal burjuvazinin örgütü olarak kalmaktadır. Şüphe yok ki, birçok radikal ve diğer elemanların «yeni» HUK'ne eğilim göstermeleri, onun yönetiminin karakterini de, sosyal terkiibini de değiştirmez.

Biz, Hindistan (paralel) Komünist Partisi'nin HUK Partisi Kongresini bir «fars» sayan görüşünü paylaşmıyoruz. Böyle bir değerlendirmeye dayanan politika çağdaş Hindistan koşulları içinde tehlikelidir, zira böylesi, gericilik kuvvetlerinin değirmenine su akıtmak olur. Bombay'daki kongrede, İndira Gandhi ve taraftarları, «Sendika» yönetimini sert bir dille eleştirmediler; konuşma ve kararlarının tonu gayet ciddi ve ölçülüydü. Bizzat İndira Gandhi'nin ve çalışma arkadaşlarının konuşmaları, partinin nüfuzunun ciddi surette azalmasının, önceki yıllarda alınan ilerici kararların, yükümlerin ve verilen vaatlerin yerine getirilmemesinden ileri geldiğini belirtiyordu. Halk HUK'nın kuru vaatleri yüzünden güvenini yitirmişti ve bundan ötürü yeni liderler ve yeni partiler arıyordu.

Bütün yetkili sözcüler ve bizzat İndira Gandhi, memlekette sanayi ve tarım gelişmesinin meyvalarının bir avuç zengin eline geçtiğini, tekelci sermaye sahiplerinin siyasal iktidara göz diktiklerini açıkladılar. Köy halkı, HUK'nin toprak reformunu gerçekleştirememiş olmasından büyük bir hoşnutsuzluk duyuyordu. Bu reformlar en yakın bir gelecekte yapılmadığı takdirde, memlekette artık kimsenin kontrol altına alamıyacağı bir durum meydana gelebilirdi. Ülkede ulusal azınlıkların, müslümanların, dokunulmazların ve bazı kabilelerin haklarının gerektiği gibi tanınması ve savunulması lüzumu da önemle belirtildi.

Kongre başkanı, partinin, eğer politikasını sebatla yürürtmek niyetindeyse, sosyal terkiibini bir hayli değiştirmesinin gerekli olduğunu belirtti.

Tartışmalarda, HUK'nin faaliyetinin, «Svatantra», «Cahn Sangh» ve «Sendika» gibi gerici örgütlere karşı olan esas doğrultusu tesbit edildi. Bazı konuşmalarda anti-komünizm kırıntıları hissedilse de, genellikle, kongre, bütün ilerici güçlere «yeni» HUK Partisi ile birlik olma ve işbirliği yapma çağrısında bulunuyordu.

Söz alan delegeler, memleketin dış politika sorunlarına da değinerek, Hindistan'ın bağımsız dış politika yolundan yürüyeceğini belirttiler. Sov-

yetler Birliği ve diğer sosyalist ölkelerle dostluk ilişkilerinin daha da pekiştirilmesinden yana çıktılar.

Bombay Kongresi, ekonomi politik alanında, eski prenslerin emekli aylıklarının ve imtiyazlarının daha parlâmentonun devlet bütçesini görüŖeceđi toplantı döneminden önce kaldırılması, sigorta şirketlerinin millileştirilmesi, şehirlerde mülkiyetin sınırlanması, zahire ve en önemli tarımsal ham maddeler ticaretinin tedricen devlete geçmesi, devletin dış ticarete katılma payının biteviye artırılması ve yılın sonuna kadar toprak reformu uygulamasının tamamlanması gereğini özellikle ileri sürdü. Bu vaatler tam ve eksiksiz uygulandığı takdirde, bu, «yeni» HUK'nin bundan sonraki politikası için iyi bir olgunluk belgesi olacaktır.

Fakat HUK'nin İndira Gandhi taraftarı üyelerinin, onların merkezde ve eyaletlerdeki hükümetinin bu programı uygulayabilecekleri şüphelidir. Kongrede, bütün vaatlerini vaktinde yerine getirmek niyetinde olduklarını temin etmelerine rağmen, ancak bir kısım tedbirlerin ciddiyetine güvenilebilir. HUK'de İndira Gandhi taraftarlarının en zayıf noktası, merkezde ve eyaletlerde yönetimin sosyal terkiibi, yani yönetici kadroda burjuva ve köy ağaları temsilcilerinin ağır basmasıdır.

Bundan başka, mülki idare cihazında gericiiler hâkimdir. İleri düşünceli bir miktar memur varsa da, bunlar memleketin dört bucağına öyle dağılmıştır ki, İndira Gandhi'nin ve taraftarlarının onları birleştirmeleri veya gerek HUK'nin, gerekse idare cihazının sosyal terkiibini değiştirmeleri ümidi zayıftır.

O halde, HUK'nin yönetimi, bazı ilerici tedbirler almayı kararlaştırsa bile, bundan böyle de tereddütler gösterecek, büyük iş çevreleriyle, büyük toprak sahipleriyle, bürokrasi ve yabancı tekelci sermaye ile çeşitli uzlaşmalara gidecektir.

Peki, bu alabildiğine karmaşık ve kararsız durum ve koşullar içinde, bizim partimizin politikası nedir? 1969'da, bunalımın derinleşmesi döneminde, partimiz, işçi sınıfının, tarım işçilerinin ve gençliğin devrimci eğilimli yığınlarını, bunların zinde güçlerini gericiliğe karşı savaşın itici etkeni ve savaşın kendisini de ulusal bunalımdan biricik çıkış çaresi sayarak doğrudan doğruya örgütlemeye girişti. Biz bu yolda, pek tabii, paralel Komünist Partisi ve diğer sol partilerle, mümkün olduğu yerde ve mümkün olduğu kadar, elbirliği yapmaya çalıştık.

Partimiz, bu bunalıma ve Hindistan Ulusal Kongresindeki parçalanmaya, burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin temsilcileri olan gerici liderlerin iki grubu arasında sadece iktidar koltuğu çekişmesinden doğan bir «aile meselesi» gözüyle bakmıyor. Gel gör ki, bu çatışma, Hindistan (paralel) Komünist Partisi ve Birleşik Sosyalist Partisi (BSP) tarafından

bir «aile meselesi» gözüyle değerlendirildi. Yeni durumu böyle tahlil etmenin yetersizliğinin ve yanlışlığının, Hindistan'daki olayları dikkatle izleyenlerin gözünden kaçmayacağı tabiidir.

HUK Partisindeki parçalanma sadece bu partideki iç çelişkilerin sonucu değildir. Tam tersine, bunun esas nedenleri, Hindistan'ın bağımsızlığına kavuştuğundan beri yürüdüğü kapitalist gelişme yolunun gittikçe artan ve keskinleşen çelişkileridir. Nedenler, özellikle, Hindistan'da tekelci sermayenin gelişmesinin, gittikçe artan saldırganlığının doğurduğu çelişkilerde, büyük çiftlikçiler ve yabancı tekellerle Kongre Partisi liderleri arasında yapılan ve memleketi derin bir ekonomik bunalıma sürükleyen çeşitli uzlaşmalarda gizleniyor. Nedenler, aynı zamanda, son on yılda, tekelci olan ve olmıyan burjuvazi arasındaki çelişkilerin sertleşmesinde ve HUK dışında sol güçlerin kaydettiği gelişmede gizleniyor. Bütün bu olağanüstü önemli etkenler ile Kongre Partisi içinde nihayet parçalanma sonucunu doğuran çatışma arasındaki bağı görmemek Marksist-Leninist teoriyle çelişkiye düşmek demektir.

HUK içinde İndira Gandhi taraftarları yönetiminin karşı-darbeyi «Svatantra» ve «Cahn Sangh» partilerine yöneltmesi, bir yandan solcu partilerle ve bu arada-değişik sorunlarda desteğimizi kazanmak ümidiyle-bizim partimizle yaklaşma olanakları araması tamamiyle maktuldür. Hemen belirtmeliyiz ki, Birleşik Sosyalist Partisinin tutumundan farklı olarak, Hindistan (paralel) Komünist Partisinin parlamento üyeleri, «Sendika» tarafından ileri sürülen hükümetçe güvenoyuna başvurulması teklifinin oylanmasında İndira Gandhi hükümetini desteklediler. HUK'ndeki iç çatışmayı doğru biçimde tahlil etmenin bütün güçlüğüne rağmen, Hindistan (paralel) Komünist Partisi, reel hayatın ortaya koyduğu kanıtlar karşısında herhalde küçük burjuva karakterli Birleşik Sosyalist Partisi kadar kör olamazdı.

Partimiz, bütün bunları gözönüne alarak tutumunu açıkça belirledi. Biz, İndira Gandhi hükümeti tarafından Yasama Meclisine teklif edilen ve kararlaştırılan tedbirlere muhalif kalmaya ve yığınları bu tedbirlere karşı mücadele için örgütlemeye devam etmekle beraber, bu hükümeti, «Sendika», «Svatantra» ve «Cahn Sangh» üçlü ittifakının onu düşürmeyi ve egemenliği ele geçirmeyi denediği her ahvalde bundan böyle de destekliyeceğiz. Bizim, böyle bir ihtimalin tamamiyle beklenebilir olduğundan ve gerçekleştirildiği takdirde, bunun Hindistan'da emperyalizmden yana aşırı gerici bir totaliter rejimden başka bir anlama gelmeyeceğinden zerrece kuşumuz yoktur. Partimiz, aynı zamanda, HUK Partisindeki bölünme konusunda çok dikkatli davranmakta, bunda geniş bir ulusal demokratik cephe yaratılması olanak ve perspektifi görmektedir.

Şimdilik «yeni» HUK ve onun hükümeti ile tek cephe kurulması henüz söz konusu olamaz. Fakat yığınların mücadelesine ve isteklerine bu «yeni» HUK'nin çoğu üyeleri ve özellikle alt kademe örgütleri tarafından daha geniş ölçüde destek gösterilmesinin sağlanması için reel olanaklar vardır. Elbirliğiyle baskı yapıldığı takdirde, bu hükümet, varlıklı sınıfların kaymak tabakasının çıkarlarına karşı kesin tedbirler almak zorunda bırakılabilir, ve ona, izlemesi için her suretle etki yapılabilir. Bu da, sola yakın bir politika şüphesiz, «yeni» HUK içinde ayrışma sürecinin gelişmesine de yardım edecek ve yurtseverler cephesini daha da genişletme koşullarından birini teşkil edecektir. Biz, İndira Gandhi'nin gayet karmaşık bir mücadele içinde «Şendika» tarafından çevrilen entrikalara karşı cesaretle harekete geçmesi üzerine, onun geniş halk yığınlarını kendi hükümetinden yana kazanabilmiş ve etrafında toplıyabilmiş olmasını daima gözönünde bulunduracağız.

Partimiz, bir yandan, anti-emperyalist, anti-monopolist ve anti-feodal tedbirler asgari programını da ileri sürdü. Biz bu tedbirlerin «yeni» Kongre Partisi tarafından kabulü ve uygulanması için mücadele ediyoruz. Memlekette şimdiki durum şüphesiz geniş ufuklar açıyor; komünistlerin, sol ve demokratik güçlerin görüş ve tutumlarını açıklamaları olanaklarını artırıyor. Bu güçler, acaba aralarındaki anlaşmazlıkları bertaraf ederek, gerek parlâmentoda, gerekse parlâmento dışında karşılıklı bir anlaşma sağlayabilecekler midir? Acaba, kendi çelişkilerini aşarak, komünistlere, sol ve demokratik güçlere karşı bir haçlı seferine can atan gericiliğin bütün kuvvet ve partilerinin direncini kırıp, onları tecrit edebilecekler midir? İşte Hindistan'da meydana gelen yeni durumun çözümleyici sorunu budur, ve partimiz bu uğurda en azimli mücadeleyi yürütmektedir.

Atılımları henüz arzu edilen ölçülerden çok uzak olsa da, böyle bir mücadelenin zorunluluğu son zamanlarda iyice anlaşılmaktadır. İndira Gandhi'nin komünistlerle hiçbir ilişkisi olmadığını belirtmesine rağmen, sözlerine bakılırsa, bizzat kendisinin ve partisinin komünistler tarafından ileri sürülen sosyal ve ekonomik plânları şu veya bu ölçüde benimsemeleri sevindirici bir olaydır. Yine İndira Gandhi'ye göre, hükümetinin izlediği politikaya «komünist» etiketinin yapıştırılivermesi, her ilerici politikaya karşı hücumlarında komünistliği daima korkuluk olarak kullanan Mak-kartizm'den başka bir şey değildir. Ve İndira Gandhi'nin çevresinde bunu yapabilecek tabiatta adam da az değildir. Ancak şunu da hesaba katmak lâzımdır: Birçok gerici, oportünist ve anti-komünist, yalnız ve yalnız memlekette bugün baş roldeki kişi olduğu için onun kampına düşmüşlerdir. İndira Gandhi ise, dış politikayla ilgili demeçlerinde, daima Sovyetler Birliği ile Hindistan arasındaki dostane ilişkilerden söz etmekte, İsrail'in Arap ülkelerine karşı saldırısını suçlamakta ve Hindistan'ın bloklar-dışı kalma siyasetine sadakatini belirtmektedir.

Güvenoyu önergesi oya konulduğu zaman, Birleşik Sosyalist Partisi, HUK'ne ve onun daha Nehru tarafından tesbit edilen politikasına körükörüne düşmanlık duygularına kapılarak, İndira Gandhi hükümetinin güvenoyuna başvurmasını istiyen önergeyi destekledi. «Sendika»dan yana geçmesini gözlerden saklamak için de, Birleşik Sosyalist Partisi yönetimi, asıl «yeni» HUK'nin «reel», «resmi» Kongre Partisi olduğu kanısında bulunduğunu açıkladı. Birleşik Sosyalist Partisi, HUK Partisini her durumda ortadan kaldırmaya, bunun için de ilkönce şimdiki hükümeti düşürmeye ahdetmişti.

Sıra üyeleri kesinlikle sol görüşlere belbağlıyan bir partinin yönetici kadrosunun izlediği politikayı böylece izah ve tevile kalkışması, bütün parti bünyesinde, özellikle kuvvetli mevizlere sahip bulunduğu Bihar ve Utar Pradeş eyaletlerinde derin bir bunalıma yol açtı. Partide, yönetime hâkim bulunan ağaların fiilen yürüttükleri «Sendika» taraftarı politikaya karşı bir isyan başgösterdi. Birleşik Sosyalist Partisi yönetiminin önemli bir kısmı, İndira Gandhi hükümetiyle karşılıklı anlaşmaya varılabilmesi için, partinin «Sendika»ya karşı bir tutum takınması gerektiğini açıkça belirtmiş bulunuyor.

Hindistan (paralel) Komünist Partisi liderlerinin politikası da endişeler uyandırıyor. Oysa bu liderler, Hindistan'da sağcı gerici partilerin egemenliği ele geçirmelerinin, kendileri de dahil olmak üzere, bütün komünistlere karşı, cepheden bir hücumun kolaylaşması anlamına geleceğini çok iyi biliyorlar. Gerçi onlar parlâmentoda güvenoyu istenmesi teklifine karşı oy kullandılar. Fakat burjuva kesimindeki çelişkilerin politik anlamını kavramaya birtürlü yanaşmamaları, onları, İndira Gandhi taraftarlarıyla «Sendika» taraftarlarını birbirine karıştıran ve aynı zamanda aralarında yapmacık farklar gören bir sürü cahilce formüller ileri sürmeye sevketti. Bu da, izlenmekte olan politikayla ilgili sorunlarda oportünist görüşlere saplanmaları, ve en önemli ödevin çözümü, yani bütün sol güçlerin sağcılara karşı mücadelede saf tutarak kenetlenmelerinin sağlanması için herhangi bir girişim yeteneği gösterememeleri sonucunu doğurdu.

Hindistan (paralel) Komünist Partisinin politikası, özellikle başta komünistler olmak üzere Sol ve Demokratik Cephe Birliği hükümetlerinin iktidarda bulunduğu Kerala ve Batı Bengalya eyaletlerinde büyük bir endişe konusudur. (1) 1969'da bu paralel parti, sözü geçen eyaletlerde nifak ve bölücülük faaliyetine hız verdi ve bu faaliyet, birleşik cephenin bütün öteki partilerine ve her şeyden önce Hindistan Komünist Partisi'ne karşı toptan bir hücum niteliği kazandı.

(1) Batı Bengalya'da, Birleşik Cephe Hükümeti 1970 Martında kendi varlığına son verdi ve başkanlık yönetimi uygulanmaya başlandı. (Not. red.)

Hindistan (paralel) Komünist Partisi yöneticileri, birleşik cephedeki partnörlerini, güya Kongre (şimdi «yeni» HUK) ile işbirliği yaparak paralel partiyi bu cepheden çıkarmak ve sonra HUK Partisi ile birlik halinde bir hükümet kurmak niyetleriyle itham ederek, kendi hücumlarını haklı göstermeye çalışıyorlardı. Ama bu ithamlarının hiçbirine kanıt gösteremediler.

Hindistan (paralel) Komünist Partisi, birleşik cephe içindeki bölücü politikasına bir de teorik izah bulmaya kalkıyor. İddiasına göre, bu parti, Hint politikasında işçi sınıfının önder rolünün somut timsalidir, ve bu rol de, örneğin birleşik cephedeki Hindistan Komünist Partisi ve diğer sol demokratik partiler gibi bütün küçük burjuva ve revizyonist partilerin amansızca demaske ve tecrit edilmelerini gerektirir. Bundan ötürü de, paralel partinin, bütün ateşi müttefikleri üzerinde yoğunlaştırması lâzım geldiğini iddia ediyorlar! Tek sözle, demokratik cephe içindeki parçalayıcı faaliyete, işçi sınıfının yönetici rolünü sağlamlaştırma diye bir ad yakıştırmaya yelteniyorlar.

Gerçekte durum bunun tam tersidir. Batı Bengalya ve Kerala eyaletlerinde, birleşik cephenin büyük bir partnörü sıfatıyla Hindistan (paralel) Komünist Partisi her iki hükümette de çok önemli yerler elde etti. Ama bu parti, hükümet koalisyonlarında olumlu bir rol oynayacağı yerde, öteki partnörlerinden ve birleşik cepheden sıyrılmak ve iktidara tek başına yerleşmek için elinden gelen her şeyi yaptı. Bu politikayı gerçekleştirmek için her araç ve yonteme de başvurdu. O kadar ki, paralel partinin militanları, polisle bir olarak, özellikle Batı Bengalya ve Kerala eyaletlerinde birleşik cephenin diğer partilerinden fonksiyonerlere hücumlarda bulundular, hattâ onları öldürmeye kadar gittiler. Bu hücumları, sendikaların ve cephe partilerinin yönetimindeki öteki yığınsal örgütlerin merkezlerine kadar da uzattılar.

Hindistan (paralel) Komünist Partisi aktivistleri, diğer partilerin yönetimi altında yapılan işçi grevlerine engeller çıkarıyorlardı. Hattâ topraklara el konulması yolundaki ortak mücadelede, birleşik cephenin diğer partilerine mensup yoksulların topraklarına da el konulması gibi provokasyonlara bile başvurdukları oluyordu.

İktidarı ele geçirmek maksadiyle apaçık bölücülük politikası güden Hindistan (paralel) Komünist Partisi, birleşik cephe programının belirlediği yükümleri ihlâl etti ve kendi başına, üyeleri ile taraftarları arasında bakanlık koltuğu dağıtımına da başladı. Ve iş o kadar ileri gitti ki, Kerala'da öteki partnörler şu sonuca vardılar: Baltalayıcı faaliyetinden vazgeçmediği takdirde, Paralel Komünist Partisiyle birlikte çalışmak asla mümkün olmayacaktır. Buna karşılık olarak, paralel parti mensubu olan eyalet başbakanı Hambudiripad bütün kabinesiyle birlikte istifa etti.

Geçen yılın Ekim ayında, birleşik cephenin diğer partnörleri, bizim partimizin merkez sekreterliği üyesi olan Açutha Menon'un başkanlığında yeni bir Kerala hükümeti kurdular. Bu hükümet enerjik olarak çalışmaya koyuldu ve kısa bir süre içinde çok önemli tedbirler aldı. Bu cümleden olarak, hâlen 300 bin tarım işçisini topraklandırmayı öngören radikal bir toprak reformu kanunu süratle yürürlüğe geçirildi. Ayrıca, sendikaların zorunlu olarak tanınması, emekliye ayrılan işçilere yardımda bulunulması, köylülere borçlarını ödemelerinde kolaylık gösterilmesi için de bir kanun çıkarıldı ve uygulanmaya başlandı. Gıda maddeleri ticareti özel tüccarların elinden alınarak devlet kooperatiflerine verildi.

Hindistan (paralel) Komünist Partisi, hükümet tarafından yapılan çıkışın, bu partinin partnörlerini «HUK Partisinin beslemeleri» ve «hainler» olarak göstermedikten başka, tam tersine, yeni hükümetin bu parti dışında da daha derli-toplu ve örgütlü hareket edebilmesine imkân vermiş olmasından hiç de memnun kalmadı. Ve parti, çatışma ve kargaşalıklar çıkarmak üzere, birbiri ardınca kışkırtıcı beyannameler yaymaya başladı. Bütün bu provokasyonlar suya düşürüldü, çünkü Kerala halkı, gerçekte kimin birleşik cephe birliği yararına hareket ettiğini ve kimin – revizyonizme ve «HUK Partisi beslemelerine» karşı mücadele baha-nesiyle – bu cephe birliğini baltaladığını görüp anladı. Hindistan (paralel) Komünist Partisi Genel Sekreteri Sundarayya ve Hambudiripad, Kerala eyaletinde, Açutha Menon hükümetini düşürmek için «sendika» temsilcileriyle işbirliği yapacaklarını açıkça ilân ettiler.

Böyle bir duruma, mübalâğalı bir tanımlamayla bile, normal denemez. Gerek partimiz, gerekse yeni hükümete katılan diğer partiler, paralel partiyi doğru yola getirmek ve tekrar birleşik cepheye döndürmek için ellerinden geleni yapmaya çalışıyorlar; çünkü bu parti Kerala'da hâlâ önemli bir güce sahip bulunuyor; bundan başka, şimdiki durumda, Hindistan'da gerici kuvvetlere, sol demokratik güçlerin saflarında bir parçalanmadan ve birlik yoksunluğundan daha iyi bir hediye olamaz. Paralel parti, baltalayıcı faaliyetine devam ederse, Kerala'da olduğu gibi, yığınların desteğini kaybedecektir.

Şimdi bize düşen tarihsel rol, bizden, bütün gerçek komünistlerin ve demokratların sahip bulunmaları gerekli nitelikler olarak, cesaret, bilgelik, kararlılık, prensiplere sadakat ve prensiplerin uygulanmasında esneklik istemektedir.

Kapitalizmin kalelerinde

»Kapitalizmin kalelerinde« başlığı altında yazılar yayınlamaya devam eden dergimiz, bu sayısında, Alman Federal Cumhuriyeti'nde devlet-tekel sisteminin ve toplumsal hayatın bazı önemli yönlerini tahlil eden bir yazı sunmaktadır.

Almanya'da kapitalizm, nispeten geç gelişmeye başlamıştır. Bu gelişmenin temposu, XIX. ve XX. yüzyılların kavşak noktasında hızlanmıştır. Lenin'in belirttiği gibi, «Almanya'da kapitalizmin bu hızlı gelişmesi, Avrupa devletleri ittifakı içinde ortaya çıkan genç ve güçlü canavarın gelişmesiydi» (Toplu Eserleri, cilt 32, sayfa 84, Rusça). İki dünya harbinde ölen milyonlarca insanın kanına giren bu canavar, şimdi saldırı ve revanş için yeniden hazırlanmaktadır.

Batı Alman emperyalizminin gelişmesindeki yeni eğilimler üzerinde proletarya sınıfının görüş açısından yapılan incelemeler, büyük bir ilgi toplamaktadır. Alman Demokratik Cumhuriyeti ekonomistlerinden L. Mayer'in makalesi bu konuyu incelemektedir.

Egemen çevreler, emperyalizmin gelişme sürecinde beliren keskin çelişkileri ortadan kaldıracabilecek güce sahip değildiler. Halbuki, sınıflararası antagonizmler durmadan şiddetlenmekte, sosyal isteklerinin karşılanması için mücadele yürüten emekçilerin aktiflikleri aralıksız olarak artmaktadır. Alman Federal Cumhuriyeti'nde özellikle 1969 yılı son baharında patlak vermiş bulunan grev hareketi bunun parlak bir örneğidir.

Emekçiler, sosyal ilerleme, işletmelerin ve ekonominin yönetimine katılma mücadeleleriyle politik savaş arasında sıkı bir bağ kuramazlarsa, tam bir başarıya ulaşamazlar. Alman Komünist Partisinin program bildirgesinde belirtildiği gibi, «Memleketimizdeki işçi sınıfının büyük çoğunluğu ve tüm emekçiler, sosyal hakları ve demokratik değişim için yürüttükleri savaş sırasında, toplumsal hayatın daha yüksek biçimine, sosyalist topluma doğru tarihsel ileri hareketin gerekli olduğuna inanmaktadırlar.»

Batı Alman emperyalizminin gelişmesinde yeni eğilimler

LUTZ MAYER

Bir memleketin bellibaşlı gelişme doğrultularındaki somut koşulları bütün yönleriyle değerlendirmek, Marksist-Leninist tahlilin aktüel ödevlerinden biridir. V. İ. Lenin, bu ödevi önemle belirtiyordu. Şu veya bu emperyalist ülkedeki belirtilerin tümünü incelerken, bunların özelliklerini açığa çıkarmaya çalışıyordu. Bir yandan da, kapitalizmin belirli bir ülkedeki gelişmesini, daima, emperyalist aşamaya geçmiş tüm kapitalizm gelişmesinin somut bir belirtisi olarak ele alıp inceliyordu.

Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma toplantısı, bu leninist metodoloji prensibini uygulayarak şu sonuca varmıştır: «Emperyalist devletlerin her biri, kendi amaçlarını gerçekleştirmeye çalışırlar. Bunlar, aynı zamanda, dünya emperyalist sisteminin halkalarıdır.» Emperyalist sistemle ayrı ayrı halkları arasındaki karşılıklı bağıntının diyalektiği, dış politikanın tahlilinde olduğu kadar, çeşitli ülkeler arasındaki ekonomik ve politik ilişkilerin değerlendirilmesinde de önemli bir rol oynar. Bu yüzden, Batı Alman emperyalizminin gelişme eğilimlerinin incelenmesi sırasında gözönünde tutulması gerekir.

Çağsal Batı Alman emperyalizminin bazı özellikleri

Zamanımızda sınıf savaşının en çetin çarpışmaları iki toplumsal sistem arasında cereyan ediyor. Batı Alman emperyalizmi, gerek coğrafi durumu, gerekse askeri-politik ilişkileri bakımından bu savaş arenasında kilit mevkilerden birinde yer almış bulunuyor. Zira Alman Federal Cumhuriyeti, sosyalizmle yapılan ekonomik yarışmada Avrupa devletleri arasında en büyük rolü oynuyor. İki toplumsal sistem arasında yapılmakta olan savaş Batı Alman emperyalizmini en fazla etkiliyor. Yakına gelinceye kadar Alman emperyalizminin egemenliği altında bulunan, İkinci Dünya harbinden sonra kapitalist düzenle bütün ilişkilerini ebediyen kesen ve sosyalizmin başarılarını Federal Almanya'nın gözleri önüne seren Alman Demokratik Cumhuriyeti topraklarından bu savaş bütün açıklığı ile izlemek mümkündür.

Emperyalist ülkelerden hiçbirinde, tekelci kapitalin çıkarlarıyla bir toplumsal sistem olarak sosyalizme karşı savaşın çıkarları Alman Federal Cumhuriyeti'nde olduğu kadar sıkı bağlarla birbirine bağlı değildir herhalde. «Soğuk harp» döneminde Batı Alman emperyalizmi, Amerika Birleşik Devletleri emperyalizminin genç partnörü olarak egemenliğini yeniden kurmaya muvaffak olmuştur. Bugün, güçler oranındaki değişimler gözönünde bulundurularak hazırlanan emperyalizmin global stratejisinde Batı Alman emperyalizmine özel ödevler düşmekte ve o, bu durumundan, kendi amaçları uğrunda yararlanmaya çalışmaktadır. Ve bütün bu etkenler, Batı Alman emperyalizminin politik yapısının belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Alman Federal Cumhuriyeti emperyalizmi, her şeyden önce anti-sosyalist bir güctür. Bu anti-sosyalizmini şu belirtilerinde açıkça görmekteyiz: O, kendisinin sosyalist düzenin tam zıddı bir toplumsal-politik güç olduğunu iddia etmekte ve politik stratejisini, «Doğu politikası»nı gerçekleştirmeye amacına yöneltmiş bulunmaktadır. Batı Alman emperyalizminin egemen çevreleri, son yıllardaki politik doğrultularını sosyalizmle yürütülen «ideolojik düello»ya göre ayarlıyorlar, hatta bu politikanın yönetici

rolünü üzerlerine almış bulunuyorlardı. Şimdiki Bon hükümeti de bu doğrultudan ayrılmış değildir.

Vili Brand'ın fazlasiyle güvendiği Başbakanlık Genel Sekreteri ve Sosyal Demokrat Partisinin ideologu H. Emke, «Pratik aklın politikası» adlı kitabında, sosyal demokrasinin bellibaşlı ödevinin, «komünizme karşı politik ve sosyal mücadele yürütmek» olduğunu söylüyor. Hristiyan Demokrat Partisinin ileri gelenlerinden, eski savunma Bakanı H. Şröder'e göre de, «Federal Cumhuriyeti, sosyalist olmayan Almanya'nın modeli olarak kuvvetlendirmek» kendi partisinin en büyük amacıdır.

Alman emperyalizminin ekonomik olanakları, İkinci Dünya Harbi'nden sonra önemli derecede artmıştır. Buna rağmen, egemenliğinin, Alman Federal Cumhuriyeti sınırları içinde sıkışıp kalması ve sosyalist devletlerin ekonomik güçlerinin büyümesi, onun dünya arenasındaki ekonomik mevzilerinin değişmesi sonucunu yaratmıştır.

Örneğin, Alman emperyalizminin dünya sanayi üretimindeki payı İkinci Dünya Harbi'nden önce yüzde 12 iken, bu harpten sonra yüzde 5'in altına düşmüş, 1969'da ise kapitalist dünyadaki payı % 9'u bulmuştur, bütün dünya sanayi üretimindeki payı ise sadece yüzde 6'dır. Emperyalizme özgü karakteristik çizgiler Batı Alman emperyalizminde bütün keskinlikleriyle belirlemektedir.

V. İ. Lenin tarafından keşfedilen, kapitalist ülkelerin dengesiz ekonomik ve politik gelişmeleri kanununun hareketi, zamanımızda, dünya sosyalist sisteminin etkileri gözönünde bulundurularak tahlil edilmelidir. Bu yeni nitelikteki koşullar, özellikle Batı Alman emperyalizmi üzerinde güçlü etkiler yapmakta, çelişkilerini keskinleştirmektedir. Alman emperyalizmi, uluslararası arenada ekonomik mevzilerini kuvvetlendirerek, bundan, daima, politik yayılışını genişletme ve uzak amaçlarını gerçekleştirme alanında yararlanmaya çalışmaktadır. Uluslararası arenada önüne çıkan engeller can damarına bastığı için onu güç durumda bırakmaktadır.

Batı Alman büyük kapitalinin ekonomik ve politik amaçları arasındaki sıkı bağıntı, iç ve dış politikasında daima daha üstün bir önem taşımıştır.

Bundan önceki Bon hükümetleri, ekonominin «kader belirleyici bir önemi» olduğunu belirtmişlerdir. Eski Federal Kansler K. Kizinger, Hristiyan Demokrat Partisiyle Hristiyan Sosyalist Birliği'nin düzenledikleri ekonomik sorunlar konferansında yaptığı konuşmada: «iç ve dış politikada alınmasını uygun gördüğümüz tedbirlerin gerçekleştirilmesi, ekonomik gücümüzün korunmasına bağlıdır» demiştir.

Batı Almanya gazetecilerinden R. Altman şunları yazmıştır: «Alman Federal Cumhuriyeti'nin gelişmesi, gelişmiş sanayiye diğer memleketlerdekine kıyasla, ekonomik başarılarla daha fazla bağımlıdır. Bu bağım-

lılığın ne büyük bir tehlike teşkil ettiğini anlıyabilmek için onu görebilmek lâzımdır. Bu bağımlılık gizlidir ve ne hükümet, ne işverenler ve ne de bunlar arasındaki birleşmeler, ekonomik sürece tamamiyle hâkim değildir.»

Almanya Sosyal Demokrat Partisi'yle Hür Demokrat Parti temsilcilerinden kurulu yeni hükümet, tutum ve davranışıyla, ekonomik yayılma yönündeki emperyalist politikayı devam ettirmek niyetinde olduğunu ortaya koymuştur. Hatta, bu politikanın prensiplerinde herhangi bir değişiklik bile yapmayı düşünmemektedir.

Batı Alman emperyalizminin, kapital ihracı alanında, uluslararası döviz ilişkilerinde, Avrupa Ekonomi Örgütü üyelerine karşı tutumundaki, kısacası, ekonomik potansiyelinden yararlandığı bütün alanlardaki politikası, yalnız, açıkça ortaya koyduğu dış politika amaçlarıyla sıkı bağlantısı içinde doğru olarak değerlendirilebilir.

Batı Alman emperyalizmi, 60 yıllarında yeni bir gelişme dönemine girmiştir. Harp sonrası restorasyon devresine benzemekle beraber, bazı yeni nitelikleri vardır bu dönemin. Bugün Batı Alman emperyalizminin ekonomik, politik ve ideolojik itici güçlerini, devlet-tekel kapitalizminin güçlenmesi, yayılmasının artışı ve bilimsel-tekniksel devrimin gelişmesi belirlemektedir.

1967 yılında toplanan Almanya Birleşik Sosyalist Partisi VII. Kongresi, Alman Federal Cumhuriyeti'nin gelişmesinin zamanımız aşamasındaki yeni niteliklerini ayrıntılarıyla değerlendirmiştir. Kongrenin kararlarında bu konuda şöyle denilmektedir: «Batı Alman emperyalizmi harpten sonraki dönemde nispeten dengeli olarak geliyordu. Yeni dönemde ise, ekonomisi büyük bir tutarsızlık göstermekte, güçlerin politik ilişkilerinde kararsızlık daha fazla artmış bulunmaktadır. Bu yüzden, sosyal mücadelenin politikleşmesini ve bununla birlikte sınıf güçleri arasında ve sınıfsal ilişkilerde kutuplaşmayı beklemek gerekir.»

Alman Federal Cumhuriyeti'nin toplumsal hayatında, son yıllarda, bu tahlilin doğruluğunu ispat eden yeni gelişmeler görülmektedir.

Bir yandan, devlet-tekel ekonomi politiğinde orta süreli plânlamaya geçilmiştir. Öte yandan da, ikinci Dünya Harbi'nden sonra ilk defa olarak 1966–1967 yılındaki yapısal bunalımlarla birlikte aşırı-üretimde çevrimsel (devri) bunalımlar belirmiştir.

Bir yandan, rasyonalizasyon ve Batı Alman konserlerinin rekabet yeteneklerini artırma alanlarında alınan geniş tedbirlerle yanyana, firmaların birleşmesi yoğun bir hal almıştır. Öte yandan da, aylıklarının yükseltilmesi için mücadele eden emekçilerin sosyal savaşı şiddetlenmiş ve Eylül 1969'daki grevlerde zirvesine yükselmiştir.

Bir yandan, Batı Alman tekel kapitalinin başlıca partisi olan HDB/HSB gerici politikasını daha da şiddetlendirmiş ve açıkça neo-nazi yolunda yürüten Ulusal Demokratik Partiye, partiler sistemi içinde resmen yer verilmiştir. Öte yandan da, işçi gençliğin ve üniversitelerin anti-faşist eylemleri artmış, Marksizm-Leninizm Alman Federal Cumhuriyetinde bir fikir akımı olarak tekrar yerini almış ve Alman Komünist Partisi kurulmuştur.

Bir yandan, Bon, Alman Demokratik Cumhuriyeti'ni «zayıflatma» stratejisinden vazgeçmemekte, öte yandan, Avrupa'da reel durumu kabul etme ve özellikle Alman Demokratik Cumhuriyetini tanıma sorunlarında manevralar yapmaktadır.

Bir yandan, HDB/HSB, UDP, revanşist ve militarist örgütler ve bu arada Bundesver'in yüksek kademedeki subayları ekseninde sağcı politik güçler birliği kurmak için çalışılmaktadır. Öte yandan, HDB/HSB'nin aralıksız olarak yirmi yıl elinde bulundurduğu hükümet, ASDP-ÖDP koalisyonuna geçmiş bulunmaktadır.

Bütün bu süreçler, Batı Alman devlet-tekel kapitalizminin çeşitli biçimlerde gelişmesi, eski çelişkilerin derinleşmesi, yeni çelişkilerin ve çelişkili eğilimlerin belirmesi koşulları içinde olmaktadır. Ve bu gelişme sürecinde ekonomi ve politikada çeşit çeşit yeni olaylar ortaya çıkmaktadır. Pratik politika hazırlanırken bunların gözönünde bulundurulması gerekir. V. İ. Lenin bu gibi gereklilikleri belirtirken şöyle diyordu: «Bilinçli eylemcinin temel ödevi şudur: Bu yeni değişiklikleri gözönünde bulundurmak, «onlardan yararlanmak», bunları yakalamak . . . Ve aynı zamanda, çaresizce akıntıya kendini kaptırmamak, eski kazanımlarını elden bırakmamak, yalnız politikanın teorisinde, programında ve prensiplerinde değil, eylem biçimlerinde de esaslı korumak» (c. 20, s. 188).

Tekelleşmenin yeni aşaması

Kapitalin tekelleşme, konsantrasyon ve santralizasyon süreçlerini inceleme gerekliliği, emperyalist ülkelerdeki gelişmenin Marksist-Leninist tahlilinin kesin koşullarından (aksiomlarından) biridir. V. İ. Lenin, «ekonomik tekelin son derecede önemli bir sorun» olduğunu belirtiyordu. Lenin, tekelleşmeyi emperyalizmin yüksek örgütlüğünün başlıca etkenlerinden biri olarak görüyordu. Alman emperyalizmi, bu örgütlüğü sayesinde rekabet mücadelesinde belirli bir konsantrasyona ulaşmaya çalışmış, aynı zamanda bu durum, onun yayılmasını kolaylaştırmıştır.

Son yıllarda Batı Almanya'da tekelleşme süreci hızlanmıştır. 1960–1968 yılları arasında (100 milyon Batı Alman markından fazla aktifi olan) en büyük aksiyoner kumpanyaların AFC'nin bütün aksiyoner kapitalindeki payları $\frac{0}{0}$ 50,4'ten $\frac{0}{0}$ 58,4'e yükselmiştir. Şimdi bu ülkede «konsantrasyon

furyası»nın, «konsantrasyon sıçraması»nın, üretimde «yeni ölçüler»in sözü edilmektedir. Batı Alman ekonomi basınının tespit ettiğine göre AFC'nde yılda binden fazla birleşme ve yutma olayı meydana gelmektedir. Yalnız tekelleşme sürecinin ölçüsü değil, aynı zamanda onun bazı özgün nitelikleri dikkati çekmektedir. Çünkü bu nitelikler, Batı Almanya'nın hem ekonomisine, hem de politik gelişmesine önemli etkiler yapmaktadır.

Birinci, 60 yıllarının ortalarında küçük ve orta fabrikaların iflâsı ve satın alınması gibi olaylar fazla idi. Şimdi ise, büyük konsernler birleşmekte, kooperatifleşmeler ve mahalli işletmeler kurma temeli üzerinde bunlar arasında bağlar meydana gelmektedir. İşte birkaç örnek:

Çelik-döküm sanayiinde: «Dordmund-Hörler Ünyon» firması «Heş» konserniyle birleşmiş, «Tisen» konserni «Hütenverk Oberhausen» firmasını yutmuş, «Tisen» ve «Manesman» konsernleri «Manesman-Rötenverke AG» ortak işletmesini kurmuşlardır.

Kimya sanayiinde: «Vintershal» konserni «Badişe Anilin und Soda-fabrik AG» aksiyoner firmasıyla birleşmiştir.

Enerji sanayiinde: «Reyniş-Vestfelişe Elektritsitetsverke AG» konserni «Gelzenkirhener Bergverks AG» aksiyoner firmasıyla birleşmiş, Ruhr hanzasındaki bütün kömür üretim sanayiini kapsayan «Ruhrhole AG» konserni kurulmuştur.

Elektro-teknik sanayiinde: «Telefunken» firması «AEG» firmasıyla birleşmiş, «Simens» ve «AEG», elektrik santralleri kurmak ve transformatör üretmek için ortak birkaç işletme kurmuşlardır, şimdi de muazzam bir elektrik-teknik konserni kurmaya hazırlanmaktadırlar.

Otomobil sanayiinde: «Folksvagenverke AG» «NSU-Motorenverke» firmasını yutmuş, «Auto Ünyon GMBX» firmasıyla birleşmiş, «Audi NSU – Auto Unyon AG» aksiyoner firmasını kurmuştur; «Daymler-Bents AG» konserni «Hanomag-Henşel-Fartsoygverke GMBX» firmasının hisse senetleri paketini ve «Raynştal Hanomag AG» konsernini satın almıştır. «Folksvagenverke AG» ile «Daymler-Bents AG» («Flik» Konserni) çıkarlarını daha fazla birleştirmeye çalışmaktadırlar.

Yeni tekелci grupların meydana gelmesi de gösteriyor ki, hâlen çeşitli sanayi kolları arasında meydana gelmekte olan konsantrasyon süreci, 2–3 dev konsernin veya bunlardan bir tekinin pazara hâkim olması yolunu açmaktadır.

İkinci, konsantrasyon sürecinin ilk plânında yatay ve konglomerat birleşmeleri olmaktadır.

1967–1969 yılları dönemindeki birleşmelerin % 55'i yatay birleşmedir (yani, aynı cinsten mamul üreten işletmeler gruplarının birleşmesidir),

% 40'ı konglomerat birleşmedir (bunda, üretim alanında benzerliği az olan veya hiç olmayan işletmeler birleşir), % 2'si dikey birleşmelerdir (üretimin çeşitli aşamalarını kapsayan işletmelerin birleşmesidir).

Konglomerot birleşmeler özellikle dikkati çekmektedir. Konsernler, bu alanda, Birleşik Amerika tekellerinin yolunu izlemektedirler. Bu biçim tekelci birleşmelerde, Amerika Birleşik Devletleri Komünist Partisi Genel Sekreteri Güs Hol'ün (1) belirttiği gibi, aşırı kâr hırsı ve egemenliklerini genişletme emeli hâkimdir.

Konglomeratlar, şüphesiz ki, kapitalizmin ekonomik kanunlarının bir sonucudur. Bunlar, bilimsel-tekniksel devrimin ve daha önceki tekelci birleşme biçimlerinin ekonomik etkileri altında meydana gelen yapısal değişimler arasında durmadan artan çelişkileri yansıtmaktadırlar.

Görünüşe göre, şimdiye kadar ön plânda yer alan dikey ve yatay birleşmeler, mamullerin tekelci dağıtım koşullarındaki hızlı değişimlere elverişli gelmemeye başlamıştır. Bu yüzden, ekonomik kaynakların tüm ekonominin çerçevesi içinde bölüşümü ve tekrar-bölüşümü zorunluğunun negatif bir yansıması olan konglomeratlar, sanayi, ticaret ve kredi-finans alanlarındaki büyük işletmeleri millileştirmenin kapitalistçe taktitleridir. Lenin'in belirtmiş olduğu, kapitalist özel mülkiyet temellerinin çürüme süreci bunlarda dile gelmektedir.

İktisadi faaliyetin ve örgütlenmesinin özel-kapitalist prensipler üzerinde sürdürülmesinin gereksizliği ve tarihsel eskimişliği, ekonomik ve toplumsal çıkarlar açısından bakıldığı zaman daha iyi anlaşılmaktadır. Bu gereksizlik ve eskimişliği gören emekçilerin sayısı günden güne artmaktadır.

Üçüncü, Alman Federal Cumhuriyeti'nde ekonomik gücün hızla konsantrasyonu, şimdiki tekelleşme sürecinin karakteristik niteliğidir.

Sanayi mamullerinin dörtte biri, 47 bin firma arasında sivrilen 20 büyük firma tarafından pazara çıkarılmaktadır. Batı Almanya'da mal ihracatının hemen hemen yarısını, 50 büyük firma yapmaktadır. Öngörülere göre, ilerde bu nispet artacaktır. Kapital ihracı alanında tekelci birleşmelerin artma eğilimi şimdiden belirmiş bulunmaktadır. Münih'teki Konjektür Ekonomik Araştırmalar Enstitüsünün, Alman Federal Cumhuriyeti'ndeki 4.500 imalat sanayii firması arasında geçenlerde yaptığı bir ankete göre, önümüzdeki beş yıl içinde dış ülkelerde gerçekleştirilecek kuruluşlardan % 84'ünün % 12,4'ü sanayi firmalarına aittir.

(1) Güs Hol'ün bu konu ile ilgili makalesi, «Yeni Çağ»ın 1969 yılındaki 10-11'nci sayısında yayınlanmıştır.

Kâr konsantrasyonundaki hızlı artış bütün bunların doğal bir sonucudur. Alman Demokratik Cumhuriyeti'ndeki Alman Ekonomi Enstitüsünün yaptığı tahlillerden şu tablo ortaya çıkmaktadır: 10 milyon Batı Alman markından fazla aktifi bulunan 15 dev firmanın, en büyük 100 firmanın kârları içindeki payı, 1966–1968 döneminde, % 53,9'dan % 59,7'ye yükselmiştir.

Dördüncü, her şeyden önce kapital ihracında beliren açık yayılcılık, şimdiki tekelleşme sürecinin karakteristik niteliğidir.

Alman Federal Cumhuriyeti'nin dış ülkelerdeki dolaysız özel yatırımları, 1969 yılında 15,7 milyar Batı Alman markını bulmuştur. Kapital ihracındaki artış temposu dikkate değerdir. Son 5 yıl içinde yatırım hacmi 2 kat artmıştır. Halbuki bu yatırımın ilk yarısı 12 yılda tamamlanacaktı. Öte yandan Alman Federal Cumhuriyeti'ndeki yabancı kapital yatırımları (17,9 milyar Batı Alman markıdır) Alman Federal Cumhuriyeti'nin yabancı ülkelerdeki dolaysız yatırımlarından hâlâ belirli ölçüde fazladır. Fakat, 1967–1968 döneminde nitel bir değişiklik olmuş, Batı Alman firmalarının yabancı ülkelerdeki dolaysız yatırımları, ilk defa, memlekete gelen yabancı kapital akımını geçmiştir.

Lenin, «Kapital ihracının, dünyanın ekonomik ve politik bölüşülmesiyle sıkı bağlantısı vardır» diyor (c. 30, s. 164). Batı Alman kapitalinin yayılışındaki somut koşullarda birhayli değişiklikler de olmuştur. Çünkü, dünya sosyalist sisteminin gelişmesi ve eski sömürge ülkelerindeki ulusal kurtuluş devrimi sürecinde meydana gelen değişiklikler sonucunda büyük kapital yatırımı alanları ya tamamen elden gitmiş, ya da önemli ölçüde azalmıştır. Fakat Lenin'in, kapital ihracının rolüne ilişkin tespitleri, bugün de esasları itibariyle yürürlüktedir.

Kapital ihracının gerek yapısı, gerekse yönü yeni nitelikler kazanmıştır. Batı Almanya'nın yabancı ülkelerdeki yatırımlarının yüzde 70–75'i sanayice gelişmiş ülkelere, geri kalanı da gelişmekte olan ülkelere yöneliktir. Bu oran, en yakın gelecekte de bugünkü durumunu koruyacaktır. Şimdiki görünüşe göre, ekonomik hayatın enternasyonalleştirilmesinde ağırlık merkezi, dış ticaret alanından üretim alanına geçmiş bulunmaktadır. Bu yüzden, bilimsel-tekniksel ilerleyişin belligaşı alanlarında egemen duruma geçmek ve stratejik maddeler kaynaklarını ele geçirmek amacıyla tekeller arasındaki rekabet daha da şiddetlenmektedir.

Amerikan ve Batı Alman tekелci kapitalleri arasındaki ilişkiler, bu bakımdan ilgi çekicidir. Son zamanlarda Alman Federal Cumhuriyeti basını, karşılıklı kapital ihracını, kapitalin «tek yanlı hareketini değil, «iki yanlı hareketini», yani Birleşik Amerika ve Batı Alman kapitallerinin kaynaşmasını geniş ölçüde propaganda etmektedir. Batı Alman kapitali-

nin Birleşik Amerika'ya ihracı son yıllarda bir hayli artmış, 1 milyar Batı Alman markını aşmıştır.

Amerikan kapitalinin Batı Almanya'ya girişi, bu memleket ekonomisinde anlaşmazlıklar ve çatışmalar doğuruyordu. Buna rağmen Bon hükümeti, Amerikan kapitalinin girmesini önleyecek hiçbir tedbir almadı. Çünkü, Batı Almanya ekonomistlerinden R. Helmen'in belirttiği gibi, «Birleşik Amerika'nın Federal Cumhuriyet'teki yatırımları, Orta ve Batı Avrupa'da Amerikan askeri birliklerinin bulundurulması için en sağlam güvence sayılmaktadır.» V. Brant hükümeti de, Amerika Birleşik Devletleri'yle sağlam politik bağları devam ettirmek isteğinde olduğunu açıkça belirtmektedir.

AFC'nin tekeli çevreleri, Birleşik Amerika ile politik ve askeri «eşit ilişkiler» kurmak ve bu ilişkiler çerçevesinde Batı Alman emperyalizmine daha müstakil bir rol sağlamak için yukarıda sözü edilen «güvence»den yararlanmaya çalışmaktadırlar. Ne var ki, kapitalin «iki yanlı hareketi» de Batı Alman emperyalizmiyle Birleşik Amerika tekelleri arasındaki ekonomik çelişkileri azaltmıyacaktır. Kapitallerin karşılıklı karışmaları koşullarında ekonomik ve politik dengesiz gelişme daha da dengesizleşecek ve bu da, her iki ülkenin güçleri arasındaki oranı değiştirecektir.

Beşinci, askeri-stratejik önemi olan sanayi dalları, şimdiki konsantrasyon ve santralizasyon sürecinde özel bir yer almaktadır.

Konsantrasyon ve santralizasyon süreçleri, yalnız uçak ve roket yapımı sanayilerindeki özel-kapitalist birleşmelerde değil, aynı zamanda kimya, atom ve elektronik, otomobil ve enerji sanayilerinde de gelişmekte, devletin bilimsel araştırmalar programını (özellikle nükleer enerjiden yararlanma, uzay araştırmaları ve elektronik sanayi alanlarını), tekeli burjuvazinin saldırı plânlarını gerçekleştirmek amacını güden «kısa süreli bütçe plânlarını» da aynı derecede etkilemektedir. Bundesfer yöneticileri, askeri ve ekonomik plânlar arasında daha sıkı bağlar kurulmasını ısrarla istemektedirler.

Batı Almanya'da, Birleşik Amerika'da çoktan beri varolan askeri-sanayi komplekslerini kurma eğilimleri gittikçe daha açık belirmektedir. Askeri araştırmalar ve silâh üretimi, artık, Batı Almanya'daki en büyük konserlerin, özellikle yukarıda sözü edilen en hızlı gelişen sanayi dallarının önemli kâr kaynakları haline gelmiştir. 2 milyar Batı Alman markından fazla bütçesi bulunan Bundesfer, bunların en büyük ve daimi müşterisi olmuştur.

Alman Federal Cumhuriyeti'ndeki bazı firmalarda askeri mamullerin payı, genel üretim hacimlerinin yüzde 50'ini ve hatta daha fazlasını bulmaktadır. Bon hükümeti Savunma Bakanlığının siparişleri, bilimsel araştırma enstitülerinin çalışmalarına yön verici bir rol oynamaktadır.

Yapılan hesaplara göre, bu siparişler, 120 yüksek okul, 65 bilimsel araştırma enstitüsü ve 60 sanayi firmasına verilmektedir. Batı Alman toplumunda askerlik ruhunu güçlendirmek amacıyla kurulan komiter, örgütler ve enstitüler bu ekonomik temel üzerinde dal budak salmakta, ordu yöneticileri, tekel ve hükümet temsilcileri, bazı bilim adamları, bunlarda geniş bir faaliyet göstermektedirler.

İktidarın askeri kuruluşunun itibarını halk arasında yükseltmek için hükümet tarafından yürütülen eylemler de dikkat çekicidir. Bunun, özellikle Batı Alman gençliğinin eğitimi alanına yayılmakta olması endişe vericidir. AFC'nin yeni Savunma Bakanı Sosyal Demokrat H. Şmit, orduyu modernleştirmek (her şeyden önce ordu yönetimi prensiplerini ve silâhları yenileştirmek, ordunun «etkinliğini ve vurucu gücünü» artırmak) için generallerin öne sürdüğü istekleri tamamiyle haklı bulmakta ve desteklemektedir. H. Şmit'e göre, askeri bütçe, en yakın zamanda yılda en az % 3 büyüyecektir. Onun, «Bundesferle toplumun bütünleşmesi», «ordunun demokratik kontrol altında alınması» hakkındaki ve benzeri sözlerinden, Batı Almanya'nın iç ve dış politikası üzerinde generallerin etkilerinin kuvvetlenmekte olduğu gerçeğini ortaya çıkarmak hiç de güç değildir.

Ekonomi ile politika arasındaki etkileşme

Almanya Federal Cumhuriyeti'nin şimdiki politik gelişmesini, temel toplumsal süreçler üzerinde yukarıda yaptığımız inceleme açısından tahlil ettiğimiz zaman, kaçınılmaz olarak, emperyalizmin şu kanunu ile karşılaşırız: tekel egemenliği ile geniş halk yığınlarının demokrasinin genişletilmesi ve barışçı dış politika yürütülmesi istekleri arasındaki çelişki gittikçe keskinleşmektedir.

AFC hükümetinin temsilcileri, konserleri desteklediklerini sık sık beyan etmektedirler. Örneğin, firmaların birleştirilmelerini kolaylaştıracak olan yeni vergilerin zorunlu olduğunu ıspat etmeye çalışan Ekonomi Bakanı K. Şiler şöyle demiştir: «Tekniksel ilerleyişler ve pazarların genişlemesi, sayıları gittikçe artan «modern» öncü sanayi dallarında, AFC'nde şimdiye kadar eşi bulunmayan büyük işletmeler kurulmasını gerektirmektedir.» Ona göre Federal hükümet, bu yüzden, «ekonominin çağsal yapısına uygun, daha büyük işletme ve firmaların kurulmasını zorlaştıran vergisel ve hukuksal engelleri ya azaltmalı, ya da ortadan kaldırmalıdır.»

Almanya Sosyal Demokrat Partisi, bu ekonomik doğrultuyu açıkça desteklemektedir. Parti önderleri, son zamanlarındaki demeçlerinde, «firmaların birleşmelerinin kontrol edilmesi» gerektiğini ilâve etmektedirler. Böyle bir kontrol için, onlara göre, «bağımsız» tekel kontrol komisyonu kurulmalıdır. Burada, Erhard zamanında kurulmuş olan «Kartel sorunları Federal Bürosu»nu anmamız yerinde olacaktır. Bu, sözde

bağımsız devlet enstitüsü de tekелci birleşmeleri önlemekle ve «dengeli pazar rekabeti»ni sağlamakla görevliydi. Alman Federal Cumhuriyeti'ndeki tekелci birleşmelerin hızla artmış olması, gerçeğin ne olduğunu açıkça göstermektedir.

Şunu da hatırlatalım ki, Amerika Birleşik Devletleri'nde tröst aleyhtarı kanunlar yıllardan beri vardır. İngiltere'de de «bağımsız» tekел sorunları komisyonu yine yıllar yılıdır sözde yürürlükte bulunmaktadır. Bütün bunlar, o ülkelerde, iktidar çevrelerinin politikaları üzerindeki kesin etkilerini daha fazla güçlendirmeye muvaffak olan yeni dev konsernlerin kurulmasını önleyebilmişler midir?

Şimdiki Batı Alman hükümetinin toplumsal hayatın çeşitli alanlarında «demokratik reformlar» yapılmasını öngören programı, bu açıdan nasıl değerlendirilmelidir? Vili Brand'ın hükümet programına bakarak değerlendiresek, konsernlerin ekonomik güçlerinin artırılacağı, bunların yabancı ülkelerdeki faaliyetlerinin kolaylaştırılacağı, demokrasinin reformlar ve barışçı dış politika yardımıyla, bu temel üzerinde genişletileceği sonucuna varırız.

V. İ. Lenin, ekonomiyi politikadan ayrı olarak tahlil etmenin yanlış ve tehlikeli bir yol olduğunu belirtiyordu. Doğruluğu tarihsel tecrübelerle ıspat edilmiş olan bu eleştirinin, bugün AFC'nin gelişmesi üzerinde yapılan tahlillerde büyük önemi vardır. Kautski'nin «ultra-emperyalizm» tezine ilişkin eleştirisinde Lenin şöyle diyordu: «Meselenin aslı şudur: Kautski, ilhakların finans kapitalin politikasında üstün tutulduğunu ileri sürerken ve ona göre başka bir olanağı, finans kapitalin dayandığı temel üzerindeki burjuva politikasını buna karşıt olarak gösterirken, emperyalizmin politikasını ekonomisinden ayırmaktadır. Bu demektir ki, ekonomi alanındaki tekeller, politika alanında tekелci, zorkullanıcı ve soyguncu olmayan eylemlerle bağdaşabilir. Bu demektir ki, finans kapital çağında gerçekleştirilen en büyük kapitalist devletler arasında zamanımızda yapılmakta olan en büyük rekabetlerin özgün biçimlerinin temelini teşkil eden teritoryal toprak bölüşümü emperyalist olmayan politika ile bağdaşabilir» (c. 27, s. 390).

Bu sözlerin zamanımızdaki duruma uygunluğu meydandadır. Gerici politikanın son yıllarda güçlenmekte olması, ekonomi ile politika arasındaki karşılıklı bağıntının yasallığını ortaya koymaktadır. Ekonomik tekел, politik tekeli kuvvetlendirmeye, tekелci kapitalin artmakta olan ekonomik gücü, kendi politikasını gerek ülkesinde, gerekse dış memleketlerde genişletmeye çalışmaktadır. «Olağanüstü kanunlar» çıkarmak suretiyle «devlette içsel reformlar» yapılmasını öngören plânların hazırlanması, sendikaların bağımsızlıklarını ortadan kaldırmak için çabalar harcanması, neo-nazizmin örgütlendirilmesi, ve nihayet, Bundesfer'in «ulus

okulu» ve «devlet düzeninin güvencesi» olduğu görüşünün geniş ölçüde propaganda edilmesi, bunun açık delilleridir. Dış politika alanında, Batı Avrupa'nın entegrasyonu, AFC ile Birleşik Amerika'nın stratejik plânlarının koordinasyonu ve Avrupa'nın yapısını değiştirmek amacını güden sürekli bir «Doğu politikası» güdülmesi yönlerinde yoğun bir çaba harcanmaktadır. Bu politik eğilimler, Batı Alman emperyalizminin gelişmesindeki yeni aşamanın karakteristik özellikleridir. Ekonomik ve politik gücünü yeniden elde etmiş olan Batı Alman emperyalizmi şimdi bunu daha fazla kuvvetlendirip genişletmeye çalışmaktadır.

Bu durumdan, emperyalizmin ekonomisiyle politikası arasındaki karşılıklı bağıntının mutlak olduğu ve değişmeyeceği sonucunu çıkarmamız elbette doğru değildir. Lenin, ekonomi ile politika arasındaki bağıntının, karmaşık bir sınıfsal ilişkiler kompleksi olduğunu önemle belirtiyor, tekellerin demokrasiyi reddettiklerini, bununla beraber « . . . demokrasiyi reddeden emperyalizmle demokrasi isteyen yığınlar arasındaki antogonizmin » keskinleştiğini ortaya koyuyordu (c. 30, s. 71).

Sınıfsal güçler oranındaki değişimin bu alanda önemi büyüktür. Bu değişim sırasında, objektif ekonomik, kanunların politika alanındaki etkileri artar ve politika ekonomi üzerinde karşı-etkide bulunur.

Gerek Batı Almanya'da, gerekse uluslararası arenada sınıfsal güçler oranında meydana gelen değişmeler, AFC'nin toplumsal gelişmesi üzerinde önemli etkiler yapmaktadır. Bilindiği üzere, son Bundestag seçimlerinde, Batı Alman tekелci kapitalinin başlıca politik partisi olan HDB/HSB iktidardan atılmıştır. Bu AFC emperyalizminin yayılma yoluna geçmesi üzerine şiddetlenen sosyal anlaşmazlıkların, sosyalist devletler tarafından güdülen politikanın yaptığı etkilerin ve Batı Almanya halkından önemli bir bölümün mevcut durumu değiştirme isteklerinin bir sonucudur. Alman Federal Cumhuriyeti'ndeki anti-emperyalist güçler, emperyalizmin iç kanunlarının doğurduğu eğilimlere karşı koymak ve bunların gelişmesini önlemek için gerekli reel olanaklara sahiptirler. Bu mücadele, memleketin barışçı geleceğine, demokratik gelişmesine ve sosyal ilerlemesine yolaçacaktır. Batı Alman emperyalizmine karşı yürürülegelen savaşın tecrübeleri bize şu dersi vermiştir: Bu savaş, ancak, tekелci kapital egemenliğinin ekonomik ve politik temellerine yöneldiği takdirde başarıyla sonuçlanabilecektir.

Kanıtlar, tanıtılar

Alman Federal Cumhuriyeti'nin 1958–1968 yılları arasındaki ihracatının yönleri

	1958	1968
Ortak pazar ülkelere	27,38	38
Batı Avrupa'daki diğer ülkelere	27	23
Birleşik Amerika ve Kanada'ya	9	12
Sosyalist ülkelere	5	4
Diğer ülkelere	32	23

(Veriler, resmi istatistiklerden alınmıştır).

Sermaye ihracı

Alman Federal Cumhuriyeti'nin dış ülkelerdeki dolaysız özel sermaye yatırımları (milyon mark olarak)

Yatırım bölgeleri	1960	1968
Gelişmiş kapitalist ülkelere (bu arada)	1898.5	9249.7
Avrupa Ekonomik Birliği ülkelere	363.6	3807.8
Avrupa Serbert Ticaret Birliği ülkelere	540.4	2767.4
Birleşik Amerika'ya	282.3	1081.6
Kanada'ya	432.5	1119.3
Japonya'ya	27.6	72.9
Gelişmekte olan ülkelere	1029.5	3792.9
Yekûn	2928.0	13042.6

Amerikan emperyalizminin dış politikası ve Lâtin Amerika

LOHINO BESERA, HOSE DİKMAN

Son yıllarda dünyanın politik görünüşü değişmiştir ve emperyalistlerin tarihsel gelişmeyi engellemeye çalışmalarına rağmen değişmeye devam etmektedir. Emperyalizm baskısının mevcut olduğu her yerde halk yığınları, kurbanı oldukları kölelik sistemini yoketmek için gitgide artan bir güçle savaş yürütmektedirler.

Devrim sürecinin dünya çapında süratle gelişmesi ve ulusal kurtuluş hareketinin görülmemiş ölçüler alması, emperyalist ülkelerdeki politikacıları, ilerici güçlere karşıkoymanın yeni biçim ve metodlarını aramaya zorlamaktadır. Bunun için de, halkların çıkarlarına aykırı olan hedeflerine varmak için, dış politikalarını yeni duruma göre ayarlamaya çalışmaktadırlar.

Gayet doğal olarak, bu gibi hedefler, emperyalistlerin politikasını dile getiren belgelerde, her zaman açıkça ortaya konmuyor. Emperyalist devletlerin yöneticileri, politikalarının gerçek hüviyetini halklardan gizlemek için her türlü kurnazlığa başvuruyorlar. Bu amaçla, insanlığın önüne çıkan en çetin sorunların âdil bir şekilde çözümlenmesine taraftarmış gibi görünürken, bu sorunların ortaya çıkmasında başlıca suçun kendilerine ait olduğunu gizlemeye çalışıyorlar. Emperyalizmin özü gerici olduğundan, emperyalistlerin özgürlüğe, ilerlemeye, barışa ve sosyal adâlete hizmet eden herşeyin karşısına gerici bir güç olarak çıkmamaları imkânsızdır. Lenin «finans kapitalin, özgürlüğü değil, eğemenliği hedef edindiğini, politik gericiliğin her bakımdan emperyalizme özgü olduğunu» öğretmektedir.

Bunun en açık örneğini, Amerika Birleşik Devletleri'nin, bu yılın başlarında Nikson tarafından açıklanan dış politikası teşkil etmektedir. Biz burada ABD'nin Lâtin Amerika kıtasını ilgilendiren «yeni stratejisinin» bellibaşlı birkaç yönünü inceleyeceğiz.

Sözler ve eylemler

ABD'nin Lâtin Amerika politikasındaki «yeni» tutumunun özünü incelemeye başlamadan önce, bu tutumun Amerikan emperyalizminin global stratejisine kopmaz bağlarla bağlı bulunduğunu, onun bölünmez bir parçası olduğunu belirtmeliyiz. Bu yüzden, Lâtin Amerika'ya karşı «yeni tutum»un birçok hedef ve ödevleri Nikson'un dış politika programında yer almıştır.

Bu program, Nikson'un, 18 Şubat 1970'te Kongre'ye gönderdiği «ABD'nin 70 yıllarındaki dış politikası» başlıklı mesajında formüle edilmiştir. ABD Cumhurbaşkanı bu mesajında, memleketinin önümüzdeki 10 yıla ait dış politikasını açıklamaktadır. Bu belge Amerikan emperyalizminin gerici ve saldırgan özünü, halkların çıkarlarına barışmaz düşmanlığını bir kere daha ortaya koymaktadır.

Nikson, ABD'nin dış politikasını, Amerikan emperyalistlerinin fikrince dünyada «haklı olarak» işgal edilen mevzilerin savunulması temeline oturarak, «amacımız, herşeyden önce, çıkarlarımızı garantilemektir» demektedir ve «biz, gerçekten ihtiyaç duyulduğu ve çıkarlarımıza uyduğu zamanlarda yardımda bulunabiliriz» diye ilâve etmektedir. Bu çıkarlar nelerdir? Bütün dünyanın bildiği gibi, söz konusu olan çıkarlar, Amerikan tekellerinin ve bu ülkedeki yönetici çevrelerin menfaatleridir.

Nikson, başında bulunduğu hükümetin programını açıklarken, ABD'nin, müttefiklerine ve diğer ülkelere karşı tutumunda güya «egemenlik» politikasından vazgeçip, «partnörlük» politikasına geçmek isteğinde olduğuna, bütün anlaşmazlıklar konusunda «görüşmelere hazır bulunduğuna» dair teminat vermektedir.

«Partnörlük» ve «müzakerelere hazır olmak» deyimleri, elbette ki, emperyalizmin gerici özünün değişmiş olmasından dolayı kullanılmış değildir; bu deyimleri, politik taktiği çağsal dünyadaki objektif değişikliklere uyurma zorunluğu gerektirmiştir. ABD emperyalizminin herşeye ve herkese kumanda eden gardiyan rolünü oynaması gitgide güçleşmektedir. Bu rol birçok hallerde emperyalistler arasındaki çelişkilerin artmasına ve halkların ulusal duygularının uyanmasına yardım etmekte, demokratik ve devrimci savaşların gelişmesini hızlandırmaktadır. Bunun için de ABD'ndeki yönetici çevreler artık gardiyan ve jandarma değil, eşit haklara saygı gösteren «partnörler» rolünde görünmek çabasındadırlar.

«Görüşmelere hazır olmak» vaadi de dünyadaki değişikliklerin sonucudur. Nikson bile mesajında «dünyadaki güçler oranının» değişmiş olduğunu kabul etmektedir. Hiç şüphe yok ki» görüşmelere hazır olma» politikası pragmatizm felsefesinin gereğidir; emperyalistler 'çıkartlarına uyduğu zamanlarda görüşmelere başvurmakta ve yine aynı çıkarlar gerektirdiği zamanlarda görüşmelerden vazgeçmektedirler. Sovyetler Birliği Komünist Partisi MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev yoldaş, Lenin'in 100. doğum yıldönümüyle ilgili raporunda şunları belirtmiştir: «Dünya halkları şunu gitgide daha iyi anlamaktadırlar: insanlığı iki dünya harbine sürüklemiş olan emperyalizm, saldırı harpleri, başka halkların ve ülkelerin hayatına kabaca karışma, ırkçı ve sömürgeci vahşetler gibi cinayetlerden zamanımızda da vazgeçmemektedir.»

Nikson'un çabaları, Vaşington'un politikasını dünya halklarına daha şirin gösterme amacına yönelmiştir. Bununla beraber belgelerdeki bütün söz ebelikleri, ABD tarafından güdülen politikanın gerçek hedeflerini gizliyecek durumda değildir. Bu hedefler, emperyalizmin çıkarlarını korumak, başka ülkelere açık veya gizli bir şekilde sızmak, sosyalist memleketlere ve uluslararası komünizm hareketine karşı savaş yürütmekten ibarettir. Mesajda başlıca hedef olarak ilân edilen barış, böylelikle, tam bir hayal olarak kalmaktadır, çünkü barışı söz konusu eden İsrail'in Arap ülkelerine karşı harpçi hareketlerini teşvik eden, Çin-Hindinde saldırıyı genişleten, Viyetnam'a karşı kanlı bir savaş yürüten, ilerici ve bağımsız devletlere karşı suikastler tertipleyen ve en gerici rejimleri destekleyen ABD'nin emperyalist hükümetidir.

Savaşın güçlenmesi

Lâtin Amerika'ya karşı «yeni tutum»un savunucusu, bunu, «ilerleme çalışmaları» programı olarak ortaya atmakta ve bunun, Con Kenedi'nin Küba devriminin Lâtin Amerika'yı etkilemesini önlemek amacıyla uygulamayı denediği reformlar plânına kıyasla daha «gerçekçi» olduğunu ileri sürmektedir. Nikson'un görüşlerindeki özelliklerden birini, Kenedi programını inkâr etmesi ve aynı zamanda bu programın uygulanması için işbirliği yapmak üzere seçilen liberal burjuvaziden vazgeçmesi teşkil etmektedir. Netekim cumhurbaşkanlığına seçilmesinden birkaç ay önce verdiği bir demeçte, «ilerleme ittifakı» sorununun gözden geçirilmesinin gerekli olduğunu ileri sürmüştü. Kanısınca, Kenedi plânı, Lâtin Amerika'da yenisömürgecilik statükosunu ve ABD'nin bu bölgedeki mevzilerini tehdit etmektedir.

Vaşington'un Lâtin Amerika politikasının ana yönünü, Küba devrimine karşı, bu tarihsel olayın etkisinin ve dünyadaki kuvvet oranının demokrasi, barış ve sosyalizm lehine dönüşmesiyle gelişen anti-emperyalist bilinçlenmeye karşı mücadele teşkil etmektedir. Gerçekten de sosyalist Küba, Vaşington'daki yönetici çevrelerin gözünde bir dikendir ve kendilerini rahatsız etmektedir. Bunun için de Amerika Birleşik Devletleri, arsız arasız Küba aleyhtarı suikastler tertiplemekte, Özgürlük Adasına karşı ekonomik ablukalar örgütmekte, saldırı ve baltalama hareketleri düzenlemekte, Küba'nın itibarını sarsacak propaganda kampanyalarını desteklemektedir. Bundan dolayı, diğer Lâtin Amerika ülkeleri için bir örnek olan Küba'ya karşı savaş, yankilerin bölgemizde uyguladıkları politikanın başlıca amacı olduğu gibi, Küba devrimi ve onun kazanımlarıyla dayanışma da kıtamızdaki devrimci güçlerin başlıca ödevlerinden biridir. Bu tutum, komünist ve işçi partilerinin son danışma toplantısında onaylanan temel ilkelerden birine, yani sosyalizmi savunmanın her komünistin enternasyonalist ödevi olduğu ilkesine uygun düşmektedir.

Lâtin Amerika'da emperyalizm aleyhtarı savaş ardsız arasız gelişmektedir. Kitamızdaki ülkelerde sınıf savaşları, emekçilerin eylemleri gitgide güclenmektedir. Uluslararası Moskova Danışma Toplantısının kabul ettiği belgede belirtildiği gibi, «Lâtin Amerika'daki anti-emperyalist harekette proletarya, komünist ve işçi partileri gittikçe daha önemli bir rol oynamaktadırlar». Bunun yanı sıra, daha önceleri savaşa karşı kayıtsız veya düşmanca davranan birçok toplumsal tabakalar şimdi bu savaşa katılmaktadır.

Bilindiği üzere, emperyalizmin çizmesi altında bulunan ülkelerin silâhlı kuvvetleri, bundan bir süre öncesine kadar, her yerde, yabancı konsorsiyumların çıkarlarını korumak için bir bütün halinde hareket etmekteydiler. Şimdi ise bazı memleketlerin ordularında yurtseverlik akımları kuvvetlenmiştir. Bu yüzden emperyalistler yeni sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Yine bilindiği üzere, gelenekleri dolayısıyla son derecede tutucu olan kilise çevrelerinde, özellikle katolik kilisesinde ilerici ve demokratik akımlar gitgide gelişmektedir. Artık birçok ülkede kilise de, tüm halinde emperyalizmi desteklemekten vazgeçmiştir. Bu gibi tutumlara aydınlar ve toplumun diğer tabakaları arasında da rastlanmaktadır ve bu çevrelerde anti-emperyalist görüşler gittikçe daha kuvvetle belirmektedir.

Bunların, elbette, nedenleri vardır. Bu nedenlerin başlıcası şudur: Dünya sosyalist sistemi, bütün alanlarda elde ettiği başarılarla yeryüzündeki halk yığınlarını gitgide daha fazla etkilemektedir. Komünistlerin dünyanın her yerinde fedakârca savaşmaları ve Marksizm-Leninizm ilkelerinin yayılması, günümüzde çeşitli toplumsal tabakalarda oluşmakta bulunan politik değişikliklerin diğer bir önemli faktörüdür. Bu iki unsur sayesinde, gitgide daha fazla sayıda insan, halkların çektiği çilelerin emperyalist eğemenliğinin sonucu olduğunu, gerçek kurtuluş ve ilerleyişin ancak sosyalizmde sağlanabileceğini anlamaya başlamışlardır.

Bazı toplumsal tabakaların olumlu tutumlarını, emperyalistlerin elinde bulunan ulusal servetlerin geri alınması uğrunda savaşan milliyetçi ve yurtsever güçler tayin etmektedir. Bir kısım memleketlerde böyle bir tutumu yönetici çevreler bile benimsemektedir. Askerler tarafından yönetilen hükümetlerin iktidarda bulunduğu Peru ve Boliviya gibi ülkelerde Kuzey Amerika tekellerine ve emperyalist eğemenliğine karşı alınan önemli tedbirler Lâtin Amerika'da ABD emperyalizmine karşı yürütölen direnişin yeni biçimleridir. Nelson Rokfeller, Lâtin Amerika ülkelerini ziyaret ettikten sonra hazırladığı raporda, milliyetçiliği ABD'nin tekelci çıkarlarını tehdit eden bir akım olarak göstermiştir. Rokfeller'e göre milliyetçilik şu veya bu ülkeye özgü değildir ve sadece bir tek kaynağa dayanmamaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nin, Lâtin Amerika cumhuriyetlerinde sermayeleri ve bazı malların üretimini göze batacak derecede büyük ölçülerde kontrol etmesi milliyetçilik duygularını kam-

çılamaktadır. ABD tarafından yapılan yabancı sermaye yatırımlarının büyük bir oranı, özellikle ham maddelerin ele geçirilmesine veya pazarların korunmasına ayrılmaktadır.

ABD yönetici çevrelerin başlıca ödevi Lâtin Amerika'da anti-emperyalist hareketin gelişmesine engel olmaktır. Çünkü bugünkü koşullar içinde bu hareket, emperyalist güçleri kaçınılmaz olarak zayıflatmaktadır. Ve nihayet bu hareket, derinleşmesi sürecinde şu veya bu ülkede, yeni ve daha kesin devrimci savaş şekillerinin doğmasında ileri bir adım haline alma istidadını göstermektedir.

«Eşitler topluluğu»?

Niksona göre, Amerika Birleşik Devletleri ile Lâtin Amerika ülkeleri arasındaki ilişkilerin «eşit haklı partnörler» açısından kurulması gereklidir. Yanki emperyalistlerinin açık yağma hareketlerine sahne olan memleketler hakkında bu gibi bir ilkenin ileri sürülmesi, sadece Lâtin Amerika halklarında şöyle bir kuruntunun uyandırılması amacına hizmet edebilir: Artık ABD kendilerini insafsızca sömürmeyecek, zorbalıklarda bulunmayacak, işçilerine karışmak için kuvvete başvurmayacak, deniz filolarından faydalanmayacaktır.

Gerçekte ise Lâtin Amerika ülkeleri ile Birleşik Devletler eşit haklı partnör olamazlar, çünkü küçük ve büyük balık durmundadırlar. Eşit haklı partnörlük ancak emperyalizm ortadan kalkınca ve Lâtin Amerika rejimlerinde egemen çevrelerin sınıf niteliği değişince mümkün olabilir. Bu olmadıkça, Kuzey Amerika tekelleri halklarımızı soymaya devam ettikçe Amerika Birleşik Devletleri ile Lâtin Amerika ülkeleri arasındaki ilişkiler emperyalist temellere dayanan ilişkiler olarak kalır. Bu bakımdan Nikson'un Lâtin Amerika halklarını aldatmak için ortaya attığı «partnörlük» fikri Beyaz Sarayın politik taktiğinde yeni bir demagojik manevradır.

31 Ekim 1969'da Amerikan Basın Derneğinde bir demeç veren Nikson, kıtaya karşı «yeni tutum»un bellibaşlı unsurlarını açıkladıktan sonra, Amerika Birleşik Devletleri ile Lâtin Amerika'nın «çeşitli halklardan» meydana gelen «birbirinden farklı kültürlere sahip bir topluluk» olduklarını kabul etmiş, fakat, gayet doğal olarak, Lâtin Amerika halkları ile Vaşington'un emperyalist çevreleri arasındaki çelişkilerin gerçek nedenlerine değinmemiştir. Söz konusu çelişki, Lâtin Amerika halklarının özgürlük ve ilerleme emelleriyle ABD emperyalist çevrelerinin soyguncu amaçları arasındaki uyumsuzlıktan ileri gelmektedir. Apaçıktır ki, bu çelişkilerin, Amerikan Devletleri Teşkilâtı (ADT) dahil, Amerikalılararası örgütler çerçevesi içinde ortadan kaldırılması bugün mümkün olmadığı gibi ileride de imkânsızdır; çünkü bu örgütler yalnız ve yalnız ABD egemenliğinin kıtada sürdürülmesi için meydana getirilmiştir.

Vaşington'un Lâtin Amerika politikasındaki «yeni tutumu, Lâtin Amerika'nın şu veya bu ÷lkesinde, emperyalistlerin çıkarlarına aykırı olarak meydana gelebilecek toplumsal-ekonomik yapı değişikliklerini dillere destan olan Amerikalılararası yardım sistemiyle ortadan kaldırmak amacını gütmektedir.

ABD'nin Peru ve Bolıvy'a karşı güttüğü politika Beyaz Saray'ın emellerini apaçık ortaya koymuştur. Bu iki ÷lgede Kuzey Amerika tekellerine ait büyük şetmeler millileştirildikten sonra Amerika Birleşik Devletleri bir yandan bu memleketlere karşı suikastlar düzenlerken, öte yandan kendileriyle pazarlığa girmiştir.

Borç yerine özel sermaye yatırımı

Nikson, devlet başkanlığına geldikten sonra, ABD'nin Lâtin Amerika ÷lkelerine ait ünlü mali yardımının şiddetle yarıldığına tanık oldu. Eleřtirilerde, Lâtin Amerika ÷lkelerine, gūya bölgenin gelişmesini sağlamak için yapılan «yardım»ın, bu kıtadaki ÷lkelere değil, eninde sonunda ABD'ne fayda sağladığı gösterilmekteydi. Vinya- del Mar'da Lâtin Amerika Koordinasyon Komisyonu uzmanları tarafından hazırlanan bir belgeyi 11 Haziran 1969'da Niksona sunan řili Dışışleri Bakanı Gabriel Valdes açıkça şunları söylemiştir: «Genel olarak, kıtamızın gerçek anlamda mali yardım gördüğü sanılıyorsa da, rakamlar bunun tersini gösteriyor. Denebilir ki Birleřik Devletler'in ve diğer sanayi ÷lkelerinin gelişmesine yardımda bulunan, Lâtin Amerika'dır.

İşte bu durumda Nikson, ABD'nin özel sermaye yatırımlarına bel bağlamaya başlamıştır. Onun kanısınca, «gelişmenin kaldırıcısı» olan özel sermaye, sosyal alanda olduğu kadar ekonomik gelişme alanında da hayati denebilecek bir rol oynamıştır». Fakat, ABD'ndeki emperyalistlerin „kanı„sı bu olsa da, Lâtin Amerika ÷lkelerine yaptıkları sermaye yatırımı gelişmeye yardım etmediğinden başka, memleketlerimizi geriletmekte ve ekonomilerinin biçimini bozmaktadır. Bu yatırımlar kıta memleketlerinde eskimiş toplumsal-ekonomik yapıların değişim süreçlerine engel olmaktadır. Bunun yanışıra da, cumhuriyetlerimizi dekapitalize ederek ekonomilerini baltalamaktadır. Dışışleri Bakanı Valdes, Kuzey Amerika'nın özel sermaye yatırımlarının olumsuz sonuçlarını Nikson'a açıklamak zorunda kalarak şunları belirtmiştir: «Özel sermaye yatırımları Lâtin Amerika için bir tek anlam taşıyagelmiştir, o da, kıtamızdan transfer edilen paraların yatırılan sermayelerin birkaç katını teşkil ettiğidir. Potansiyel sermayemiz azalmaktadır». Bu görüşü istatistikler açıkça doğrulamaktadır. Amerika-lılararası Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nin bundan bir süre önce yaptığı incelemeler şunu göstermiştir: ABD'nin 1950'den 1967 yılına kadar yaptığı yeni yatırımların tutarı 7.473 milyon dolar olduğu halde, büyük bir kısmı

Amerika Birleşik Devletleri'ne transfer edilen kâr ve temettü paylarının tutarı 16.079 milyon dolardır.

Halk aleyhtarı rejimlerin desteklenmesi

Lâtin Amerika'ya karşı «yeni tutumu» ilân eden Nikson, ABD'nin kıtadaki hükümetlere karşı «diplomatik düzeyde gerçekçi davranacağını», bu hükümetleri «oldukları gibi kabul edeceğini» söylemiştir. Hiç şüphesiz ki, böyle bir ilke, halklarının hak ve özgürlüklerini komünizm aleyhtarlığı bayrağı altında çiğneyen Haiti, Paraguay, Brezilya, Arjantin, Guatemala ve Nikaragua gibi ülkelerdeki gerici diktatörlük rejimlerinin desteklenmesine imkân verecektir. Öte yandan, herkesin görebileceği gibi, şu veya bu ölçüde burjuva kanunları çerçevesinde kalan halk aleyhtarı diktatörlük rejimlerinin topuna birden aynı gözle bakma eğilimi, ancak, yeni yeni gerici diktatörlükler kurulması, baskı ve ezgi cihazının, yani siyasal polis, ordunun ve benzerlerinin güçlendirilmesi amacıyla hizmet edebilir.

Nikson bu konuda her ne kadar ihtiyatlı davranmış da olsa, «yeni doktrin»in temelini teşkil eden Rokfeller raporunda aynı sorun daha geniş ölçüde ve daha açıkça ele alınmaktadır. Lâtin Amerika'daki hükümetlerin askeri bakımdan güçlendirilmesinden yana olduğunu belirten Rokfeller «Lâtin Amerika»daki askeri personelin ve polislerin gelecekte de ABD'nde ve Panama'daki özel merkezlerde yetiştirilmelerini, bu yüzden de hazırlık programlarının genişletilmesini» önermektedir. Ve bu sorunun önemini belirtmek amacıyla, ABD'nin Lâtin Amerika ülkeleriyle ilgili «Askeri yardım programı»nın «Batı yarım-küresinde güvenliği sağlama programı» diye adlandırılmasını istemektedir ki, bu da, emperyalistlerin, Lâtin Amerika ordularına basbayağı polis görevi vermek niyetinde olduklarını açığa vuran delillerden biridir.

Eski vaatler

Lâtin Amerika Kordinasyon Komisyonu'nun, biraz evvel söz konusu edilen raporunda önemle belirtilen sorunlardan biri de, Lâtin Amerika ülkeleriyle ABD arasındaki ticarete başvurulana sınırlandırmalar, diskriminasyonlar ve çeşitli engellemelerdir.

Adı geçen belgede, ABD'nin gümrük işlemleriyle ilgili olan ve olmanın engelleri kaldırması ve Lâtin Amerika ülkelerinin ihracat mallarına adil bir fiyat politikasının uygulanması istenilmektedir. Nikson, 31 Ekimdeki demecinde bu soruna değinerek, gelişmiş ülkelerin, Lâtin Amerika memleketleri için özel bir önem taşıyan ürünler üzerindeki *gümrük dışı* engelleri ortadan kaldırmalarını sağlamak için büyük bir gayret sarfedeceğini, Lâtin Amerika memleketlerinin ticaretini geliştirmek amacıyla mali ve

teknik yardımın genişlemesine çalışacağını vaatetmiş, Amerikalılararası sistemin çerçevesi içinde ticaretle ilgili muntazam hazırlık görüşmeleri yapılmasını destekliyeceğini söylemiştir.

ABD'nin Lâtin Amerika ile yaptığı ticaretle etkili temel ilke şöyle özetlenebilir: Lâtin Amerika ülkelerinin ödevi bir yandan ucuz ham madde sağlamak, öte yandan da Amerika Birleşik Devletleri'nin endüstri mallarına iyi bir pazar olmaktadır. Zorbalıkla gerçekleştirilen bu ilke, Kuzey Amerika'da endüstrinin gelişmesine ve zenginleşmesine imkân verirken, Lâtin Amerika'da ekonomik hayatın altüst olmasına ve kıta ülkelerinin geri kalmasına yol açmıştır. Bu ülkelerdeki hazır mamullerin ABD pazarlarına ulaşmasını önlemek için, yüksek gümrük resmi, malların niteliği ve niceliğiyle ilgili gümrük-dışı engellerden ibaret tam bir engelleme sistemi meydana getirilmiştir.

Kısacası ticari değiş tokuş, Lâtin Amerika ülkeleri için son derecede elverişsiz şartlar içinde oluşmaktadır. Bu ülkelerin bir tek pazara bağlı bulunmaları ve sadece birkaç çeşit mal ihrac edebilmeleri, ABD'deki alıcıların fiyatları keyflerine göre kararlaştırmalarına imkân vermektedir. İşte bu yüzden Lâtin Amerika ülkeleri her yıl başdöndürücü rakamlarla belirtilebilecek zararlara uğramaktadır. Kahve fiyatlarının funt başına bir sent azaltılması Brezilya'ya yılda 24 milyon dolar zarara malolmakta, bakır fiyatlarında aynı fiyat indirimi Şili'yi her yıl 15 milyon dolar, Dominik Cumhuriyeti'ni ise şeker ihracatında 14 milyon dolar zarara sokmaktadır.

Birleşik Amerika'nın bu gibi diskriminasyon tedbirleri, Lâtin Amerika'da büyük hoşnutsuzluklara sebep olmakta ve âdil şartlar içinde ticaret yapılması hareketinin doğmasına yol açmaktadır. Bu hareket, öyle ölçüler almıştır ki, kıtamız ülkelerindeki burjuvazinin bazı tabakaları bile anti-empyrist mevzilerde yer almışlardır. Bu durumda, halkçı güçlerin baskısıyla ticaret, bilim ve kültür alanlarında, başta Sovyetler Birliği ve Küba olmak üzere, sosyalist ülkelerle bağların genişletilmesi lehinde bir eğilimin ortaya çıkması ve gelişmekte olması hiç de şaşılabilecek bir şey değildir. İşte bu süreci durdurmak ve ilerideki muhtemel politik sonuçlarını önlemek için Nikson, yukarıda belirtilen üç maddeden ibaret ticaret programını ortaya atmıştır. Bu program aslında Vaşington'un hiçbir zaman gerçekleşmemiş eski vaatlerinin tekrarından ibarettir.

Nikson hükümeti Lâtin Amerika ülkeleriyle ticari ilişkiler sorunlarını inceleyecek daimi bir organın meydana getirilmesine taraftar olduğunu belirtmiş ve bu organ Amerikalılararası Ekonomik ve Sosyal Konsey'in 1970 Ocak ayında yapılan Karakas konferansında kurulmuştur. Bu yeni cihazın bir işe yarayacağı, daha Mayıs başlarında Vaşington'da yaptığı ilk çalışma toplantısında meydana çıkmıştır. Toplantıda söz alan ABD temsilcisi, memleketiyle Lâtin Amerika ülkeleri arasındaki ticari ilişkiler

sorununu çözümlemenin «ağır ve uzun vadeli bir süreç» olduğunu ileri sürmüştür. Böylelikle de Lâtin Amerika ülkeleri için bu kadar hayati bir önem taşıyan bu sorunun ele alınması belirsiz bir süre için ertelenmiştir.

Görüldüğü gibi, «İlerleme çalışmaları Programı» Lâtin Amerika ülkelerine hiçbir yenilik getirmiyor. Bu Programın izlediği bambaşka amaçlar yüzünden ve bunu ortaya atanların bağlı bulundukları düzen dolayısıyla, Lâtin Amerika ülkelerinin gelişmesine yardımda bulunması imkânsızdır. Nikson programı, kendisinden önce gelen hükümetler tarafından güdülen politikanın devamıdır. Bu programın gerçek özü, Lâtin Amerika'da ulusal kurtuluş hareketini ezmek, kıta ülkelerine yeni-sömürgeci sızmaları devam ettirmek, halklarımızın soyulmasını ve sömürülmesini artırmaktan ibarettir.

Bununla beraber, tecrübelerin de gösterdiği gibi, emperyalizmin, tarihin gidişine engel olmak üzere yaptığı her deneme başarısızlıkla sona ermiştir. Lâtin Amerika halklarının savaşı Birleşik Amerika emperyalizminin politikasını başarısızlığa mahkûm etmekte, emperyalist amaçların gerçekleşmesine engel olmaktadır. Barış Adasının sosyalizm kuruluşunda elde ettiği başarılarla olduğu kadar, Lâtin Amerika halklarının önünde duran sorunların keskinleşmesi dolayısıyla de Küba'nın kıtadaki etkisi artmaktadır. Muhakkak ki, her ülke şu veya bu biçimde er geç kurtuluşuna kavuşacaktır.

«Barış ve Sosyalizm Problemleri»

– «YENİ ÇAĞ» –

dergisine gelen mektuplar arasında

Agnadilia, Porto Riko

Sayın yoldaşlar,

Derginiz, emekçilerin birleşmesine büyük yardımlarda bulunuyor.

Ülkemizdeki demokratik özgürlükler yalnız tekeller içindir. Basın, radyo ve televizyon, Amerikan sermayesinin kontrolü altında bulunuyor. Fakat bu gerçeği açıkça söylemek cesaretini gösterenler, terörün kurbanı oluyor. Zâlimler, halk yığınlarını emirleri altında tutmak için her türlü yalan ve tehdide başvuruyorlar. Polis mekanizmasına harcanan paralar hadsiz hesapsız. Buna karşılık emekçiler yoksulluk ve cehalet içinde.

Porto Riko gençliği, Birleşik Amerika hükümeti tarafından, emperyalizmin açtığı haksız harplerde harcanıyor. Zenginlerin çocukları türlü dalaverelerle askerlik hizmetinden kurtulurken, askerlik hizmetini yapmak istemiyen sıradan Porto Rikolular zindanlara atılıyor ve bütün vatandaşlık haklarından yoksun ediliyor. Buna rağmen, birçok vatandaşımız, Viyetnam'da sürdürülen cânice harbe katılmayı bilinçli olarak reddediyor ve bunların sayısı artıyor.

Mücadele tecrübemiz henüz azdır. Ve biz, bu noksanımızı, derginizde ve Lâtin Amerika ülkelerinin ilerici basınında yayınlanmakta olan makaleleri okuyarak gidermeye çalışıyoruz. Şimdilik sayımız çok değil. Kanımızca temel ödevlerimizden biri, emekçiler ve öğrenim gençliği ile sağlam bağlar kurmak, emperyalizmin ve oligarşi çevrelerinin sömürge rejimini kuvvetlendirmek için başvurdukları aldatıcı ve demagogik propagandanın içyüzünü onlara anlatmaktır.

Şunu anlamış bulunuyoruz: kurtuluş devrimi, ancak, geniş bir ulusal cephede birleşen halk yığınlarının, yani işçi, köylü, ilerici aydın ve diğer sosyal tabakaların bilinçli ve örgütlü savaşıyla gerçekleştirilebilir. Şunu da biliyoruz ki, gerçek komünist tek

başına değil, yığınları yöneterek savaşır, ortaya konan ardıcıl ödevleri gerçekleştirmek için hergün yürütülen mücadelede kazanılan tecrübeleri yığınlarla birlikte öğrenir. Zafere ulaşacağız. Buna inanıyoruz!

Yoldaş selâmlarımızla
Yoldaşlarım adına:

M. İgnasio

Moskova

Sayın dergi redaksiyonu,

Beş yıldır dergimizin okuyucusuyum. Beni en fazla «İdeolojilerarası savaş» ve «Fikir değiş tokuşu» başlıkları altında yayınlanan yazılar ilgilendiriyor.

Kanımcı, ideolojilerarası savaşla ilgili yazılar yetersizdir. Çünkü, ideoloji, hâlen, iki dünya sistemi (sosyalizm ve kapitalizm) arasında yürütülmekte olan savaşın bellibaşlı cephesidir. Kapitalist ülkelerin ekonomisi ve sosyalist devletlerin ekonomi politikası ile ilgili sorunlar üzerindeki yazıların da fazlalaştırılması dileğimdir.

Zamanımızdaki sınıf savaşının sosyal psikolojisi ve sosyolojisi hakkındaki yazılar da ilgi toplıyacaktır.

Moskova Birinci Tıp Enstitüsü öğrencilerinden

Nikolay Hamarin

Mavrikiya Cumhuriyeti

Yoldaşlar!

Bu satırları size seve seve yazıyorum. Çünkü sizin politikanızı derinliğine öğrenmek istiyorum.

Ben, 12 Mart 1968'de bağımsızlığına kavuşan küçük Mavrikiya adasında yaşıyorum. Bağımsızlığa kavuşmamızdan sonra, iki büyük partimiz (Sosyal Demokrat Partisiyle Leybarist (İşçi) Partisi) bir koalisyon kurdular. Ve Mavrikiya'da işler kötü gitmeye başladı.

İşsizlik ve suiistimaller aldı yürüdü. Yeni hükümete gelince, o, ne yazık ki bizi yalnız . . . vaadlerle besliyor. Bunun çilesini de emekçiler çekiyor.

Anladım ki, memleketimiz yoksullarının yaşayışını iyileştirmek istiyorsak, politikanın dışında kalmamalıyız. Sadece bizim adanın

durumuna bakıldığı zaman bile şu gerçek ortaya çıkmaktadır: Yoksulları düşünen ve onlara yardım eden tek bir parti vardır, o da komünistlerin partisidir. Emekçilerimizin mutluluk ve refahına küçücük de olsa bir katkıda bulunabilmek için sizin biliminizi (Marksizm-Leninizmi) öğrenmek istiyorum.

38 yaşındayım. Nispeten iyice bir tahsilim var. İki dil (İngilizce ve Fransızca) biliyorum. Ara sıra mahallî gazeteye makaleler de yazıyorum.

Selâmlar

İv Moto

Lâkuço, Peru

Sayın dergi redaksiyonu,

Felsefe okutmanıyım. Üniversitedeki öğrencilerimin yeni felsefeyi (diyalektik ve tarihsel materyalizmi) öğrenmelerine ve aynı zamanda, memleketimizde geniş ölçüde yayılan idealizme karşı mücadele etmelerine yardımda bulunmak istiyorum. İdealizm felsefesi, neotomizmin ve tamamiyle çürümüş olan diğer idealist felsefe öğretilerinin okutulduğu dinsel kollejlerle katolik üniversitelerindeki öğrencilerin beyinlerini zehirlemektedir.

«Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisini ilerici öğrenciler arasında yayıyorum. Ve dergi, felsefi ve politik düzeylerini yükseltmelerinde, geleceğimiz olan sosyalizm ufuklarını görmelerinde onlara yardım ediyor.

En iyi dileklerle

Huan Arbaisa Ramires

15–16 Haziran olaylarını izleyen gelişmeler

A H M E T S A Y D A N

15 Haziran günü, başta İstanbul ve İzmit olmak üzere, hemen hemen yurdun bütün önemli sanayi merkezlerinde başlayan işçi gösterileri, sadece, Türk-İş yöneticileri ile anlaşılan iktidarın, Sendikalar Kanununu değiştirme ve bu suretle işçi sınıfının sendikal haklarını daha da kısıtlama teşebbüslerine karşı bir direniş hareketi değildi. Görünüşteki nedeni Sendikalar Kanunu olmakla beraber gösteriler daha derin, daha temelli sebeblere dayanıyor, emekçi halkın yerli ve yabancı tekellerin dayattığı sömürü düzeninden kurtulma, bağımsız, sosyal adaletli, kapitalist olmayan bir düzen yaratma istek ve iradesini açığa vuruyordu. Gösteriler bir yandan geniş halk yığınlarının anti-emperyalist tutumunu, bir yandan da emperyalizme bağlı büyük sermaye çevrelerinin dayattığı düzene karşı olan ve sosyalizme yönelen bir gelişme düzenine özlemini ifade ediyordu. Bu bakımdan denebilir ki 15 Haziran günü başlayan **gösteriler**, uzun yıllardan beri devam eden sosyal ve politik birikimin olgunlaştırdığı sıçramaya doğru önemli bir adımdı, sınıf savaşındaki işçi sınıfı yararına nicelikten niteliğe geçiş sürecinde daha yüksek bir aşama idi.

15–16 Haziran işçi direnişinin polis ve ordu kuvvetleriyle kana boğulmasından sonra, burjuvazi, sıkıyönetim gibi aşırı bir baskı aracı ile işçi sınıfının üzerine çullanmış olmasına rağmen bu yeni aşama süreci duraklamamıştır. Ne sıkıyönetim, ne sıkıyönetime paralel yürüyen patron ve sermayeciler baskısı, ne de sıkıyönetim mahkemelerinde uygulanan Anayasaya aykırı yöntemler, işçi sınıfının direnişini bastıramamıştır. Direniş yer yer pasif, yer yer aktif devam etmektedir. Bu sürekli direnişe, orta tabakalara, milli burjuvaziye bağlı güçler, aydın çevreler, yurtsever gençlik, subay ve komutanlar da katılmaktadır. Bu şekilde, sınıf savaşının 15–16 Haziran olayları ile beliren aşamasında işçi sınıfı, sınıfsal bilinçlerinin gelişmesi oranında orta tabakaları, yurtsever aydın ve subayları, milli burjuvaziye bağlı bazı güçleri, emperyalizme ve büyük burjuvaziye, genellikle kapitalist düzene karşı sürdürdüğü savaşta müttefik olarak sefreber edebilecek bir kuvvet olduğunu da göstermiş bulunmaktadır.

15–16 Haziran olaylarının etkisiyle burjuvazi saflarında yeni yeni ayrışmalar da belirmiştir. Burjuva muhalefeti saflarında, işçi sınıfının kapitalist olmayan gelişme yolunu benimseyen, hatta sosyalizmi tek kurtuluş yolu olarak gösteren aydın ve politikacıların sesi daha cesaretle çıkmaya başlamıştır. CHP içinde bazı yurtseverlerin tutucu yönetime karşı daha cesaretle çıkmaları, yurt bağımsızlığını ve bazı reformları daha cesaretle savunmaları, hatta, Mecliste Sendikalar Kanununu değiştiren, işçinin sendika seçme özgürlüğünü fiilen ortadan kaldıran, sendika hareketini Türk-İş'deki sendika ağalarına teslim etmeyi öngören tasarıya «kabul» ayu veren, yani bu konuda işbirlikçi burjuvazi ile birleşen bazı CHP yöneticilerinin, sanradan çark geri etmeleri ve tasarıya cephe almaları, işçi sınıfının emperyalizme ve işbirlikçi burjuva iktidarına karşı 15–16 Haziran şahtanışının sonuçlarıdır.

Ordu saflarında derin huzursuzluk

Bu direnme, emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin, işçi sınıfına, devrimci anti-emperyalist akımlara karşı vurucu bir güc olarak kullanmak istediği ardu saflarında da derin etkiler yaratmıştır. Bir yandan Genel Kurmay Başkanı Tağmaç, öte yandan Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Batur'la 22 general arkadaşı, Başkana Demirel'e yazdıkları mektuplarda, «ardunun halka karşı toplum polisi gibi kullanılmasına son verilmesini» istemişlerdir. Fakat, Silâhlı Kuvvetler yüksek kademesinde iktidara karşı beliren tepkiler bu kadarla kalmamış, daha geniş politik bir alana yayılmıştır. İstanbul Milletvekili emekli Amiral Sezai Orkunt, «Milliyet» gazetesinde yayınlanan bir yazısında, iktidarın Makkartıcılık zihniyeti ile yürüttüğü anti-komünist kampanyayı yermekte, ordunun iktidarın şeritaçılığa verdiği tâvizlerden rahatsız olduğunu belirtmektedir. Silâhlı Kuvvetler'deki bu huzursuzluk, iktidarın direkt terör ve baskı aracı olarak kurduğu sıkıyönetim mahkemelerini de etkilemiştir. İktidar, baskı araçlarını sonuna kadar uygulamakta tereddüt gösteren bir yargıcı değiştirmiş, yargıcılardan biri duruşma sırasında cübbesini atıp alenen, «hem yargıcılıktan, hem de ordudan istifa edeceğini» bildirmiştir.

Ordunun işçi sınıfına ve öteki devrimci güçlere karşı toplum polisi gibi kullanılması, İstanbul ve Kocaeli'de ilân edilen sıkıyönetimde daha yüksek bir noktaya varmış, orduya, işçi sınıfına karşı dolaysız bir terör uygulama ödevi yükletilmiştir. Ordu, anayasal haklarını savunan işçi sınıfına karşı bir vurucu kuvvet olarak kullanılmıştır. Silâhlı kuvvetleri vatandaşa karşı sürenler kimlerdir? İktidardakiler ve onlarla işbirliği yapan tepedeki komutanlar. Emekli Amiral Sezai Orkunt'un «Milliyet» gazetesindeki yazısında belirttiği gibi, yüksek rütbeli subaylar, yani general ve amiraller, yaşları ve işgal ettikleri mevkiiler itibarıyla genellikle içinde bulundukları rejime bağlıdırlar». Ordu «mahruti-hiyerarşik»

bir kuruluştur. Kademeli komuta sistemi ile işler. Bu mahrutî-hiyerarşide tepede ve tepeye yakın kademelerde bulunanlar iktidara bağlıdır. Türkiye’de bugün iktidar emperyalizme bağlı işbirlikçi burjuvazinin elinde olduğuna göre, Silâhlı Kuvvetler hiyerarşisi emperyalizme satılmış böyle bir iktidarın hedeflerine göre çalışıyor. Silâhlı Kuvvetler’deki bu objektif niteliği görmek için, Sıkıyönetim Komutanlığının İstanbul ve Kocaeli’de yabancı ve yerli patronlar yararına işlediğini tesbit etmek yeter. Gerçekten de sıkıyönetim, iktidar çevrelerinin emrini yerine getirerek grevleri yasak etmiş, sonra da izne bağlamıştır. Fakat lokavt yasak etmiş değildir. Yığınsal lokavtlar zincirleme bir şekilde ve günlük olaylar olarak süregelmiştir. Grevleri sürdüren işçiler tutsak edilmiş, fakat patronlar lokavt yapmada, hatta silâhlı, sopalı, faşist çeteler kurarak sendikacı işçileri işyerlerinde ve sokaklarda dövmede ve terörize etmede serbest bırakılmıştır. Sıkıyönetimin ilânından sonra işçilerin aktif ve pasif direnmede bulundukları fabrikalar askeri abluka altında işletilmiştir. Üniversite, Sıkıyönetim kamutanlığının emri ile askeri birlikler tarafından basılmıştır, Bilindiği üzere, 15–16 Haziran gösterileri sırasında dört işçi Silâhlı Kuvvetler tarafından şehit edilmiş, yüze yakın işçi de yine asker kurşunları ile yaralanmıştır. Atalan, Göllüce, Değirmenköy, Belevi’de köy emekçilerine, İstanbul Koç Holding ve Gamat gibi fabrikalarda şehir proleter-yasına karşı Silâhlı Kuvvetlerin toplum polisi olarak kullanıldığı da gözönünde tutulursa, iktidarın, Anayasayı çiğniyerek, yüksek kademedeki ordu komutanlarını, kendi sınıfsal çıkarları için, haklı direnişte bulunan bütün halkımıza karşı kullandığı bütün açıklığı ile görülür.

Sözde devrimciler

Bu durum sözde devrimci teorilerin iflâs ettiğini de göstermektedir. Bilimsel sosyalizmin dışında kalan bazı «sosyalist teorici»ler, devrim hareketinde öncülüğü asker-sivil aydın kadrolara vermekte, işçi sınıfına bu «devrimci kadro» yanında yardımcı bir rol tanımaktadırlar. Bu «teoriciler»e bakılacak, görüşlerine uyulacak olursa, işçi sınıfının emperyalizme ve burjuvaziye karşı sürüdüğü sınıf savaşını kuvvetlendirmek, bu savaş emekçi yığınları arasında yaymak, işçi sınıfının birliğini ve bilimsel sosyalizm prensiplerine uygun bir şekilde örgütlenmesini sağlamak gereksizdir; yığınlarla bağlanmanın, işçi sınıfını örgütlemenin gereği yoktur; Asker-sivil aydın kadrolara hitab etmek, onları harekete geçirecek bir taktik ve strateji uygulamak yeterlidir. Bu görüşün, işçi hareketini tecrit etmek, işçi sınıfını aydın kadrolardan ayırmak ve devrim hareketini öncüsü ve omurgasından yoksun bırakmak gibi, ulusal ve sosyal kurtuluş hareketini zayıf düşürecek, hatta onu burjuvazinin dümen suyunda tutacak bir sonucu yaratacağı apaşıkârdır. Burjuvazi ile danışıklı- dövüş sürdüren MDD’ciler de bu görüşün benzerini savunmaktadırlar. Milli Demokratik Devrimciler, bir yandan burjuva demok-

ratik devriminin «tamamlanması» için burjuvaziye yardımcı olarak, sosyalist akımın varlığına lüzum olmadığı görüşünü savunurken, bir yandan da bu yolda asker-sivil kadronun öncülüğü ile yürümenin gereğini ileri sürmektedirler. Esasen bu iki görüş birbirini tamamlamaktadır. Çünkü MDD'cilerin öngördüğü sosyal-ekonomik düzen, burjuva demokratik devrimini tamamlamakla sınırlanmakta ve bu iş asker-sivil aydın kadrolara teslim edilmektedir.

Silâhlı Kuvvetler hiyerarşisinin, Emekli Amiral Orkunt'un da itiraf ettiği gibi, iktidarı elde tutan sınıfın bir organı olması, ordunun ille de devrim hareketinin dışında, mutlaka onun karşısında olacağı anlamına gelmez. Silâhlı Kuvvetler'in tabanını teşkil eden asker ezici çoğunluğu ile emekçi halkın bağından çıkmıştır. Ezici çoğunluğu köy ve şehir emekçileridir. Bu emekçi gençliğin kendi sosyal ve politik görüş ve savaşını beraberinde ordu saflarına götürmemesine imkânsızdır. Türkiye'de, bazı gelişmiş kapitalist ülkelerde olduğu gibi, subay sınıfı henüz «kastlaşmamış»tır. Az gelişmişliğin de bir sonucu olarak subay kadrosu fakir ve orta halli sınıf ve zümrelerin çocuklarıdır. Burjuvazinin dayattığı sınıfsal disiplin, ordunun temelindeki bu sınıfsal kökenleri ve bu kökenden doğan dünya görüşlerini tamamen silememektedir. Özellikle sınıf savaşının sertleştiği çağımızda bazı subayların bu savaşta yerlerini büyük bir titizlikle aradıkları da bir gerçektir. 27 Mayıs hareketi şu gerçeği hiç olmazsa bütün çıplaklığı ile belirtmiştir: Ordu kendi başına bir sınıf değildir. Sınıf savaşında ya kapitalist sınıfının ya da işçi sınıfının yardımcısıdır. 27 Mayıs'da iktidarı alan subaylar bütün iyi niyetlerine rağmen kendilerini burjuvazinin sınıfsal ideolojisinden kurtaramamış ve iktidarı eninde sonunda aldıkları yere, yani işbirlikçi, tekelci burjuvazinin temsilcilerine teslim etmişlerdir. Bu bakımdan Silâhlı Kuvvetlerdeki yurtseverler için bu açmazdan kurtulmanın çaresi, ulusal bağımsızlığı, sosyal adaleti ve gerçek demokrasiyi hedef tutan anti-emperyalist, anti-kapitalist ve sosyalist akımlara katılmaktadır.

Türk-İş yöneticilerinin oyunları

Sendikalar Kanununu değiştirme teşebbüsünün esas gayesi, iktidarın, ulusal bağımsızlık ve sosyal adalet savaşının öncü gücü olarak gittikçe daha açık seçik beliren ve bütün devrimci güçleri, devrimci teorinin ve devrimci bir eylem programının etrafında birleştirme yeteneğini ulusal ölçüde kabul ettirmeye başlayan işçi sınıfının mücadele gücünü dağıtmak ve emperyalizmle ve yerli ortaklarının üstün gelmelerini sağlamaktır. Bu gaye için iktidar ve emperyalizm, değişik yol ve yöntemlere başvurmaktan çekinmediler, hâlâ da çekinmiyorlar.

Parlamentodaki gerici çoğunluğun işçinin sendikal haklarına saldırısı yalnız işçinin sendika kurma haklarını daha da kısıtlamakla kalmıyor,

aynı zamanda işçinin grev ve toplu sözleşme hakları da büyük sermaye çevrelerinin istediği bir şekilde sınırlanıyor. Yeni Sendika Kanunu ile yaratılmak istenen sendika tekeli, Türk-İş'in başını tutan Demirsoy-Tunç grubunun durumunu bir hayli kuvvetlendiriyor, bu grubun ve ona bağlı sendika yöneticilerinin grev ve toplu sözleşmelerde rakipsiz, mutlak bir hâkimiyet kurmalarını sağlıyor. Bu suretle, Türkiye'de sendikal hareketi, büyük tekellerin ve işbirlikçi burjuvazinin her zaman istediği, daracık ve semeresiz bir ekonomik alana çekmek, işçi sınıfının önemli bir mücadele kolunu, sendikal savaşı ulusal sorunlardan uzaklaştırmak amacı güdüyor. Esasen Amerika'da ve öteki gelişmiş ülkelerde sarı sendikacılığın başlıca gayesi hep bu olmuştur. Amerika'dan Türkiye'ye ihraç edilen bu tip sendikacılığın büyük burjuvazinin değişmez ihanet politikasına daha geniş ölçüde yardımlar yapabilmesi için mevcut sendika kanununun budanması burjuva için bir zorunluk halini almıştır. İyi ama, işçi sınıfımız, Türk-İş yöneticileriyle burjuvanın hesaplarını altüst etmiştir.

15-16 Haziran olayları, bundan böyle parlamentodaki gerici çoğunluk eliyle işçi haklarına saldırmanın kolay olmayacağını göstermiştir. Bu yüzdendir ki, iktidar – sarı sendikacı ortaklığı, sıkıyönetimi, askeri mahkemeleri ve MDD'cileri de gerici parlamentoculuğa yardımcı olarak harekete geçirmek zorunluğunu duymuştur.

Terör, baskı ve cinayet

Şimdi, işçi sınıfına ve onun sendikal politik örgütlerine karşı uygulanan parlamento-içi ve parlamento-dışı terör ve baskıya Türk-İş yöneticileriyle birlikte MDD'ciler de yardım ediyor. Türk-İş yöneticileri, kurdukları silahlı çetelerle, sıkıyönetim ilânından sonra askeri idarenin başını tutan gerici generallerin yapamadığını, yani askere yaptırmadıklarını kendileri yapıyorlar. Türk-İş'i'n, burjuvazinin harçlığı ile yaşayan lümpen unsurlardan kurduğu çeteler, sıkıyönetim bölgesinde devrimci işçilere ve sendikacılara, ancak faşist İtalya'da ve Almanya'da, bugün de Amerika'daki gangster sendikacılığının yöntemleriyle saldırmaktadırlar. İstanbul ve Kocaeli'de çoğu yabancı şirketlere ait montaj fabrikaları Türk-İş yöneticilerinin kurduğu bu gangster çetelerinin terörünün hüküm sürdüğü bölgeler haline gelmiştir. Lâstik-İş sendikasının gangster çetelerinin rahatça sürdürdüğü bu teröre karşı sıkıyönetim makamlarına zaman zaman yaptığı protestolar cevabsız kalmıştır. Türk-İş yöneticilerine bağlı bazı sendikacıların, sıkıyönetim mahkemelerinde, devrimci işçilerle sendikacıları mahkûm ettirmeyi hedef edinen suçlayıcı tanıklıkları, Türk-İş yöneticilerinin Türkiye'de büyük sermayecilikten yana sarı sendikacılığı hâkim kılmak için, 15-16 Haziran işçi gösterilerinden sonra «işçiyi işçiye karşı çıkarmak» tehditlerini uygulamakta tereddüt etmediklerinin ve etmeyeceklerinin açık bir ifadesidir. Esasen Türk-İş'in Erzurum'da yapılan

VIII. Kongresinde işçinin kürsüsünü büyük sermaye temsilcilerine ve iktidarın bakanlarına teslim edenler, Kongrenin istediği genel grev hakkını hasır altı eden ve «bizi en iyi anlayan politikacı başbakan Demirel'dir» diyen Demirsoy ve arkadaşlarından başka bir tutum ve politika beklemek de ham hayal olur.

Sıkıyönetimden sonra işçi direnişinin yer yer aktif, yer yer pasif olarak süregelmesi, işçilerin devrimci sendikaları ve sendikacıları desteklemeye devam etmeleri, işçi haklarını daha da kısıtlayan yeni Sendikalar Kanununun aşağı yukarı ölü olarak doğması sonucunu yaratmıştır.

Bu kanunun hazırlanmasında ve parlamentodan geçirilmesinde büyük rolleri olan Türk-İş yöneticileri, kaybettikleri itibarlarının hiç olmasa bir kısmını kurtarmak ve bu arada yeniden kabaran grev dalgasını patronlar ve burjuva lehinde yatıştırmak için bir manevraya daha girişmişlerdir. Büyük tekellerin taktiğini ustalıkla uygulayan ve bu işlerde Birleşik Amerika'da staj gören Türk-İş yöneticileri, grevlerde işçilerin isteklerini benimsiyormuş gibi büyük iddialarla patronların karşısına çıkmakta, fakat pazarlık masasında bu isteklerin önemli bir kısmından vaz geçmekte, sosyal haklardan çok maliyet hesaplarına kolayca girebilecek, halka kolayca aksedebilecek miktar ve nitelikte gündeliklere asgari hadlerde zamlar sağlamaya bakmaktadırlar. Yol-İş Federasyonu, Tek Gıda-İş Sendikası, Tes-İş Federasyonu, Şeker-İş Sendikası, Besin-İş Sendikası, Ulaş-İş Federasyonu ve Likat-İş Sendikası grevlerinin Türk-İş yöneticileri ve kendilerine bağlı sendikacılar tarafından baltalanmasında hep bu taktiğe göre hareket edilmiştir.

Bu taktiğe rağmen sınıf savaşı, sendikal plânda da burjuvaziye tedirgin edecek yönde geliyor. İktidarın, CIA ajanlarının, devrimci sendikacılara karşı kanlı terörü artırmaları, grev alanlarında ajanlarına sendikacıları öldürtmeleri bunu açıkça gösteriyor. İzmir Aliğa Rafinerisi inşaatında Yapı İşçileri Sendikaları Federasyonu Genel Başkanı Necmettin Giritlioğlu'nun öldürülmesi, iktidarın devrimci sendikacılığa karşı işlediği cinayetler serisinin yeni bir halkasıdır. Giritlioğlu, işçi ve öğrenci olan, faşist komandolar tarafından öldürülen Mehetoğlu'nun yakın arkadaşıydı. Mehetoğlu ile Giritlioğlu'nun arkadaşlarından biri de bir süre önce Paris otellerinden birinde ölü bulunmuştur.

Bu cinayetler, baskılar, terörler, süregen pahalılık ve enflasyon, halk yığınlarının bilincinde ulusal – demokratik bir iktidarın lüzumu fikrini derinden derine işliyor. Bu sosyal ve politik bilinçlenme süreci, işçi hareketi saflarını genç, dinç, fedakâr ve cesur militanlarla dolduruyor. İktidarın, devrimci avı, terörü ve politik cinayetleri, sıkıyönetimleri, faşist komandoları, MDD'cileri, Maocu, Trotskist grupçukları silâhlendirip sosyalist akıma musallat etmesi, işbirlikçi zümre iktidarının artık geniş emekçi

yığınlarına sosyal ve ekonomik alanlarda hiçbir şey veremeyeceğinin, elinde zor yöntemlerinden başka birşey kalmadığının doğrulanmasından başka bir anlam taşımaz.

Ortaya çıkan gerçekler ve yeni gelişmeler

İşçi sınıfı, 15–16 Haziranda, iktidarın saldırıları karşısında, Anayasanın demokratik hükümlerini bütün ulus adına ve bütün ulusun çıkarlarına uygun bir şekilde savunabilecek bir bilince yükselmiş olduğunu ispat etmiştir. İşbirlikçi iktidarın demokratik hakları baltalama ve emperyalist tekellerin talanını kolaylaştırma çabalarına karşı çıkmakla, emekçi halkın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşının öncüsü olduğunu ortaya koymuştur.

İşçi sınıfının, iktidarın sıkıyönetim, kanlı cinayetler ve yığınsal tutuklamalar, askeri mahkemeler gibi en sert terör tedbirlerine göğüs gererek en ağır ve en zor koşullar içinde direnmeye devam etmesi, küçük burjuvaziye bağlı yurtsever aydın çevreleri, milli burjuvazinin bazı politik güçlerini – sınırlı da olsa – emperyalizme ve işbirlikçi burjuvaziye karşı harekete geçirmiş, işçi sınıfı ile köy emekçileri arasındaki bağları biraz daha kuvvetlendirmiş, orta tabakaların iktidara karşı direnmelerini güçlendirmiştir. Çerkezköy'de köylülerin, düzeni değiştirme yolunda işçi sınıfı ile işbirliği yapmaya and içmeleri, Çorlu'ya bağlı köylerde de bu gibi mitinglerin tertiplemesi, İzmir, Antalya, Amasya, Diyarbakır gibi değişik illere bağlı köylere bu hareketin yayılması, 15–16 Haziran olaylarının köy emekçileri saflarında uyandırdığı bilincin açık ifadeleridir.

Bu bilinçlenme orta tabakalara doğru da yayılmaya başlamıştır. İzmir, Diyarbakır ve Samsun'da esnaf ve zanaatkarların hükümete karşı gösteriler tertiplemeleri, pahalılık ve zamlar politikasına, büyük tekellerin Türkiye'de kurduğu hegemonyaya kendilerinin de kurban olduklarını en savaşkan bir şekilde açıklamaları işçi hareketinin uyandırdığı akislerin derinlik ve genişlik derecesini göstermektedir.

15–16 Haziran olaylarından bu yana işçi sınıfından başlayarak orta tabakalara doğru yayılan bu sürekli bilinçlenme ve direnme süreci, üzerinde önemle durulacak bir dayanak noktasıdır. İşçi sınıfının bütün emekçilerle birlikte işbirlikçi burjuvaziye, emperyalizme ve genellikle kapitalist düzene karşı yürütmekte olduğu sınıf savaşı, hiç şüphesiz ki, bu yeni aşamada büyük ve hızlı atılımlar yapacaktır.

Sendikaların, iktidarın dayattığı sömürü düzenine karşı tutumları sertleşmiştir. Grev ve politik mücadele kararları artık birbirini izlemektedir. Genel politik savaş ortamında Demirel iktidarına karşı artan yoğun gelişme, Amerikan politik çevrelerinde, Türkiye'de açık bir faşist diktatörlüğü kurma eğilimlerini artırmıştır. Amerikan basınında İstanbul ve Kocaeli'deki sıkıyönetimi bütün Türkiye'ye yayma konusu açıkca münakaşa

edilmektedir. İktidarın bir yandan Silâhlı Kuvvetler'de, bir yandan da idare mekanizmasında bugüne kadar görülmemiş ölçüde geniş «temizlik» hareketine girişmesi, gerek Silâhlı Kuvvetler'de, gerekse idarede kendisine bağlı unsurları kilit noktalarına yerleştirme çabaları, açık bir faşist diktatörlük kurma eğilimi ile yakından ilgilidir. Bu hızlı gelişme ortamında sosyalist hareketin, devrimci sendikaların izliyeceği politika daha da önem kazanıyor. Bugün, bütün yurtsever, demokratik ve devrimci güçlerin bir araya gelip ortak bir platform etrafında işbirliğine girişmeleri kaçınılmaz bir nitelik kazanmıştır. Emperyalist çevrelerin Türkiye'de askeri bir faşist diktatörlük kurma hazırlıkları, ancak bu suretle sonuçsuz bırakılabilir; demokratik, ulusal bir iktidarı işbaşına getirme yönündeki olanaklar ancak bu yoldan gerçekleştirilebilir.

Son zamanlarda, egemen çevrelerde bile Demirel iktidarının yerine bir başkasını getirme fikri açıkça münakaşa edilmekte, bugünkü iktidarın yerini tutacak başka politikaçılar aranmaktadır. AP yönetici çevrelerinden kopanların yeni bir parti kurmak üzere giriştikleri eylemler de yeni bir işbirlikçi iktidarı işbaşına getirme gayretlerine yakından bağlıdır. İşbirlikçi burjuva çevreleri, bugünkü halk düşmanı politikayı başka politikaçılar tarafından yürütmek, yani «atları değiştirmek» gayretleri içindedir. Bu durum karşısında yurtsever güçleri bekleyen ödev, burjuvazinin, emperyalizmin bu taktiğini önlemek, işçi sınıfı temsilcilerini içine alacak demokratik, ulusal bir iktidarı işbaşına getirme yollarını arayıp en kısa zamanda bulmaktır.

Türkiye gibi, sanayi devrimini başaramamış, geri bir tarım ülkesi olarak kalmış, üstelik ekonomisi emperyalizmin ham madde kaynağı ve sürüm pazarı durumuna düşürülmüş, ağır askeri masrafların altında ezilmeye mahkûm edilmiş bir memlekette işçi sınıfının örgütlenmesi kolay değildir. İşçi sınıfının öz partisi, Komünist Partisi, serbest çalışma olanaklarından yoksun bulunduğu için de bu zorluk kat kat artmaktadır. Esasen geri kalmış bütün ülkelerin ortak niteliklerinden biri de, işçi sınıfının, devrimci öncü partisinin saflarında örgütlenmesinde karşılaştığı zorluklardır. Türkiye'de, köy emekçileri sürekli olarak büyük sanayi merkezlerine akmakta ve oralarda bir alt-proletarya meydana gelmektedir. Sermayenin elinde yedek işgücü olan bu alt-proletarya, bu durumu ile işçi sınıfının savaşını güçleştirmektedir. Fakat finans oligarşisinin, dışa bağlı büyük burjuvazinin, işsizliğin sürekli artışı önleyecek bir kalkınma programını uygulamaktan, yığınlara iş ve ekmek sağlamaktan âciz olması yüzünden işçi sınıfının yukarıda sözü edilen zorlukları nisbeten kısa bir zamanda yenmeye muvaffak olabileceğini 15-16 Haziran olayları göstermiştir. Zira burjuvazinin, büyük şehirler etrafında yarattığı «sefalet çemberi»nde işçi sınıfına karşı yedek iş gücü olarak tuttuğu alt-proletaryanın da emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazinin dayattığı aşırı sömürü düzenine karşı

işçi sınıfının saflarında yer aldığı, 15-16 Haziran olaylarının açığa vurduğu gerçeklerden biri olmuştur. Büyük şehirleri saran alt-proletaryanın, sanayi işçileri ile köy emekçileri arasında bir «köprü» rolünü oynadığı ve bu köprüden, toprak reformu yapılması, sömürücü düzene son verilmesiyle ilgili devrimci fikirlerin köye aktığı 15-16 Haziran olaylarından sonra daha belirgin olarak ortaya çıkmıştır.

Yine 15-16 Haziran olayları göstermiştir ki, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşının bütün sorunları, ancak işçi sınıfı safları etrafında sağlanacak savaş birliğinde çözümlenebilecektir. Yıllardan beri gelişen olaylar, Amerikan ve NATO işyerlerinde, Koç-Holding, Singer, Ereğli Demir-Çelik, Keban Barajı İnşaatı gibi işletmelerde yabancı sömürücülere ve yabancılarla ortaklaşa iş gören büyük tekellere karşı yürütülen ve işçi sınıfına kurban ve şehitlere mal olan grev ve işgaller ve nihayet 15-16 Haziran sınıf savaşı olayları, bu gerçeği gittikçe artan bir açıklıkla ispatlamaktadır.

Bir yandan emperyalizme, öte yandan da emperyalizmin yerli ortaklarına, aracı büyük ticaret sermayesine, büyük vurgun çevrelerine ve bu çevrelerin baskı araçlarına karşı sürdürdükleri gerçek bağımsızlık ve sosyal kurtuluş savaşlarında işçi sınıfı ve bu sınıfının sosyalist hareket içinde toplanan devrimci örgütleri, bütün yurtsever, anti-emperyalist ve demokratik akımlarla işbirliği fikrine bağlıdır. İşçi sınıfı kendisini kurtarıırken, bütün ulusu da birlikte kurtaracaktır. Bundan dolayı işçi sınıfının ve öncü örgütlerinin hedefleri ulusaldır.

Türkiye'de, polisinden bankasına, hükümetten askeri üslere ve orduya kadar kilit noktalarına yerleşmiş, memleketi askeri, politik ve ekonomik üsler şebekesi haline getirmiş, sert bir sömürü düzeni kurmuş olan emperyalizm ve özellikle Amerikan emperyalizmi, yerli ortakları ile birlikte mutlaka yenilgiye uğrayacaktır. Büyük tekeller, yerli yabancı ortaklıklar, büyük ulaştırma araçları, bankalar, ithalat ve ihracat, ağır sanayi mutlaka devletleştirilecektir. Demokratik bir toprak reformu ile köy emekçileri ağa – derebeyi ezgisinden kurtulacak, emekçi halk yararına işleyen kooperatifçilik emekçi köylüleri refaha kavuşturacaktır. Ve halk yığınlarını bu hedeflere yalnız ve yalnız sosyalist hareket ulaştırabilir. Burjuva, küçük burjuva partilerinde, benzeri örgütlerin saflarında yurtsever, halkçı, hatta sosyalizme yakın politikacılar da bulunmaktadır. Bu gibi politikacıların halkın kurtuluş savaşında şerefli yerleri vardır. Fakat emekçi halkın, orta tabakaların sosyal ve ulusal kurtuluş savaşı, liberal da olsa burjuvazinin hegemonyasına terk edilemez. Son elli yıllık acı denemelerin, Ulusal Kurtuluş Savaşından sonraki politik gelişmelerin unutulmaması gereken en ibret verici derslerinden biri de budur.

Türkiye Komünist Partisi'nin 10 Eylülde ellinci yılına basacak eylemlerine bakıldığında bu gerçek daha iyi anlaşılır. TKP Birinci Kuruluş Kongresi'nin mayası, emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşı, halk yığınlarının, köy ve şehir emekçilerinin, esnafın ve orta tabakaların emperyalizme ve emperyalizmin yerli ortaklarına karşı direnişlerden elde edilen tecrübelerle yuğrulmuştur. Burjuvazi, TKP'nin elli yıl boyunca benimsediği ve uğrunda mücadele ettiği bu ulusal hedeflere ulaşılmasını engellemek için elindeki bütün imkânları kullanmış, eline geçirdiği devlet mekanizmasını, bu ulusal hedeflerin halk yığınlarına maledilmesini engellemek için TKP'ye ve tüm emekçi halka karşı kullanmıştır. Burjuvazinin NATO'larda, SENTO'larda emperyalizmle işbirliği, hep bu engelleme politikasının halkaları ve sonuçlarıdır. Fakat bu ağır yükü çekmeye zorlanan emekçi halk yığınları gerçek durumu hergün biraz daha açık görmektedir.

Bu bilinçlenme 15-16 Haziran olaylarında maddi bir direnme gücü olarak belirmiş, sıkıyönetim süresinde de sürekli direnmeye dönüşmüştür. Tam bağımsız, demokratik, barışçı ve «sosyal adaletli bir Türkiye, ancak, bütün anti-emperyalist, yurtsever, demokratik güçlerin Milli Demokratik Cephe'de işte bu dönüşüm etrafında halkalanmalarıyle biçimlenecektir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Y. Kovalçık, H. Laborde, M. Harmel, P. Entjes:

Komünist hareketinin gelişmesinde önemli aşama

(1969 yılı danışma toplantısının yıldönümü münasebetiyle) . . . 483

Tim Bak

Lenin ve barış, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin yeni sorunları 491

Venelin Kotsef

Anti-komünizmle savaş ortak dâvamızdır 501

Çin Hindî'nde Amerikan saldırısına karşı 514

Ceyms Oldriç

Kamboçya ve Amerikan komploları 516

Şrinivas Ganeş Sardesay

Hindistan'da politik savaş 522

Kapitalizmin kalelerinde

Lutz Mayer

Batı Alman emperyalizminin gelişmesinde yeni eğilimler 532

Ulusal kurtuluş hareketinin sorunları

Lonhino Besera, Hose Dikman

Amerikan emperyalizminin dış politikası ve Lâtın Amerika 545

Mektuplar 554

Özel sayfalar:

Ahmet Saydan

15-16 Haziran olaylarını izleyen gelişmeler 557

B A R I Ş V E S O S Y A L I Z M P R O B L E M L E R İ

İngilizcesi:

Central Books Ltd., 37 Grays Inn Road, London, W. C. 1.

İtalyancası:

Libreria Rinascita, Via delle Botteghe, Oscure 2. Roma

Almancası:

«GLOBUS»-Vertrieb ausländischer Zeitschriften, Wien XX,
Höchstädtplatz 3

Yunancası (Kıbrıs'ta):

Laikon Praktorion, Tricoupi Street, 53 r., Nicosia

Ruşçası:

Stredisko pro rozširovani tisku, Praha 6, Thákurova 3

Fransızcası:

Societe d'Edition et d'Enformation 9, Boulevard des Italiens Paris (2e)

İspanyolcası:

Ediciones Pueblos Unidos Casilla Correo 589, Montevideo

Japoncası:

Nauka Ltd., 2, Kanad-Zinbocho 2-chome, Chiyoda-ku, Tokyo

İsveç dilinde:

Arbetarkultur, Söderarmsvagen 36, Johanneshov 6, Stockholm

Bulgarcası:

Raznoiznos, I, Rue Tzar Assen, Sofia

Türkçesi:

«YENİ ÇAĞ» – Stredisko pro rozširovani tisku, Praha 6,
Thákurova 3

Fiyatı 1 lira